

Ο ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ

ΔΕΚΑ ΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΤΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΝΟΡΙΑΚΟΥ ΚΛΗΡΟΥ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΤΟΥ ΕΠΙΣΗΜΟΥ ΔΕΛΤΙΟΥ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ»

ΕΤΟΣ ΙΖ | ΑΘΗΝΑΙ, ΑΓ. ΦΙΛΟΘΕΗΣ 19 | 1 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1968 | ΑΡΙΘ. 3

Ε Π Ι Κ Α Ι Ρ Α

Ἡ κυρία μας μέριμνα.

Ἀκούομεν συχνὰ πολλοὺς νὰ παραπονοῦνται διὰ τὴν ἀνιαρότητα τῆς ζωῆς καὶ διότι βαρὺς εἶναι, καὶ ὁλοὲν ἀποβαίνει βαρύτερος ὁ καθημερινὸς μόχθος. Καὶ εἶναι ἴσως τοῦτο ἀληθές. Ἀλλὰ ποῖος πταίει διὰ τοῦτο; Ἡμεῖς οἱ ἴδιοι. Διότι ὅλος ὁ κόσμος σήμερον παραπαίει μέσα εἰς ἓνα φαῦλον ὑλιστικὸν κύκλον, χωρὶς ἢ πίστις εἰς ἀνώτερα ἰδανικὰ νὰ δροσίζη τὰ μέτωπα τῶν μοχθούντων. Καὶ αὐξάνονται μὲν, χάρις εἰς τὰ ἐπιτεύγματα τῆς νεωτέρας τεχνικῆς, αἱ ἀνέσεις καὶ αἱ ἀπολαύσεις τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλὰ ταύτοχρόνως ὑπεραυξάνεται καὶ ἡ ἐπιθυμία του νὰ τὰς ἀπολαύσῃ. Καὶ ὅλη ἡ μέριμνα εἶναι διὰ τὴν ἀπόκτησιν, ὅσον τὸ δυνατόν περισσοτέρου πλοῦτου καὶ περισσοτέρων ὑλικῶν ἀγαθῶν.

Καὶ πολὺμοχθος ὄντως εἶναι ἡ καταβαλλομένη προσπάθεια. Ἀλλὰ κάθε ἄλλο παρὰ ἐξαντλεῖ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὰς εὐγενεστέρας καὶ ὑψηλοτέρας ἐφέσεις του. Καὶ ἀπλῶς, ὅσοι μὲν κατώρθωσαν ν' ἀποκτήσουν ἄρκετὰ ὑλικά ἀγαθὰ, προσπαθοῦν καὶ ἀγωνίζονται νὰ τὰ διαφυλάξουν καὶ νὰ τὰ πολλαπλασιάσουν· ὅσοι δὲ δὲν ἀπέκτησαν ἀγωνίζονται νὰ τ' ἀποκτήσουν καὶ ν' ἀφομοιωθοῦν μὲ τοὺς ἄλλους. Καὶ ὅλοι λησμονοῦμεν, ὅτι πραγματικά καὶ μόνιμα ἀγαθὰ εἶναι τὰ πνευματικά τοιαῦτα. Ὁ Πλούταρχος δέ, διηγεῖται σχετικῶς, ὅτι ὅταν ὁ Δημήτριος ὁ Πολιορκητὴς ἐκυρίευσεν τὰ Μέγαρα καὶ οἱ στρατιῶταί του προέβησαν εἰς διαρπαγὰς, ἐζήτησε νὰ μάθῃ ἀνδιηρηπάγησαν τὰ πράγματα καὶ ἂν ἐλεηλατήθῃ καὶ ἡ οἰκία τοῦ περιφήμου Μεγαρέως φιλοσόφου Στίλπωνος. Καὶ ὁ φιλόσοφος τοῦ παρήγγειλεν εὐχαριστῶν, ὅτι τὰ ἰδικὰ του ἀγαθὰ εἶναι ἀπὸ ἐκεῖνα ποῦ δὲν διαρπαζόνται. Καὶ ἐννοοῦσε τὴν φιλοσοφικὴν του κατάρτισιν, τὰς πεποιθήσεις του, τὰ συναισθηματά του, καὶ γενικῶς

τὴν ἀρετὴν τοῦ ποῦ δὲν κινδυνεύουν ἀπὸ κανένα ἄρπαγα καὶ κανένα ἐπιδρομέα. Καλὴ λοιπὸν καὶ σκόπιμη εἶναι ἡ μέριμνα διὰ τὴν ὑλικὴν κατοχύρωσιν τῆς ζωῆς. Ἄλλὰ τὸ σπουδαιότερον εἶναι νὰ «θησαυρίζωμεν θησαυροὺς ἐν οὐρανοῖς». Καὶ νὰ μὴν ἀφήνωμε τὴν ἀπιστίαν νὰ καταμαραίνῃ τὴν νόησίν μας καὶ νὰ καταμολύνῃ τὸ ὀλόλαμπρον θέαμα τῆς ζωῆς.

Οἱ λαϊκοὶ εἰς τὸ Ἱερὸν Βῆμα.

Ἡ θέσις τῶν λαϊκῶν, κατ' ἀρχὴν, εἶναι εἰς τὸν κυρίως Ναόν. Τὸ Ἱ. Βῆμα εἶναι τόπος, εἰς τὸν ὁποῖον ἔχουν ἐλευθέραν τὴν εἴσοδον μόνον οἱ κληρικοί, ἀνώτεροι καὶ κατώτεροι, κατ' οἰκονομίαν δὲ λαϊκοί, οἱ ὁποῖοι προσφέρουν ὑπηρεσίαν κατὰ τὴν λατρείαν (λαϊκοὶ ἱεροκέρυκες, νεωκόροι, ψάλτες, ὑπηρετοῦντα παιδιά κ.λ.π.). Δυστυχῶς ὑπάρχουν Ἐφημέριοι, οἱ ὁποῖοι δὲν προσέχουν ἰδιαιτέρως τὸ ζήτημα τοῦτο καὶ ἐπιτρέπουν τὴν παραμονὴν εἰς τὸ Ἱ. Βῆμα λαϊκῶν, χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ οὐσιαστικὸς καὶ θεμιτὸς λόγος πρὸς τοῦτο. Ἡ ἀμέλεια αὕτη δὲν εἶναι συγγνωστή. Τὸ φαινόμενον πρέπει νὰ ἐκλείψῃ, διότι ἀποτελεῖ ἀσέβειαν καὶ ἀταξίαν.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ἃς σημειωθῆ καὶ κάτι ἄλλο, ποῦ συμβαίνει μὲ ἐνίους λειτουργοὺς (πρεσβυτέρους καὶ διακόνους), οἱ ὁποῖοι μὲ ὄλως ἀβάσιμον αὐστηρὰν νοσοτροπίαν, συνηθίζουσι νὰ ἐξαιροῦν τοὺς ἐν τῷ Ἱ. Βῆματι παρισταμένους λαϊκοὺς ἀπὸ τὸ ἐκάστοτε θυμιάτισμα, περιοριζόμενοι νὰ θυμιατίζουσι μόνον τοὺς ἐν αὐτῷ κληρικούς. Τοῦτο δὲν εἶναι ὀρθόν. Κατὰ ποῖον λόγον, ἀφοῦ ὁ ἐν τῷ κυρίῳ Ναῷ ἱστάμενος λαὸς θυμιατίζεται, πρέπει νὰ ἐξαιροῦνται τὰ πρόσωπα ἐκεῖνα ποῦ ἀνήκουσι εἰς αὐτόν, ἀλλὰ τυγχάνει νὰ εὐρίσκωνται εἰς τὸ Ἱ. Βῆμα ;

Οἱ πρὸ τῶν Ἱ. Ναῶν ἐπαίται.

Εἶναι ἀσφαλῶς θλιβερόν καὶ ὄλως ἀπαραδέκτον διὰ τὴν ἐποχὴν μας τὸ θέαμα τῶν διαφόρων ἐπαϊτῶν, ποῦ ἴστανται πρὸ τῆς εἰσόδου τῶν ἱερῶν Ναῶν, κατὰ τὴν θεῖαν λειτουργίαν τῆς Κυριακῆς, καὶ ἐπικαλοῦνται κλαυθμηρίζοντες τὴν βοήθειαν τῶν προσερχομένων. Καὶ βεβαίως θὰ ἤρκει πρὸς τοῦτο μία ἀπλή ἀπαγόρευσις, τῆς ὁποίας ἡ ἐφαρμογὴ εἶναι ἔργον τῆς ἀστυνομικῆς ἀρχῆς. Δὲν νομίζομεν ὅμως, ὅτι ἡ λύσις αὕτη εἶναι καὶ ἡ προτιμωτέρα. Καὶ πιστεύομεν, ὅτι μία καλῶς καὶ μὲ φωτισμένην ἀντίληψιν ὀργανωμένη ἐνορία, εἶναι δυνατὸν νὰ δώσῃ εὐτυχέστεραν λύσιν καὶ εἰς τὸ πρόβλημα τοῦτο.

Τὰ Ἐκκλησιαστικά Συμβούλια δύνανται, νομίζομεν, ἄριστα νὰ ἐξοικονομήσουν ἕνα μικρὸν κονδύλιον, διὰ τὴν κατὰ Κυριακὴν ἐνίσχυσιν ὠρισμένων ἐκ τῶν πενήτων αὐτῶν, οἱ ὅποιοι θὰ ἐξηκριβώνοντο προηγουμένως, ὅτι καὶ ἐνορίζεται εἶναι καὶ πράγματι ἀναξιοπαθοῦν.

Τοιοιτοτρόπως δὲν θὰ ὑπῆρχε πλέον λόγος νὰ ἔχουν θέσιν, καὶ νὰ συνωθοῦνται οἱ ἐπαίται πρὸ τῆς εἰσόδου τῶν Ἱερῶν Ναῶν, δεδομένου μάλιστα ὅτι οὗτοι, σὺν τοῖς ἄλλοις, ἀποτελοῦν καὶ θλιβερὸν μικρὸν σκάνδαλον, ὡς ἄνθρωποι ποὺ δὲν ἐκκλησιάζονται· ἀλλὰ πλησιάζουν ἀπ' ἔξω τὴν Ἐκκλησίαν δι' «ἐπαγγελματικούς» λόγους.

Μία ἀπαραίτητος ἔκδοσις.

Ὁ «Ἐφημέριος», εἰς σημειώματα παλαιότερων τευχῶν του, ἔχει θίξει τὸ θέμα αὐτὸ ἐμμέσως, ἐκ διαφόρων ἀφορμῶν. Καὶ εἶναι ἀνάγκη ἤδη νὰ τεθῆ τὸ ζήτημα ἐξ ὀλοκλήρου ἐπὶ τάπητος. Πρόκειται διὰ τὸ χρέος τῆς Ἐκκλησίας μας, ὅπως ἐτοιμάσῃ καὶ προβῆ εἰς τὴν ἔκδοσιν μιᾶς σειρᾶς εὐλήπτων ἐγχειριδίων, ἢ ὅποια θὰ ἠδύνατο νὰ ὀνομασθῆ «Ποιμαντικὴ Βιβλιοθήκη» καὶ θὰ ἐχρησίμευε διὰ τὴν ἐνημέρωσιν καὶ καθοδήγησιν τῶν Ἐφημερίων μας εἰς τοὺς κυρίους τομεῖς τοῦ ἔργου των, τὸν λειτουργικὸν καὶ τυπικόν, τὸν κοινωνικόν, τὸν ἐξομολογητικόν, τὸν κηρυκτικόν κ.λ.π.

Εἰς τὴν μόρφωσιν τοῦ Ἐφημεριακοῦ μας κλήρου ὑπάρχουν πολλὰ κενὰ καὶ τὸ ποιμαντικὸν ἔργον δὲν διεξάγεται παντοῦ καὶ πάντοτε ἰδεωδῶς. Ἔως οὗτο ἀνασυγκροτηθῆ τὸ σύστημα τῆς ἐκκλησιαστικῆς Ἐκπαιδεύσεως, ἢ ἔκδοσις περὶ τῆς ὁποίας ὁ λόγος εἶναι νομίζομεν ἀπαραίτητος διὰ τὴν στοιχειώδη ἀναπλήρωσιν αὐτῶν τῶν κενῶν· ἀρκεῖ νὰ πραγματοποιηθῆ μὲ πνεῦμα ρεαλιστικόν καὶ ἀνταποκρινόμενον εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς σημερινῆς ποιμαντικῆς πράξεως.

Εἶναι δίκαιον.

Οὐδεὶς ἀπολύτως ὑπάρχει ὁ διαφωνῶν ὅτι — δικαίως — δικαιοτάτα πρέπει νὰ ἐπιβάλλεται ὁ αὐστηρότερος κολασμὸς εἰς πάντα τυχὸν ἐκδηλούμενον Σιμωνιασμόν, ὡς πρὸς τὰ τῆς θείας λατρείας. Καὶ διὰ τοῦτο ὁμόθυμος ὁ ἡμερήσιος τύπος ἐπεκρότησε τὰ ληφθέντα προσφάτως ὑπὸ τῆς ἱεῶς Ἀρχιεπισκοπῆς μέτρα.

Ἐπειδὴ ὅμως ἀκούονται ἐνίοτε καὶ μερικαὶ ὑπερβολαὶ ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῶν ἀμοιβῶν τοῦ ἱεροῦ μας κλήρου, πρέπει νὰ κατανοηθῆ καλῶς, ὅτι διὰ ν' ἀποκτήσωμεν κλῆρον ἄξιον τῆς ἀποστολῆς του, εἶναι ἀνάγκη νὰ τοῦ παράσχωμεν καὶ ἐπαρκῆ μέσα διὰ τὴν ἀξιοπρεπῆ του συντήρησιν. Διότι ὅπως λέγει ὁ μέγιστος τῶν φιλοσόφων καὶ ὑπέροχος πολιτικός καὶ κοινωνικός νοῦς Ἀριστοτέλης, δύο εἶναι αἱ προέχουσαι ἐξουσίαι εἰς τὴν πόλιν, εἰς τὸ Κράτος δηλαδή. Ἡ τῶν ἱερέων καὶ ἡ τῶν πολιτικῶν ἀρχόντων. Δὲν διστάζει δὲ νὰ γνωματεύσῃ, ὅτι τὸ ἥμισυ τῆς κοινῆς γῆς, τῆς δημοσίας δηλαδή, ὅπως θὰ ἐλεγόμεν σήμερον, πρέπει ν' ἀνήκῃ εἰς τὸ ἱερατεῖον, διὰ νὰ ἐπαρκῆ εἰς τὴν ἐπιμελῆ ἐκτέλεσιν τοῦ ἱεροῦ του λειτουργήματος καὶ τῆς ὑψηλῆς του ἀποστολῆς (Πολ. Η', 10, 17). Παρ' ἡμῖν δέ, ὡς γνωστόν, ἡ Ἐκκλησία εἶχε μεγίστην περιουσίαν, τὴν ὁποίαν εἰς τὸ παρελθὸν ἤρπασεν κυριολεκτικῶς τὸ Κράτος. Καὶ εἶναι δίκαιον καὶ διὰ τοῦτο, συνεχῆς νὰ εἶναι ἡ μέριμνά του, διὰ τὴν ἱκανοποιητικὴν ἀμοιβὴν τοῦ ἱεροῦ μας κλήρου.

Ἡ Ἀποστολικὴ Διακονία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ὠλοκλήρωσε τὴν νέα, μεγάλη ἐκδοσὶ τῆς **ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ**. 100.000 ἀντίτυπα τοῦ Ἱεροῦ Βιβλίου προσφέρονται εἰς τὸν λαὸν τοῦ Θεοῦ, διὰ νὰ τὸν καθοδηγήσουν καὶ νὰ τὸν θρέψουν πνευματικά. Ἡ τιμὴ τῆς, 15 δρχ. μόλις καλύπτει τὸ κόστος καὶ τὴν κάνει προσιτὴ σ' ὅλους. Οἱ ἱερεῖς μποροῦν νὰ παραγγείλουν ὅσα ἀντίτυπα θέλουν γιὰ τὴν ἐνορία τους μέσῳ τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων ἢ καὶ ἀπ' εὐθείας στέλλοντας τὸ ἀντίτιμο στὴν διεύθυνσιν τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας. Ἀκόμα μποροῦν νὰ ὑποδείξουν σὲ ἀνθρώπους ποὺ θὰ ἠθελαν νὰ κάνουν μιὰ σημαντικὴ προσφορά, νὰ δωρήσουν σὲ σχολεῖα ἢ σὲ ἰδρύματα ἢ σὲ ἐργοστάσια τὴν Καινὴ Διαθήκη.

Η ΠΟΙΚΙΛΙΑ ΤΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΤΥΠΩΝ

Θ'

Χαρακτηριστικὸς διὰ τὸν ρωμαϊκὸν λειτουργικὸν τύπον εἶναι ὁ «Κανὼν» τῆς λειτουργίας. Αἱ λειτουργίαι τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Ἰσπανίας οὐδόλως ἔχουν μίαν σταθερὰν τυπικὴν διάταξιν τοῦ κανόνος. Ἐν αὐταῖς οἱ λόγοι τῆς συστάσεως περιβάλλονται ὑπὸ μεταβλητῶν τεμαχίων. Οἱ ἀνατολικοὶ λειτουργικοὶ τύποι κατέχουν, ὡς εἶδομεν, ἓνα μεγαλύτερον ἢ μικρότερον ἀριθμὸν ἀναφορῶν. Ἡ Ρώμη ἔχει ἓνα μοναδικὸν τύπον κανόνος, ὅστις ὅμως ἔχει ποιὰν τινα ἐλαστικότητα. Τινὰ τεμάχια αὐτοῦ εἰς ὠρισμένας ἐορτὰς εἶναι μεταβλητὰ καὶ μάλιστα ὁ εἰς τὸν κανόνα ἀνήκων Πρόλογος, τὸ «Communicantes», καὶ τὸ «Hanc igitur». Ὁ ρωμαϊκὸς λειτουργικὸς τύπος ἐξ ἄλλου εἶναι λίαν ἐπιφυλακτικὸς ἔναντι τῆς ποιήσεως τῶν ὕμνων. Πάντα τὰ ἄσματα εἶναι βιβλικῆς προελεύσεως.

Ἡ γλῶσσα τῆς ρωμαϊκῆς λειτουργίας ἦτο κατ' ἀρχὰς ἡ ἑλληνική, ἣτις περὶ τὸ 370 ἀντικατεστάθη ὑπὸ τῆς λατινικῆς. Ἐσχάτως ἡ Β' ἐν Βατικανῷ σύνοδος διὰ τοῦ περὶ λατρείας διατάγματος αὐτῆς ἐπέτρεψεν εἰς τὰς ἐπὶ μέρους ρωμαιοκαθολικὰς Ἐκκλησίας νὰ χρησιμοποιοῦν τὰς τοπικὰς τῶν γλώσσας εἰς μεγάλα τμήματα τῆς λειτουργίας καὶ τῶν λοιπῶν ἐκκλησιαστικῶν ἀκολουθιῶν. Τὸ ἐπὶ αἰῶνας καταπολεμούμενον ὑπὸ τῶν λατίνων ἑλληνορθόδοξον ἰδεῶδες τῆς λειτουργικῆς γλώσσης κατήγαγε μέγαν θρίαμβον, ὅταν εἰς ψηφοφορίαν γενομένην ἐν τῇ συνόδῳ ταύτῃ, μειωψφούντων μόνον 54 μελῶν τῆς Συνόδου καὶ ἐτέρων 7 ριψάντων ἄκυρον ψήφον, 2011 μέλη ἐψήφισαν τὸ 36ον ἄρθρον τοῦ μνημονευθέντος περὶ λατρείας διατάγματος, ὅπερ ἐκλόνησε τὰ θεμέλια τῆς λατινοκρατίας ἐν τῇ περιοχῇ τῆς λατρείας καὶ ἤνοιξε τὴν ὁδὸν τῆς χρήσεως τῶν διαφόρων μητρικῶν γλωσσῶν ἐν τῇ περιοχῇ τῆς ρωμαϊκῆς λατρείας.

γ') Ἀξιόλογος εἶναι καὶ ὁ παλαιοῖσπανικὸς ἢ μοζαραβικὸς ἢ δυτικογοτθικὸς λειτουργικὸς τύπος: Ὁ τύπος οὗτος ὀνομάζεται «μοζαραβικὸς» (ἐκ τῆς λ. mostarab = ἀραβοποιηθεῖς), διότι ἐπεκράτει εἰς ἐπαρχίας κυριαρχουμένας ὑπὸ τῶν Ἀράβων. Ὑπὸ τινῶν ὀνομάσθη ἐπίσης καὶ «ἰσιδώρειος», καθ' ὅσον ὡς δημιουργὸς τοῦ τύπου αὐτοῦ ἔθεωρήθη ὁ Ἰσιδώρος. Ἡ διατήρησις τοῦ μοζαραβικοῦ τελετουργικοῦ ὀφείλεται εἰς τὸν καρδινάλιον Ximenes, ὅστις περιέλαβεν αὐτὸ εἰς τὰ ὑπ' αὐτοῦ ἐκδοθέντα περὶ τὸ 1500 λειτουργικὰ βιβλία. Ὁ κανὼν τῆς παλαιοῖσπανικῆς λειτουργίας οὐδόλως εἶναι σταθερός, ἀλλὰ

συντίθεται ὑπὸ μεταβλητῶν τεμαχίων, τὰ ὅποια περιβάλλουν τοὺς λόγους τῆς συστάσεως τοῦ μυστηρίου τῆς Θείας Εὐχαριστίας.

δ') Ὁ ἀμβροσιανὸς ἢ βορειοϊταλικὸς λειτουργικὸς τύπος συνδέεται μετὰ τοῦ ἁγίου Ἀμβροσίου Μεδιολάνων, ὅστις υἰοθέτησε τὴν παλαιὰν ρωμαϊκὴν λειτουργικὴν παράδοσιν, ἀλλὰ μὲ μίαν ἐλευθερίαν, ἣτις ἀκόμη καὶ σήμερον γίνεται αἰσθητὴ εἰς τὸν ἐν Μεδιολάνῳ ὑφιστάμενον μέχρι σήμερον λειτουργικὸν τύπον. Οὗτος εἶναι μία λειτουργία τοῦ ρωμαϊκοῦ τύπου, εἰς τὴν ὁποίαν εὐρίσκονται ρωμαϊκὰ στοιχεῖα, ἀποβληθέντα ἤδη ὑπ' αὐτῆς τῆς Ρώμης, εἰς τὰ ὅποια ὅμως προστίθενται καὶ πολυάριθμα ἕτερα ἐξωρωμαϊκὰ λειτουργικὰ στοιχεῖα ἰδίως ἐν τῇ Θ. Λειτουργίᾳ καὶ τῇ Ἀκολουθίᾳ τῶν ὥρῶν. Ἰδίως εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν ἀναγνωσμάτων παρατηροῦνται συμφωνίαι μὲ τὰ γαλλικὰ τυπικά. Ὁ L. Duchesne ἐπίστευσε, ὅτι ἡ λειτουργία τοῦ Μεδιολάνου ἦτο ἀνατολικῆς προελεύσεως. Ἡ σπουδὴ τῆς ἀμβροσιανῆς λειτουργίας ἐν Γερμανίᾳ ἔχει ὡς Κέντρον τὸ ἀββαεῖον Maria Laach.

ε') Ἀξίος ἰδιαιτέρας μνείας εἶναι καὶ ὁ παλαιογαλλικὸς ἢ γαλλικανικὸς λειτουργικὸς τύπος, ὅστις ἐξετοπίσθη διὰ τῆς ὑπὸ τοῦ Καρόλου τοῦ Μεγάλου ἐπιβολῆς τῆς ρωμαϊκῆς λειτουργίας εἰς τὴν παλαιὰν Γαλλίαν. Ἡ παλαιογαλλικὴ λειτουργία εἶναι λίαν ἐνδιαφέρουσα. Αὕτη ἤρχιζε μὲ ἐν ἀντίφωνον. Ὁ λαὸς ψάλλει τὸ Aius (= Ἄγιος ὁ Θεὸς = Τρισάγιον), ὅπερ ψάλλεται ἐν ἑλληνικῇ καὶ λατινικῇ γλώσσῃ. Γενικῶς εἰς τὴν παλαιογαλλικὴν λειτουργίαν εἶναι ἐκδηλος ἡ ἐπίδρασις τῆς ἑλληνικῆς λειτουργίας τοῦ ἀντιοχειανοῦ καὶ βυζαντινοῦ τύπου. Ὁ τρισάγιος ὕμνος, ἡ μικρὰ καὶ μεγάλη εἴσοδος, ὁ χερουβικὸς ὕμνος, τὸ φίλημα τῆς εἰρήνης, ἡ Ἐπίκλησις μετὰ τοὺς λόγους τῆς συστάσεως κ.λ.π. εἶναι λίαν εὐδιάκριτα εἰς τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος λειτουργίαν, ἣτις ὅμως διακρίνεται τῆς ἑλληνικῆς ἐκ τοῦ ὅτι ἔχει «κανόνα» μὲ μεταβλητὰ τεμάχια, προσαρμοζόμενα εἰς τὰς ἐκάστοτε ἀγομένας ἑορτάς.

στ') Ἐνδιαφέρων εἶναι καὶ ὁ κελτικὸς λειτουργικὸς τύπος, ὅστις ὑπῆρχεν εἰς τὴν κελτικὴν Ἐκκλησίαν, ἣτις, οὖσα ἀνεξάρτητος τῆς Ρώμης, περιελάμβανε τὰς Ἐκκλησίας τῆς Οὐαλίας, Σκωτίας καὶ Ἰρλανδίας. Ἡ κελτικὴ λειτουργία ἔχει μεγάλην συγγένειαν πρὸς τὸν παλαιογαλλικὸν λειτουργικὸν τύπον καὶ ἔχει ἀρχαιότατα λειτουργικὰ στοιχεῖα ἀνατολικῆς προελεύσεως. Ἰπὸ τὴν ἐπίδρασιν τῆς ρωμαϊκῆς λειτουργίας, τὴν ὁποίαν εἰσήγαγον εἰς τὰς περιοχὰς τῆς Κελτικῆς Ἐκκλησίας οἱ Βενεδικτῖνοι, ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἐξετοπίσθη ὁ κελτικὸς λειτουργικὸς τύπος.

Γενικῶς παρατηροῦμεν, ὅτι αἱ λειτουργίαι τῆς Δύσεως ἔχουν μεταβλητὰ τεμάχια, ἅτινα μεταβάλλονται ἀναλόγως πρὸς τὸ ἑορτολόγιον. «Αἱ εὐχαὶ τῆς λειτουργίας, αἱ συναπταί, ὁ πρόλογος καὶ ἄλλα τινὰ σημεῖα τῆς ἀναφορᾶς δὲν εἶναι σταθερὰ καὶ ἀμετάβλητα, ἀλλ' ἐναλλάσσονται ἀναλόγως τῶν ἑορτῶν. Τὸν αὐτὸν νόμον ἀκολουθοῦν καὶ οἱ ὕμνοι, τὰ εἰσοδικά, τὰ ἀλληλουϊάρια, τὰ offertoria, τὰ graduale, τὰ κοινωνικά. Καὶ παρατηρεῖται μὲν καὶ ἐν τῇ Ἀνατολῇ τοιαύτη ἀλλαγὴ τῶν ἀντιφώνων καὶ εἰσοδικῶν καὶ ἀλληλουϊαρίων καὶ κοινωνικῶν, αἱ εὐχαὶ τῆς ἀναφορᾶς ὅμως μένουσιν ὅλως ἀμετάβλητοι καὶ ἐπαναλαμβάνεται στερεοτύπως ἡ αὐτὴ λειτουργία τοῦ Χρυσοστόμου ἢ τοῦ Μ. Βασιλείου ἄνευ οὐδεμιᾶς παραλλαγῆς ἐν τῷ Προλόγῳ καὶ τῇ Ἀναφορᾷ, οἷαδὴποτε ἑορτῇ καὶ ἂν ἤθελε συμπέσει». Ἀντιθέτως ἐν τῇ Δύσει «εἰς τὰ λειτουργικὰ βιβλία τοῦ Μεδιολάνου περιλαμβάνονται ὑπὲρ τοὺς 120 εἰδικοὺς Προλόγους τῆς ἀναφορᾶς, πολυαριθμότεροι δ' ἀπαντῶνται καὶ ἐν τῷ Μοζαραβικῷ τύπῳ, καὶ ὑπὲρ τοὺς 70 εὐρίσκομεν εἰς τὰ Γοτθικογαλλικανικὰ Sacramentaria καὶ ὑπὲρ τοὺς 300 εἰς τὸ Γελασιανὸν τῆς Βερώνης» (Παν. Τρεμπέλα, ἐνθ' ἄνωτ., σ. 4—5). Παραλλήλως εἰς πάντας τοὺς λειτουργικοὺς τύπους τῆς Ἀνατολῆς καὶ τῆς Δύσεως αἱ ἀκολουθίαι τοῦ βαπτίσματος καὶ τῶν ἄλλων μυστηρίων παραμένουν ἀμετάβλητοι.

(Τέλος)

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ

Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

ΠΡΟΣΕΧΩΣ

ΤΑ ΑΠΑΝΤΑ

Τοῦ Κωνσταντίνου Οἰκονόμου

τοῦ ἐξ Οἰκονόμων

Ἐπιστοασία ΘΕΟΔΟΣΗ ΣΠΕΡΑΝΤΣΑ

ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΤΟΥ ΘΕΟΛΟΓΟΥ ΕΠΙΤΑΦΙΟΣ ΣΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ

I. Αυτό λοιπόν τὸ θαῦμα τὸ τόσο μεγάλο εἶναι ἓνα ἀπὸ τὰ πολλὰ, καὶ ἀξίζει, κατὰ τὴν κρίση μου, γιὰ πολλὰ. Καὶ τ' ἀναφέρω, ὄχι γιὰ νὰ προσθέσω κάποια ὑστεροφημίᾳ σ' ἐκείνον. Γιατὶ οὔτε καὶ ἡ θάλασσα ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ τὰ ποτάμια ποὺ χύνονται μέσα της, κι' ἄς χύνωνται ἀμέτρητα τέτοια καὶ πάρα πολὺ μεγάλα, οὔτε κι' αὐτὸς ποὺ σήμερα ἐγκωμιάζομε ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ ἀνθρώπους, ποὺ κάτι νὰ συνεισφέρουν γιὰ τὸν ἔπαινό του. Ἀλλὰ τῶκαμα γιὰ νὰ δείξω, ὅτι ἐνῶ τέτοιοι ἦσαν ἐξ ἀρχῆς οἱ πρόγονοὶ του καὶ τέτοια τὰ πρότυπα ποὺ εἶχεν ἐμπρὸς στὰ μάτια του, πόσο πολὺ τὰ προσπέρασε. Γιατὶ ἂν εἶναι γιὰ τοὺς ἄλλους μεγάλο πρᾶγμα τὸ νάχουν κάτι νὰ πάρουν ἀπὸ τοὺς προηγουμένους των ποὺ νὰ τοὺς κεντρίζῃ σὲ ἄμιλα· εἶναι πολὺ μεγαλύτερο γιὰ ἐκείνον, τὸ νὰ προσθέσῃ δόξα στοὺς πρόγονούς του, σὰν κάποιος ποταμὸς ποὺ γυρνᾷ τὸ ρεῦμα του πρὸς τὰ πίσω.

ΙΑ. Γιὰ δὲ τὴν συζυγικὴ ζωὴ τῶν γονιῶν του, τόσον ὡς πρὸς τὴν ἰσοτιμίᾳ τους στὴν ἄσκηση τῆς ἀρετῆς, ὅσο καὶ γιὰ τὴν καθημερινή τους συζυγικὴ ἐπαφή, ὑπάρχουν μὲν κι' ἄλλα χαρακτηριστικὰ σημάδια, πτωχοτροφίαι δηλαδή, περιποιήσεις στοὺς ξένους, καθαρότητα τῆς ψυχῆς ποὺ γεννᾷ ἡ ἐγκράτεια, μερίδιο ἀπὸ τὴν περιουσίᾳ τους ποὺ τ' ἀφιέρωσαν στὸ Θεό, πρᾶγμα ποὺ τὴν ἐποχὴν δὲν τ' ἀποφάσιζαν τόσο εὐκόλα οἱ περισσότεροι, ὅπως γίνεται σήμερα, ποὺ κι' αὐξήθηκαν ἡ προθυμία καὶ εἶναι καὶ σὲ μεγάλη ὑπόληψη τὸ πρᾶγμα ἀπὸ τὰ πρῶτα ἐκεῖνα παραδείγματα· κι' ἐκτὸς ἀπὸ τ' ἄλλα χαρακτηριστικὰ τῆς ἀρετῆς τους, τὰ ὅσα κτήματα ξεχώρισαν ἀπὸ τὴν περιουσίᾳ τους στὸν Πόντο καὶ στὴν Καππαδοκία καὶ τὰ μοίρασαν¹, εἶναι ἀρκετὰ ν' ἀπογεμίσουν τ' αὐτιὰ τοῦ

1. Τὰ ὅσα κτήματα ξεχώρισαν ἀπὸ τὴν περιουσίᾳ τους στὸν Πόντο καὶ στὴν Καππαδοκία καὶ τὰ μοίρασαν («Ὅσα Πόντῳ, Καππαδοκίᾳ μερισσάμενοις»).

Στὸν Πόντο, ἀπὸ τὴν μεγάλην ἐκεῖ κτηματικὴν περιουσίᾳ τοῦ πατέρα του. Στὴν Καππαδοκία δὲ ἀπὸ τὴν περιουσίᾳ τῆς μητέρας του.

κόσμου με την φήμη τους. Για μένα όμως το σπουδαιότερο και το περιφημότερο απ' όλα είναι, το ότι έκαμαν λαμπρά παιδιά. Γιατί τὸ νὰ γίνουν οἱ ἴδιοι γονιοὶ καὶ πολύτεκνοι καὶ καλλίτεκνοι, ἴσως μὲν νὰ τ' ἀναφέρουν οἱ μῦθοι², ἐγὼ ὁμως στὴν πραγματικότητα αὐτοὺς μοναχὰ ἐγνώρισα, πού καὶ οἱ ἴδιοι τους ὑπῆρξαν μὲν τόσο σπουδαῖοι, ὥστε κί' ἂν δὲν ἀποκτοῦσαν τέτοια παιδιά, νᾶναι ἄρκετος ὁ ἑαυτὸς τους γιὰ νὰ δοξαθοῦν· μὲ τὸ ν' ἀναδειχθοῦν ὁμως πατεράδες τέτοιων παιδιῶν, κί' ἂν δὲν ἦσαν τόσο περίφημοι στὴν ἀρετὴν οἱ ἴδιοι τους, νὰ ὑπερτεροῦν ὄλων, μὲ τὸ ν' ἀποκτήσουν λαμπρά παιδιά. Γιατί τὸ ν' ἀναδειχθοῦν ἓνα ἢ δύο παιδιά φημισμένα, μπορεῖ βέβαια νὰ τ' ἀποδώσῃ κανεὶς καὶ στὴ φύση. Τὸ νὰ γίνουν ὁμως ὄλα, πέρα ὡς πέρα τέλεια, αὐτὸ εἶναι ὀλοφάνερος ὕμνος αὐτῶν πού τὰ γέννησαν καὶ τ' ἀνάθρεψαν. Τ' ἀποδείχνει δὲ κί' ὁ μακαριστὸς ἀριθμὸς τῶν ἱερέων καὶ κοριτσιῶν³· κί' αὐτῶν ἀκόμη πού παντρεύθηκαν, πού οὔτε καὶ στὴν ἔγγαμη ζωὴ τους δὲν ἐξαναγκασθῆκανε σὲ ὑποχωρήσεις, γιὰ νὰ προκόψουν ἐξίσου στὴν ἀρετὴ· ἀλλὰ τὴν ἔκαμαν κί' αὐτὴ προτίμηση μᾶλλον τρόπου ζωῆς, κί' ὄχι συμπεριφορᾶς καὶ διαγωγῆς.

IB. Ποιὸς δὲν ξέρει τὸν πατέρα του τὸν Βασίλειο, τὸ μεγάλο γιὰ τοὺς πάντες ὄνομα, πού καταξιώθηκε τὴν πατρικὴν εὐλογία — γιὰ νὰ μὴν εἰπῶ μονάχος αὐτὸς — περισσότερον ἀπὸ κάθε ἄλλον ἄνθρωπο; Γιατί ὑπερτερόντας ὄλους στὴν ἀρετὴ, τὸ παιδί του μονάχα εἶναι τὸ ἐμπόδιο, γιὰ νᾶχη τὸ πρωτεῖο αὐτὸς. Ποιὸς δὲν ξέρει τὴν Ἑμμελία, πού προωρίσθηκε γι' αὐτὸ

2. Ἴσως μὲν νὰ τ' ἀναφέρουν οἱ μῦθοι («Μῦθοι ἔχουσιν»).

Τὸ νᾶχη κανεὶς πολλὰ καὶ καλὰ μαζὶ παιδιά εἶναι δύσκολο καὶ μυθολογούμενο· ὅπως π.χ. γιὰ τὴν Νιόβη, πού ἔκαυχῆθηκε γιὰ τὰ ἑπτὰ παιδιά της καὶ γιὰ τὶς ἑπτὰ κόρες της καὶ ἐτόξευσαν ὁ μὲν Ἄπόλλωνας τὰ παιδιά της ἢ δὲ Ἄρτεμις τὶς κόρες της· καὶ ἀπὸ τὴν θλίψη της ἢ Νιόβη ἐμαρμάρωσε (Ἄπόλλοδ. Γ).

3. Ὁ μακαριστὸς ἀριθμὸς τῶν ἱερέων καὶ τῶν κοριτσιῶν («Ὁ μακαριστὸς τῶν ἱερέων καὶ τῶν παρθένων ἀριθμὸς...»).

¹ Ἀδελφοὶ τοῦ μεγάλου Βασιλείου ἦσαν ὁ Γρηγόριος ὁ Νύσσης, ὁ Πέτρος ὁ Σεβαστίας, ὁ Ναυκράτιος πού ὑπανδρεύθηκε μὲν ἀλλὰ ἐξῆσε ζῶν παρόμοια μὲ τὴν ἱερατικὴ. Ἄδελφὴ του δὲ ἦταν ἡ Μακρίνα, πού ἔμεινε παρθένια.

πού γίνηκε⁴, ἢ πού γίνηκεν αὐτό πού προωρίσθηκε· πού τ' ὄνομά της ἦτανε τόσο ταιριαστό καί μέ τήν ἄρμονία· πού ἀναδειχθήκεν ἀνάμεσα στίς γυναῖκες — ἄν πρέπει νά τὸ εἰπῶ μέ λίγα λόγια — αὐτό πού φανερώθηκεν ἀνάμεσα στοὺς ἄνδρες ἐκείνος. Ὡστε ἄν θᾶπρεπε νά ὑποταχθῆ ὅπωςδῆποτε στοῦ φυσικοῦ νόμο αὐτὸς πού σήμερα ἐγκωμιάζομε καί νά παραχωρηθῆ στοὺς ἀνθρώπους, σὰν κάποιος ἀπὸ τοὺς παλαιούς, πού παραχωρηθήκανε ἀπὸ τὸν Θεὸν τὸν παλιὸν καιρὸν γιὰ τήν κοινή ὠφέλεια, νά μὴν ταιριάξῃ νά γεννηθῆ ἀπὸ ἄλλους αὐτὸς περισσότερο, παρὰ ἀπὸ ἐκείνους· κι' ἐκεῖνος νά μὴν ταιριάξῃ νά πάρῃ ἀπὸ ἄλλον τὸ πατρικὸ του ὄνομα περισσότερο, παρὰ ἀπ' αὐτό. Πρᾶγμα λοιπὸν, πού καλὰ καί γίνηκε καί συνέπεσε.

II. Ἐπειδὴ δὲ, πειθαρχώντας στοῦ θεῖο νόμο⁵ πού προστάζει ν' ἀπονέμομε κάθε τιμὴ στοὺς πατέρες μας, τοὺς προσφέραμε μέ τὰ ὅσα εἶπαμε τὰ πρῶτα μας ἐγκώμια, ἄς προχωρήσωμε πλέον πρὸς αὐτὸν τὸν ἴδιον· ἀφοῦ πρῶτα εἶποῦμε αὐτὸ τὸ λίγο πού ἔχω τὴν πεποίθησι, πὼς καί ὅλοι πού τὸν ἐγνώρισαν, θὰ τὸ βροῦν καλοειπωμένο· ὅτι δηλαδὴ τὴν στιγμὴν αὐτὴν πού ἐπιχειροῦμε νά τὸν ἐγκωμιάσωμε, τὸ μοναδικὸ πρᾶγμα πού μοῦ ἐχρειαζόταν ἦτανε ἡ γλῶσσα του. Γιατί κι' ὁ ἴδιος εἶναι περίφημη ὑπόθεσις γιὰ λόγον γι' αὐτοὺς πού ἐγκωμιάζουν· μὰ καί μόνος αὐτὸς εἶναι ἀντάξιος γιὰ τὴν ὑπόθεσι αὐτὴν, ὡς πρὸς τὴν δύναμη τοῦ λόγου.

(Συνεχίζεται)

Ἐπίδοσις ΘΕΟΔΟΣΙΑ ΣΠΕΡΑΝΤΣΑ

4. Πού προωρίσθηκε γι' αὐτό πού γίνηκε («Εἶπερ ἔδει δουλεύσοντα»).

Ἡ ἔννοια εἶναι, πὼς ἂν ὁ Θεὸς εἶχε προορίσει τὸ Μεγάλον Βασίλειον, γιὰ νά ὠφελήσῃ τὸ ἀνθρώπινον γένος, ὅπως π.χ. ὁ Μωϋσῆς, ὁ Σαμουὴλ καὶ ἄλλοι, δὲν μπορούσε νά γεννηθῆ ἀπὸ καλύτερους γονεῖς, ὅπως ἦτανε ὁ πατέρας του Βασίλειος, καὶ ἡ μητέρα του Ἑμμελία.

5. Πειθαρχώντας στοῦ θεῖο νόμον («Θεῖον νόμον πειθόμενοι»).

Πού ἐδόθηκε στοῦ Μωϋσῆ ἀπὸ τὸν Θεὸν στοῦ ὄρος Σινᾶ καὶ πού προστάζει «τίμα τὸν πατέρα σου, καὶ τὴν μητέρα σου...» (Ἐξοδ. κ', 12).

Ἐκλεκτὲς σελίδες ἀπὸ τὸν Ἱερὸ Χρυσόστομο

ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΦΘΟΝΟΥ

(Ἀπὸ τὴν ὁμιλία του εἰς τὴν Γέννηση)

Ἡ κακία τοῦ πάθους τοῦ φθόνου εἶναι τέτοια, πού τὸν πρῶτο πού καταστρέφει εἶναι αὐτὸς πού τὸν γεννᾷ. Κι' ὅπως τὸ σαράκι πού τὸ γεννᾷ τὸ ξύλο, πρῶτο τὸ ξύλο αὐτὸ κατατρῶει, παρόμοια κι' ὁ φθόνος, πρώτην ἀπ' ὅλες καταστρέφει τὴν ψυχὴ πού τὸν ἐγέννησε, καὶ φέρνει γιὰ τὸν φθονούμενο τ' ἀντίθετα ἀποτελέσματα ἀπ' αὐτὸ πού θέλησε.

* * *

Γιατὶ μὴ κοιτᾷς τὰ πρῶτα του ἀποτελέσματα ἐπάνω στὸν φθονούμενο, ἀλλὰ νὰ βλέπῃς τὸ τέλος καὶ τὰ στερνά· καὶ θὰ καταλάβῃς τότες, ὅτι ἡ κακία αὐτὴ τὴν φθονερῶν καταντᾷ νὰ φέρῃ μεγαλύτερη τιμὴ στοὺς φθονούμενους. Γιατὶ αὐτοὶ μὲν κατορθώνουν νὰ παίρνουν καὶ τὸν Θεὸ σύμμαχόν τους κι' ἀπολαβαίνουν τὴν συμπαραστάσῃ του ἀπὸ ψηλά. Αὐτὸς ὅμως ἔρημος καὶ μόνος γίνεται εὐκολὴ λεία· καὶ πολιορκημένος ἀπὸ τὸ πάθος του πού τοῦ τρώει, φθείρεται, προτοῦ ἀκόμη νὰ τὸν κυκλώσουν καὶ νὰ τὸν φθεῖρουν οἱ ἐξωτερικοὶ ἐχθροί. Καὶ σάμπως νὰ τὸν μασοῦν ἀθώρητα σαγόνια, παρόμοια κι' αὐτὸς λιώνει, κι' ἐξαφανίζεται σὰν νὰ τὸν κατάπιεν ἡ θάλασσα.

* * *

Ἐφέροντας λοιπὸν αὐτὸ τὸ πρᾶγμα, ἃς ἀποφεύγωμε, σᾶς παρακαλῶ, τὴν ἀρρώστειαν τοῦ πάθους αὐτοῦ κι' ἃς τὸ ἐξορίζωμεν ἀπὸ τὴν ψυχὴν μας. Γιατὶ ἀπ' ὅλα τὰ πάθη αὐτὸ εἶναι τὸ ὀλεθριώτερο, καὶ καταστρέφει κι' αὐτὴ μας τὴν σωτηρία, γιατί εἶναι εὐρημα τοῦ πονηροῦ Διαβόλου. Γι' αὐτὸ κι' ἔλεγε κάποιος σοφός, πὼς «ἀπὸ τὸν φθόνον τοῦ Διαβόλου μπῆκεν ὁ θάνατος στὸν κόσμον». Τί δὲ σημαίνει πὼς ἀπὸ τὸν φθόνον τοῦ Διαβόλου μπῆκεν ὁ θάνατος στὸν κόσμον; Ἐπειδὴ δηλαδὴ εἶδε τὸ πονηρὸ αὐτὸ θηρίο, πὼς ὁ πρωτόπλαστος γίνηκεν ἀθάνατος, κατώρθωσε μὲ τὴν πονηριά του νὰ τὸν ὀδηγήσῃ στὴν παρακοὴ καὶ στὴν παράβαση τῆς ἐντολῆς καὶ μ' αὐτὴν ἐπέτυχε νὰ τὸν ἐτοιμάσῃ νὰ πέσῃ ἐπάνω στὸ κεφάλι του ἡ τιμωρία τοῦ θανάτου. Ὁ φθόνος λοιπὸν ἐτοιμάσε τὴν ἀπάτη· ἡ ἀπάτη τὴν παρακοή· ἡ παρακοὴ τὸν θάνατο. Καὶ γι' αὐτὸ λέει, πὼς «ἀπὸ τὸν φθόνον τοῦ Διαβόλου μπῆκεν ὁ θάνατος στὸν κόσμον».

* *

Είδες πόση μεγάλη καταστροφή φέρνει τὸ πάθος τοῦ φθόνου ; Αὐτὸν ποὺ τιμήθηκε μὲ τὴν ἀθανασία, τὰ ἔκανεν ὑποχείριο τοῦ θανάτου. Ἀλλὰ ὁ μὲν ἐχθρὸς τῆς σωτηρίας μας, μὲ τὸ νὰ βάλῃ σ' ἐνέργεια τὸν φθόνον του, κατώρθωσεν νὰ καταδικασθῇ σὲ θάνατον ὁ πρωτόπλαστος. Ὁ δὲ κηδεμόνας μας καὶ φιλόανθρωπος Κύριός μας μὲ τὸν θάνατο πάλιν κατώρθωσε νὰ μᾶς ξαναχαρίσῃ τὴν ἀθανασία, καὶ νὰ βροῦμε περισσότερα ἀπ' αὐτὰ ποὺ χάσαμε. Ἀπὸ τὸν Παράδεισο μᾶς ἐβγαλεν αὐτός, καὶ στὸν οὐρανὸ μᾶς ἀνέβασεν ἐκεῖνος καὶ μᾶς ἐτοίμασε τὴν βασιλεία τῶν Οὐρανῶν. Εἶδες τοῦ Κυρίου μας τὴν ἐφευρητικότητα, καὶ μὲ ποῖο τρόπο τὰ ὄπλα τοῦ Σατανᾶ, ποὺ τὰ ἐτοίμασε κατὰ τῆς σωτηρίας μας, τὰ ἴδια ἐκεῖνα τὰ μεταγύρισε κατὰ τῆς κεφαλῆς του ; Γιατὶ δὲν μᾶς κατὰξίωσε μονάχα μεγαλύτερες δωρεές, ἀλλὰ μᾶς ἔκανε κι' ἐκεῖνον ὑποχείριό μας, καὶ μᾶς εἶπεν· « Ἴδου δέδωκα ὑμῖν ἐξουσίαν πατεῖν ἐπάνω ὄφεις καὶ σκορπίων ». Νά ! σᾶς ἔδωκα τὴν ἐξουσία νὰ πατάτε ἐπάνω σὲ φίδια καὶ σὲ σκορπιούς.

* *

Στοχαζόμενοι λοιπὸν ὅλ' αὐτά, καὶ τὸν φθόνον ἃς ἐξορίζομεν ἀπὸ τίς ψυχές μας, κι' ἃς προσκαλοῦμε καὶ τὴν συμπάρασταση καὶ τὴν εὐνοια τοῦ Θεοῦ γιὰ μᾶς. Γιατὶ αὐτὸ εἶναι τὸ ἀκαταμάχητον ὄπλο μας· αὐτὴ εἶναι ἡ μεγαλύτερή μας περιουσία. Γι' αὐτὸ καὶ οἱ Ἰσραηλίτες, ἃν καὶ ἤτανε νέος λαός, κι' ἔρημος ἀπὸ συμμάχους καὶ σὲ δύσκολη πολὺ θέση, ἀυξήθησαν γρήγορα κι' ἔγιναν ἔθνος μεγάλο, ἐπειδὴ ὁ Θεός, ὅπως λέει, ἤτανε μαζί μὲ τὸ παιδί· « ὁ Θεός ἦν μετὰ τοῦ παιδίου ». Γιατὶ ἀπὸ ἐκεῖ ξεκίνησεν ἡλιμας ἡ ὀμιλία. Ἄς καταφρονήσωμε λοιπὸν, σᾶς παρακαλῶ, ὅλα τὰ παρόντα κι' ἃς λαχταρίσωμε τὰ μέλλοντα. Ἄς προτιμοῦμε περισσότερον ἀπὸ κάθετὶ ἄλλο τὴν εὐνοια τοῦ Θεοῦ· κι' ἃς προετοιμάζομε μὲ τὴν ἄριστη πολιτεία μας τὴν μεγάλη μας παρρησία· καὶ γιὰ νὰ κατορθώσωμε νὰ περάσωμε ἄλυπα τὴν ζωὴν μας αὐτὴν, μὰ καὶ γιὰ νὰ ἐπιτύχωμε τὸ μελλούμενα ἀγαθά.

Ἀπόδοση ΑΝΘΙΜΟΥ ΘΕΟΛΟΓΙΤΗ

Παρακαλοῦνται οἱ ἀποστέλλοντες ταχυδρομικὰς ἐπιταγὰς πρὸς τὰ περιοδικὰ « Ἐκκλησία », « Θεολογία » καὶ « Ἐφημέριος », ὅπως σημειῶσιν ἐπ' αὐτῶν τὴν αἰτίαν τῆς ἀποστολῆς.

ΠΛΕΙΟΤΕΡΟΝ ΚΑΙ ΚΑΘΑΡΩΤΕΡΟΝ ΦΩΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΝΕΟΛΑΙΑ ΜΑΣ

ΒΙΒΛΙΚΗ ΜΕΤΑΦΥΣΙΚΗ

Β'

Κατὰ τ' ἀνωτέρω, ἔχομεν καὶ μιὰ βιοθεωρία ποὺ ἀποτελεῖ καὶ μιὰ πραγματικότητα καὶ ὡς ἱστορία καὶ ὡς μιὰ μεταφυσικὴ κατάστασις καὶ μὲ γεγονότα τὰ ἀναμορφωτικὰ ἀποτελέσματα ποὺ πραγματοποιοῦνται μὲ τὴν ἀόρατο τοῦ Πνεύματος πανσθενῆ δύναμι καὶ θαυματουργικὴ ἐπὶ τοῦ πιστοῦ ἐνέργειαν. Αὐτῆς τοὺς καρποὺς ἔχουν νὰ μᾶς τοὺς παρουσιάζουν αἱ χρυσαὶ σελίδες τῆς ἱστορίας τῆς Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας καὶ ὁ Χριστιανικὸς πολιτισμὸς, ἐκεῖ ὅπου—μηδὲ τῶν καννιβάλων ἐξαιρουμένων—ἐκηρύχθη τὸ Εὐαγγέλιον καὶ ἐθαυματούργησε μὲ τὴ θεϊκὴ δύναμι. Ἐχομεν ὅμως καὶ ἐμεῖς ἄμεσον ἐποπτεῖαν τῶν γεγονότων, προσώπων καὶ πραγμάτων, εἴτε εἰς τοὺς ἑαυτοὺς μας, καθ' ὅσον ἐπειραματίσθημεν τὴν νέαν ἐν Χριστῷ ζωὴν, εἴτε καὶ εἰς ἄλλους τοῦ περιβάλλοντος, μὲ τὴν ἀκτινοβολία τῆς φωτεινῆς ζωῆς των ποὺ εἶναι καὶ μιὰ ἐπιβεβαίωσις προφορικῆς μαρτυρίας καὶ ὑποκειμενικῆς συνειδήσεως. Μιὰ προβολὴ τοιαύτη εἶναι καὶ ὁ τὰ κατωτέρω ἐκθέτων γιὰ τὸν ἑαυτό του ἰσοβίτης μὲ μιὰ γραπτὴ ἐξομολόγησι τοῦ ἐσωτερικοῦ τοῦ κόσμου. Δὲν παραλείπω νὰ εἶπω ὅτι τὴν ἔγραψε καὶ μοῦ τὴν ἔδωκε τὸ 1949. Τοῦτον, ἀπολυθέντα, ἀφοῦ ἐξέτισε πολὺ τῆς ποινῆς του καὶ ἔτυχε χάριτος λόγῳ μετανοίας καὶ σωφρονισμοῦ, ἔτυχε νὰ συναντήσω, ὅπως καὶ μὲ πολλοὺς ἄλλους συνέβη, μετὰ ταῦτα (τοῦτον δὲ στὴ λεωφόρο Πανεπιστημίου). Ἦτο ἀφάνταστος ἡ χαρὰ μου ποὺ ἠσθάνθην ὅταν συνήντησα τὸν καινούργιο, (τὸν κατὰ τὸ κατὰ Ἰωάννην γ', 16), Ἰωάννην. Εὐχαριστῶ τὸν Κύριον, γιὰτί, καὶ μὲ τοιοῦτου εἴδους ἀποκαλύψεις καὶ διαπιστώσεις, ἐνισχύεται ὁ «ἀχρεῖος δοῦλος Του» στὴν ἰδέα ὅτι «οὐκ εἰς κενὸν ἐκοπίασε», καὶ ὅτι τὸ Εὐαγγέλιον καὶ ἡ Χάρις Του πράγματι θαυματουργοῦν καὶ ἐκεῖ «ὅπου ἐπλέοναsen ἡ ἁμαρτία».

* *

«Παραμονὴ τῶν Χριστουγέννων... Ἀλήθεια τί ζωηρὸς ἀναμνήσεις δὲν γεννᾷ ἡ ἡμέρα αὐτὴ στὴν ψυχὴ κάθε καταδίκου. Ὁ καθένας προσπαθεῖ νὰ μαντέψῃ τὴ γιορταστικὴ ὄψι τῆς Ἀθηναϊκῆς κοσμοῦπολις μὲ τὰ χαρμόσυνα πλήθη τῶν ἀνθρώπων ποὺ γεμίζουν τοὺς μεγάλους δρόμους τῆς. Θὰ ἀναρωτιέται γιὰτί τάχα νὰ μὴν εἶναι κι' αὐτὸς ἐλεύθερος, νὰ νοιώσῃ τὴν χαρὰ τῆς γιορτῆς ἀνάμεσα στοὺς δικούς του, στοὺς φίλους του, στοὺς γνωστούς του. Πόσο πόνος δὲν αἰσθάνεται κανεὶς στὴν ἀνάμνησι τῆς χαμένης

εὐτυχίας, ὅταν ἀντικρύζῃ τὴ σκληρὴ πραγματικότητα τῆς ζωῆς του!... Κλεισμένος κι' ἐγὼ στὸ σκοτεινὸ κελλί μου, βλέπω σὰν μαγικὴ ὄπτασία, νὰ περνοῦν μπροστὰ ἀπὸ τὰ μάτια μου τὰ παληὰ εὐτυχισμένα χρόνια τῆς ζωῆς μου. Πού ξένιαστο παιδάκι, στὴν ἀγκαλιὰ τῶν γονιῶν μου, ἀντίκρυζα τὴν ζωὴ μὲ τὴν ἀθωότητα τῆς ἡλικίας μου. Ξαναθυμᾶμαι τὰ πρῶτα νεανικά μου χρόνια τὶς πρῶτες ἀνησυχίες τῆς σκέψης μου, πού μόλις ἄρχισα νὰ ἀνδρῶνεται, ζήτησε νὰ βρῇ ἕνα ἰδανικὸ, ἕνα προορισμὸ, ἕνα σκοπὸ, μίαν πίστη, πού νόμισε ὅτι τὰ βρῆκε μέσα στὶς θεωρίες τοῦ Νίτσε. Θαμπωμένος, ἀπ' τὶς πομπῶδεις ἐκφράσεις, ἀπ' τὰ μεγάλα λόγια τοῦ... «ὑπερανθρώπου» πίστεψα σ' αὐτόν, τὸν πῆρα γιὰ ὁδηγὸ καὶ δάσκαλο στὴ ζωὴ. Δειλὰ δειλὰ στὴν ἀρχή, μὲ μεγαλύτερο θάρρος κατόπιν ἄρχισα νὰ σπάω ἕνα ἕνα τοὺς ἠθικοὺς δεσμοὺς πού εἶχα πάρει ἀπὸ τὸ σχολεῖο κι' ἀπὸ τὸ σπῆτι μου. Ξερρίζωσα ἀπ' τὴν καρδιά μου τὸν Χριστό, τὸν ταπεινὸ καὶ πρᾶο Ἰησοῦ, τὸ ΘΕΟ τῆς ἀγάπης, γιὰ νὰ τὸν ἀντικαταστήσω μ' ἕναν ἄλλον τὸν Νίτσε... Τί ; τὰ παραμύθια πού λένε οἱ παπάδες κι' οἱ γρηουλές θὰ πιστεῦσα ἐγὼ ; Ὁ κάθε ἄνθρωπος πού αἰσθάνεται τὸν ἑαυτὸν του δυνατὸ, πρέπει νὰ πιστέψῃ, ὅτι αὐτὸς ὁ ἴδιος εἶναι Θεὸς διὰ τὸ ἄτομόν του, ἂν θέλῃ νὰ φθάσῃ τὸν ἰδανικὸ τύπο τοῦ ὑπερανθρώπου... «τάδε ἔφη Νίτσε». Ὅταν κανεὶς φθάσῃ σ' αὐτὸ τὸ σημεῖο, στὸ καταρακὺλισμα, στὸ βοῦρκο τῆς ἀνομίας εἶναι πολὺ κοντά... Σὰν ὁμηρικὴ σειρήνα ἀνοίξε ἡ ἀμαρτία τὴν ἀγκαλιά της, γιὰ νὰ μὲ δεχθῇ στὸ ἀκόλαστο παλάτι τῆς ἀσωτίας. Γλέντια, ξενύχτια, μίση, ἀδικίες ἐναντίον τοῦ πλησίον μου, φιλοδοξίες, ἀνομίες, ἦσαν οἱ καρποὶ τῆς ἀσωτης ζωῆς μου... Καὶ σήμερα οἰκτρὸν ναυάγιο τῆς ζωῆς, χωρὶς οἰκογένεια, χωρὶς σκοπὸ, χωρὶς ἐλπίδα καμμιὰ, ριγμένος στὴ φυλακὴ, ζῶ ἀπλῶς γιὰτὶ δὲ μοῦ εἶναι εὐκολο νὰ πεθάνω, κάτω ἀπὸ τὸ βάρος τῆς πιὸ φοβερῆς, ἀλλὰ καὶ ἀδικῆς καταδίκης. Ἄδικης; Ναι! Μὰ μέσα στὸ πόνου πού μοῦ γενάει ἡ ἀδικία πού ἔγινε εἰς βάρος μου, σκέπτομαι κι' ἐγὼ τὶς ἀδικίες, πού ἄλλοτε εἶχα κάνει εἰς ἄλλους μπροστὰ στὰ μάτια μου, βλέπω ξεκάθαρα τὸ φρικτὸ μου καταρακὺλισμα, τὴ φοβερὴ κοινωνικὴ καὶ ἠθικὴ μου πτώσι.

Μὲ τὴ καρδιά γεμάτη πόνου καὶ ἀπόγνωση, γιὰ τὴν ἀδικία τοῦ Κόσμου, μὲ τὴ συνειδησι γεμάτη τύψεις, ζητῶ σὰν τὸν ναυαγὸ, στὸ φουρτουνιασμένον πέλαγος νὰ βρῶ μίαν σανίδα σωτηρίας. Ἄλλὰ μάταια. Τὰ μάτια μου θαμπωμένα ἀπ' τὰ δάκρυα, δὲν βλέπουν γύρω παρὰ μόνον σκοτάδια. Ἄθελα μοῦ ἔρχονται στὸ νοῦ αἱ φράσεις τοῦ Νίτσε τῆς κατὰπτωσης—τοῦ δυστυχισμένου τρελλοῦ, πού σὲ μίαν στιγμὴ ὑστερικῆς κρίσης, πίστεψε τὸν ἑαυτὸν του γιὰ Θεό—. «Ὁ κόσμος ἀποτελεῖται ἀπὸ πνεῦμα καὶ ὕλη. Ἐγὼ εἶμαι ἕνα τρίτο οὐδέτερο πλάσμα πού συνεχῶς πονῶ καὶ ὑποφέρω». Ἐγὼ πού ἄλλοτε εἶχα πιστέψῃ τὸν ἑαυτὸν μου, δυνατὸ γιὰ ὅλα, πού εἶχα

τραβήξει εμπρός για τὸν ἀγῶνα τῆς ζωῆς μὲ τὴν μεγαλύτερη αὐτοπεποίθησι, βλέπω σήμερα στὸν ἴδιο τὸν ἑαυτὸν μου, ὅλο τὸ μέγεθος τῆς ἀνθρωπίνης ἀδυναμίας. Κλαίγοντας μπροστὰ στὸ σωρὸ τῶν γκρεμισμένων ὀνείρων μου, πικρὰ μετανοιωμένος, γιὰ τὸ ἁμαρτωλὸ παρελθόν μου, μὲ τὴν ψυχὴ γεμάτη ἀηδία γιὰ τὸ κόσμον καὶ γιὰ τὸ ἄτομό μου, σπαράζω κάτω ἀπ' τὸ πιὸ φοβερὸ πόνον ποὺ μπορεῖ νὰ νοιώσῃ μιὰ ἀνθρωπίνη ψυχὴ. Πάνω στὴν ἀπόγνωσή μου, σὰν ἀστραπὴ μοῦ περνᾷ ἀπ' τὸ μυαλό μου ἡ ἰδέα τῆς αὐτοκτονίας. Ἀλήθεια!... Μὲ τὸ στίγμα τοῦ ἐγκληματία γιὰ ὅλο τὸ κόσμον, περιφρονημένος ἀπὸ συγγενεῖς, γνωστούς καὶ φίλους, μὲ τὴν καρδιά τσακισμένη κάτω ἀπὸ τόσο σκληρὰ κτυπήματα χωρὶς καμμιά ἐλπίδα γιὰ κάποια κοινωνικὴ ἀποκατάσταση, κατάδικος γιὰ ὅλα μου τὰ χρόνια, τί νὰ τὴν κάνω τῆ ζωῆ; Ποιὰ δύναμις θὰ μπορέσῃ νὰ μὲ βγάλῃ ἀπ' τὸ κοινωνικὸ καὶ ἠθικὸ βοῦρκο ποὺ βρίσκομαι κυλισμένος; Ἀσφαλῶς καμμιά. Καλύτερα ἄς τελειώνω μιὰ γιὰ πάντα. Ἡ ἀγωνία μου ἔχει φθάσει στὸ κατακόρυφο.

Ἐξω σφουρίζει ἄγρια καὶ μανιασμένα ὁ Βορρηᾶς, τὴν παγωμένη τούτη νύχτα τοῦ χειμῶνα καὶ ὅμως σ' ὅλο μου τὸ κορμὶ αἰσθάνομαι μιὰ παράξενη θέρμη, τὰ μηλίγγια μου κτυποῦν δυνατὰ κι' ἀπὸ τὸ μέτωπό μου κυλοῦν χοντρὲς στάλες ἰδρώτα. Ἄχ! Χριστέ μου βοήθα με... Αὐτὲς οἱ λέξεις ποὺ ἄθελα ξεφεύγουν ἀπ' τὸ στόμα μου, πάνω στὴν τρελλή μου ἀπελπισία, μοῦ προκαλοῦν τόση μεγάλη ἐντύπωση ποὺ πρὸς στιγμὴ ξαφνιάζομαι. Κάποια καινούργια ταραχὴ καὶ κάποιος νέος παράξενος φόβος μὲ πιάνει στὸ ἄκουσμά τους. Μάταια προσπαθῶ νὰ συνέλθω ἀπὸ τὴ ταραχὴ ποὺ μοῦ προκάλεσαν. Καὶ σὰν νὰ ὑπακούω σὲ κάποια μυστηριώδη δύναμι, ψάχνω κάτω ἀπ' τὸ μαξιλάρι μου νὰ βρῶ δύο βιβλιαράκια ποὺ τὰ εἶχα ξεχασμένα κάπου ἐκεῖ. Ἦσαν δυὸ εὐαγγέλια ποὺ μᾶς εἶχε δώσει πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ὁ ἱερεὺς τῆς φυλακῆς. Πιάνω ἓνα στὰ χέρια μου τὸ κοιτάζω, εἶναι τὸ κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγέλιον. Ἄνοιγω μηχανικὰ τίς σελίδες του καὶ τὰ μάτια μου καρφώνονται σὰν μαγνήτης στὴν ἐξῆς φράση... «Μακάριοι οἱ πενθοῦντες, διότι αὐτοὶ θέλουσι παρηγορηθῆναι» (Ματθ. ε', 4). Κάποια ἄγνωστη ὡς τώρα ἐλπίδα μοῦ γεννοῦν αὐτὰ τὰ λόγια. Κάποια ἀχτίδα, ἀρχίζει νὰ φωτίζει τὰ μαῦρα σκοτάδια τῆς ψυχῆς μου. Μὲ μεγαλύτερη ὄρεξη, συνεχίζω τὸ διάβασμα. Ὅσο προχωρῶ στὴν ἀνάγνωση, τόσο διαλύονται τὰ σκοτάδια γιὰ ν' ἀφήσουν τὴ θέσι τους στὸ φῶς τῆς πίστεως ποὺ ἀρχίζει νὰ πλημμυρίζει τὴν ψυχὴ μου. Διαβάζω πολλὴ ὥρα κι' ἐγὼ δὲν γνωρίζω πόση. Μόλις τελειώνω τὸ διάβασμα, καταλαβαίνω τὸν ἑαυτὸν μου καλλίτερα. Τὴν ἀγωνία, τὴν ταραχὴ, τὸ φόβο, καὶ διαδέχεται μιὰ μελαγχολία καὶ ἓνας πόνος, μὰ ποὺ εἶναι τελείως διαφορετικὸς ἀπὸ τὴν ἐξάλλη καὶ ἄγρια ἀπόγνωση

πού γνώρισα μέχρι τώρα. Είναι ὁ πόνος πού μοῦ προκαλεῖ ἡ συν-
 αίσθηση τῆς ἁμαρτίας μου. Αἰσθάνομαι τὴν ἀνάγκη νὰ προσευχη-
 θῶ. Ἄλλὰ τόσα χρόνια τώρα μακριὰ ἀπὸ τὸ Χριστό, ξέχασα τίς
 προσευχές πού εἶχα μάθει ἀπ' τὴ Μάννα μου καὶ ἀπὸ τὸ σχολεῖο.
 Μὰ αὐθόρμητα, πηγαῖα, ἔρχονται στὰ χεῖλιά μου, αὐτὰ τὰ λόγια
 πού τὰ ἀπευθύνω γονατιστός, μέσ' τὸ κελλί μου, πρὸς τὸν Κύριον...
 «Χριστέ μου! Σὺ, πού γιὰ τὴν ἀγάπη μας, ἔχυσες τὸ τίμιο θεϊκό
 Σου αἷμα στὸ Γολγοθᾶ. Σὺ, ὁ ἀναμάρτητος, πού δέχθηκες νὰ γί-
 νης κατάρρα γιὰ νὰ μᾶς σώσης ἀπὸ τὴν ἁμαρτία. Σὺ, πού ἀπὸ τὴν
 ἄπειρη ἀγάπη Σου γιὰ τὸν ἄνθρωπο, καταδέχτηκες νὰ γίνης ἄν-
 θρωπος. Σὺ, πού κάλεσες κοντά σου τοὺς κοπιῶντας καὶ πεφορτι-
 σμένους. Σὺ, πού κάλεσες κοντά Σου, τοὺς ἁμαρτωλοὺς γιὰ με-
 τάνοια, συγχώρησε καὶ ἐμὲ τὸν ταπεινὸ καὶ ἀνάξιο δοῦλο Σου. Δὲν
 ζητῶ Κύριε νὰ δικαιολογηθῶ γιὰ τὰ ἁμαρτήματά μου καὶ τίς ἀνο-
 μίες μου. Γνωρίζω καὶ ὁμολογῶ, ὅτι δὲν ὑπάρχει ἁμάρτημα τὸ
 ὁποῖον νὰ μὴ διέπραξα, ἢ δὲν διαλογίστηκα νὰ διαπράξω. Γνωρίζω
 καὶ ὁμολογῶ τὰ ἀμέτρητα ἁμαρτήματά μου. Μὲ συντριβὴ ὁμολο-
 γῶ ὅτι σὰν νέος Ἰσκαριώτης ἀρνήθηκα Ἐσέ, τὸ Λυτρωτὴ καὶ Σω-
 τῆρα μου. Μὰ τώρα ἔρχομαι Κύριε, μὲ συντετριμμένη τὴν καρ-
 διάν νὰ σοῦ ζητήσω χάριν καὶ ἔλεος.» Ἐρχομαι νὰ ἀποθέσω στὰ Θεϊ-
 κά Σου χέρια τὸ Σταυρὸ τῆς ἁμαρτίας μου καὶ νὰ ζητήσω τὴν συγ-
 γνώμην Σου. Σὺ, πού συγχώρησες τὸν Πέτρο καὶ τὸ ληστή. Σὺ,
 πού ἄπειρη ἀγάπη γιὰ μένα, τὸ ταπεινὸ καὶ ἀνάξιο δοῦλο Σου, δὲν
 μ' ἄφησες νὰ γίνω Ἰούδας. Σὲ παρακαλῶ συγχώρησέ με. Τὰ δά-
 κρυα ἔχουν στεγνώσει στὰ μάτια μου καὶ μιὰ ὑπερήσμοια χαρά,
 ἀρχίζει νὰ μὲ κυριεύη. Κάποιο βάρος ἔφυγε ἀπὸ τὴν ψυχὴ μου. Τὴ
 θλίψι, τὴ ταραχὴ, τὸ φόβο, τὸν πόνο, διεδέχθησαν, ἡ χαρά, ἡ γα-
 λήνη, ἡ εἰρήνη, πού μόνον ὁ Χριστός, ξέρει νὰ σκορπᾶ ἄφθονα στὶς
 καρδιές τῶν πιστῶν. Κανένα πιά φόβο, δὲν αἰσθάνομαι γιὰ τὸ μέλ-
 λον. Αὐτὸς πού μὲ ἔσωσε, πού μὲ λύτρωσε, πού μ' ἀναγέννησε θὰ
 φροντίσῃ καὶ γιὰ τὸ μέλλον μου. Αὐτὸ σήμερα, ἀπὸ τὴν ταπεινὴ
 φάτνη τῆς Βηθλεέμ, μὲ προστάζει νὰ ὑπομένω καρτερικά κάθε
 δοκιμασία καὶ μοῦ ὑπόσχεται ὅτι, δὲν θὰ μ' ἐγκαταλείψῃ ποτέ.
 Γιατὶ ὅπως μᾶς διαβεβαίωσε μὲ τὴ θεϊκὴ Του θυσία στὸ Γολγο-
 θᾶ, δὲν θ' ἀφήσῃ Σταυρὸ πιστοῦ χωρὶς δικαίωσι, χωρὶς Ἀνά-
 στασι.»

Ἄρχιμ. ΠΡ. ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ

Δι' ὅ,τι ἀφορᾷ εἰς τὸν «Ἐφημέριον» ἀπευθυντέον :

Πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τοῦ Περιδικοῦ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Ἐὸδος Φιλοθέης 19, Ἀθῆναι - Τηλέφ. 227.689.

Ἐνώ εισερχόμεθα εἰς τὸν νέον χρόνον

**ΟΡΑΜΑΤΙΣΜΟΙ ΝΕΩΝ ΦΩΤΕΙΝΩΝ ΠΡΟΟΠΤΙΚΩΝ.
ΕΝΑΣ ΔΡΟΜΟΣ ΜΕ ΣΥΝΟΔΕΙΑΝ ΤΟ ΘΑΥΜΑ ΤΗΣ ΒΗΘΛΕΕΜ,
ΝΟΕΡΟ ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑ ΕΙΣ ΜΕΓΑΛΟΥΣ ΙΕΡΟΥΣ ΣΤΑΘΜΟΥΣ**

Ἐνας ἅγιος σύμβολον ὑπομονῆς

Οἱ μεγάλες ἐορτὲς τοῦ Χριστιανισμοῦ ἔληξαν. Καὶ ὅσοι πιστοὶ ἀγκάλιασαν μέσα στὴν ψυχὴ τους καὶ διατηροῦν ἀκόμη τὴν ποιήσι καὶ τὸν μυστικισμό τῶν ἐορτῶν αὐτῶν. Τὸ θαῦμα τῆς Βηθλεεμ καὶ τῶν Θεοφανείων ἐπάνω ἀπὸ τὰ νερὰ τοῦ Ἰορδάνου θὰ ἐξακολουθοῦν γιὰ πολὺν χρόνον ἀσφαλῶς ν' ἀποτελοῦν τὸ βᾶθρο τῆς ζωῆς μας καὶ τὴν ἱερὴ φλόγα ποῦ θὰ φωτίζη μὲ τὴν ἀνταύγειά της τὸν δρόμο μας. Ἄλλ' ἄς θέσωμεν εἰς τὸν ἑαυτὸν μας τὸ ἐρώτημα : πῶς ἐπεράσαμεν τίς μεγάλες αὐτὲς ἐορταστικὲς ἡμέρες καὶ πῶς ἐχρησιμοποίησαμεν αὐτάς μέσα εἰς τὸ πλαίσιον τοῦ ἀνθρωπισμοῦ καὶ τῆς χριστιανικῆς διδασκαλίας; Ἐρώτημα εἰς τὸ ὅποῖον διστάζουν ν' ἀπαντήσουν οἱ περισσότεροὶ ἴσως χριστιανοί. Αἰσθάνονται οὐχὶ ὀλίγον βεβαρυμένη τὴν συνείδησί τους διὰ τὴν ἔλλειψι ἀγάπης καὶ ἐνδιαφέροντος πρὸς τὸν πλησίον. Καὶ ἡ ἔλλειψι αὐτὴ ἀναγνωρίζεται ὡς ἔλλειψις πίστεως πραγματικῆς πρὸς τὸ περιεχόμενον τῶν ἐορτῶν ποῦ ἐζήσαμε, περιεχόμενο ποῦ τὸ κάθε τι εἶναι ὁ Θεὸς καὶ ἡ ἀγάπη του. Ἄλλ' ἄς σταματήσουμε εἰς τὴν θλιβερὴν αὐτὴ διαπίστωσι καὶ ἄς ὑψώσουμε τὴν ψυχὴ μας πρὸς τὴν ἐλπίδα τοῦ μέλλοντος, μιᾶς αὔριον, ποῦ θὰ σκορπίσῃ τὸ χριστιανικὸ φῶς περισσότερο γύρω μας ὥστε ν' ἀπαρνηθοῦμε τὸν παλαιὸν σκληρὸν ἄνθρωπο καὶ νὰ ἐνδυθοῦμε τὸν νέον καὶ τὸν πραγματικὰ χριστιανόν. Αὐτὴ εἶναι ἡ ἔννοια τῆς παρόδου τοῦ περασμένου χρόνου καὶ ἡ σημασία τῆς ἀνατολῆς τοῦ καινούργιου, τὸν ὅποῖον διανύομεν ἀπὸ ὀλίγων ἡμερῶν. Ὁραματισμὸν φωτεινῶν προοπτικῶν ἀπὸ τῆς εἰσόδου μας εἰς τὸν καινούργιο χρόνο. Μιὰ πάλη τοῦ παρελθόντος καὶ τοῦ παρόντος. Εἰς τὴν πάλην αὐτὴν ρίχνουν τὸ φῶς καὶ σὲ μᾶς οἱ μεγάλες ἐορτὲς ποῦ διενύσαμεν. Χειμῶνας βαρὺς κατὰ τὰ πρῶτα βήματα τοῦ δρόμου ποῦ ὀδεύομε παλαιότες διὰ τὴν ἐπικράτησιν τοῦ ὀρθοῦ καὶ τῆς χριστιανικῆς δικαιοσύνης καὶ ἀγάπης. Δὲν θὰ βραδύνη ὥστόσο νὰ πλησιάσῃ ἡ ἀνοιξίς. Τὰ πρῶτα χελιδόνια ποῦ θὰ φέρουν τὸ πρῶτο μῦνημα τῆς ἀνοίξεως στὴ ζωὴ μας θὰ χαιρετισθῇ ὡσάν ἕνας εὐαγγελισμὸς ψυχικῆς λυτρώσεως καὶ πνευματικῆς ἀνατάσεως. Ὁ δρόμος ποῦ θ' ἀκολουθήσουμε ὑπὸ τὴν ἀτμόσφαιρα τῆς ἀνοίξεως θὰ εἶναι μακρὸς καὶ ἐπίμοχθος. Ἀστέρες ἐν τούτοις παρόμοιοι πρὸς τὸν

ἀστέρα πού ὠδήγησε τοὺς μάγους ἐξ Ἀνατολῶν πρὸς τὸν τόπον ὅπου ἐγεννήθη τὸ θεῖον Βρέφος, ὁ Χριστός, θὰ μᾶς ὠδηγῇ πρὸς διαφόρους σταθμούς, ἐνώπιον τῶν ὁποίων θὰ αἰσθανώμεθα ἀναβαπτισμένην καὶ ἀναγεννωμένην τὴν σκέψι καὶ τὴν ψυχὴ μας. Οἱ μορφὲς τῶν μεγάλων ἀγίων καὶ ὁσίων οἱ σταθμοὶ αὐτοὶ πρὸς τοὺς ὁποίους ἐξεκινήσαμεν νοερῶς καὶ ὀδεύουμε μὲ ἀγκαλιασμένην πάντοτε τὴν ποιήσιν καὶ τὸν μυστικισμὸν τῶν τελευταίων μεγάλων ἑορτῶν πού ἐζήσαμε.

* * *

Μεγάλοι θεμελιωταὶ τῆς χριστιανικῆς πίστεως μὲ τὸν φωτοστέφανο τῆς ἀγιότητος καὶ μεγάλοι καθοδηγηταὶ μὲ παραδείγματα τῆς ζωῆς καὶ τῆς πίστεως τῶν ἀπαράμιλλα. Τὸ νοερὸ προσκύνημά μας μπροστὰ ἀπὸ τοὺς σταθμοὺς τῆς μεγάλης αὐτῆς πορείας μᾶς δημιουργεῖ εἰς τοὺς ταπεινοὺς προσκηνυτάς νέους ψυχικοὺς κόσμους. Γρήγορα τὸ προσκύνημά μας αὐτὸ ὡσάν ἕνας φόρος θαυμασμοῦ, λατρείας καὶ τιμῆς πρὸς τοὺς ἀγίους τῶν σταθμῶν αὐτῶν καὶ πρὸς τὴν μνήμην τῶν πού ἑορτάζεται καὶ ἑωρτάσθηκε τίς τελευταῖες αὐτὲς πρῶτες ἡμέρες τοῦ καινούργιου χρόνου. Ὑποκλινόμεθα εὐλαβικὰ μπροστὰ σὲ μορφὲς ὅπως τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου Ἀντωνίου τοῦ Μεγάλου, τοῦ πρᾶου εἰς τὸ ἦθος καὶ ταπεινόφρονος εἰς τὴν ψυχὴν, τοῦ μεγάλου ἡσυχαστοῦ ἀλλὰ καὶ θαυματουργοῦ πού ἀπεστόμωσε καὶ ἐξουθένωσε μὲ τὴν σειρὰν τῶν λόγων του Ἕλληνας φιλοσόφους τοὺς ἀποπειραθέντας νὰ χλευάσουν αὐτὸν μὲ τίς ἐρωτήσεις τῶν. Δὲν ἔμαθε γράμματα ὁ ἅγιος, οὔτε ἐπαιδεύθη ποτὲ τὴν ἔξω σοφίαν, οὔτε καὶ τέχνην οἰανδήποτε. Καὶ ἐν τούτοις ἀπὸ μόνῃ τὴν ἐσωτερικὴν του θεοσέβειαν κατέστη περιώνυμος εἰς τὸν κόσμον ὀλόκληρον ὥστε νὰ τὸν τιμοῦν καὶ νὰ τὸν θαυμάζουν βασιλεῖς καὶ ἄρχοντες καὶ πολλὲς ἄλλος κόσμος. Δύο ἄλλοι μεγάλοι ἅγιοι πατέρες ἀρχιεπίσκοποι Ἀλεξανδρείας ὁ Ἀθανάσιος καὶ ὁ Κύριλλος, πού ἡ λάμπρις τῆς ζωῆς, τοῦ λόγου καὶ τῆς δράσεως ὡς διδασκάλων καὶ θαυματουργῶν κατηύγασε τὸ στερέωμα τοῦ χριστιανισμοῦ, ὁ ὅσιος Μάρκος τῆς Ἐφέσου, ὁ Εὐγενικός, μὲ τὴν πλουσίαν ἐκκλησιαστικὴν του σταδιοδρομίαν, ἡ λαμπρὰ σάλπιγξ τῆς ὀρθοδοξίας κατὰ τὴν σύνοδον τῆς Φλωρεντίας καὶ εἰς ἄλλα συνέδρια κατὰ τὰ ὁποῖα ἐστηλιτεύθη ἡ προδοσία τῶν λατινοφρόνων καὶ ἀνεδείχθη ὁ ἅγιος πρόμαχος τῆς ὀρθοδόξου πίστεως, ὑπέρμαχος τῆς πατροπαραδότου ὁμολογίας τοῦ Ἁγίου Συμβόλου. Ἀνορθωτῆς τοῦ ἀνατολικοῦ φρονήματος καὶ στῦλος τῆς Ἀνατολικῆς ἐκκλησίας. Καὶ μία ἄλλη ὁμοταξία ἀγίων καὶ ὁσίων καὶ ὑπερασπιστῶν τῆς πίστεως γνωστῶν ὅσον ὀλίγοι ἴσως εἰς τὸ ὀρθόδοξον χριστιανικὸν πλήρωμα ὅπως ὁ Εὐθύμιος ὁ μέγας καὶ οἱ ἱεράρχαι Γρηγόριος ὁ

Θεολόγος καὶ Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος. Καὶ σταματοῦμε ἰδιαι-
τέρως εἰς ἓνα φωτεινὸν σταθμὸν τοῦ καινούργιου δρόμου μας.

* *

Στὴν μορφὴ τοῦ ἑορτάσαντος πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν τὴν μνήμην
του ὁσίου πατρὸς Ἰωάννου τοῦ Καλυβίτη. Μία ἀφαντάστως φω-
τεινὴ μορφὴ τοῦ ὀρθοδόξου χριστιανικοῦ κόσμου. Ὑπόδειγμα ἀπαρ-
νήσεως τῆς κοσμικῆς ζωῆς καὶ ἀφοσιώσεως πρὸς τὸν Θεὸ ἀπὸ τὰ
σπανιώτερα. Γέννημα οἰκογενείας τῆς Πόλης πλουσίας καὶ ἀρχον-
τικῆς, υἱὸς στρατηλάτου, ἀπαρνήθηκε ἀπὸ παιδικῆς ἡλικίας κάθε
ἐγκόσμιον χαρὰν καὶ ζωὴν μὲ μοναδικὸν πόθον νὰ λάβῃ τὸ ἀγγε-
λικὸ σχῆμα. Καὶ κατώρθωσε νὰ ἐγκαταλείψῃ οἰκογένειαν καὶ χλι-
δὴν καὶ νὰ καταφύγῃ εἰς τὴν Μονὴν τῶν Ἀκοιμήτων, κρατῶν ὡς
ἀνάμνησιν ἓνα μικρὸ πολύτιμο εὐαγγέλιον ποῦ εἶχαν δωρήσει εἰς
αὐτὸν οἱ γονεῖς του. Εἰς τὴν μονὴν ἔμεινε ἐπὶ τρία χρόνια καὶ ἀπὸ
τὴν μεγάλην ἐγκράτεια καὶ νηστείαν κατέστη ἀγνώριστος, θαυμα-
ζόμενος ἀπὸ ὅλους ὅσοι εὐρίσκοντο εἰς τὸ μοναστήρι. Μάταια ἀνα-
ζητοῦσαν αὐτὸν ἀπελπισμένοι διὰ τὴν ἐξαφάνισίν του οἱ γεννητόρες
του, μάταια καὶ ὁ ἡγούμενος τῆς Μονῆς, ποῦ ἀπὸ τὴν πρώτην
στιγμὴν τὸν περιέβαλε μὲ ἀγάπη καὶ θαυμασμὸν τὸν ἐνουθετοῦσε
ν' ἀποφεύγῃ τὸν ὑπερβολικὸν κόπον τοῦ σώματός του, διότι ἡ
πολλὴ νηστεία καὶ ἡ ὑπέρμετρος ἀσκήσις ὀδηγοῦν εἰς αὐτοκτονίαν
καὶ ὁ δρᾶστης τῆς κολάζεται ἀπὸ τὸν Θεὸν ὡς φονεὺς. Ὁ ὅσιος
Ἰωάννης δὲν ἐφαίνετο διατεθειμένος νὰ συμμορφωθῇ πρὸς τὶς
νουθεσίαις τοῦ σεβασμίου ἡγουμένου του. Πιεζόμενος ὁμως συνεχῶς,
ἐξαντλούμενος καὶ μὴ ὑποφέρων πλέον ἐξωμολογήθη πρὸς τὸν
ἡγούμενον ὅτι δὲν τὸν ταλαιπωρῆ ἡ νηστεία καὶ ἡ ἀσκήσις εἰς τὸ
μοναστήριον ἀλλὰ τὰ βάσανά του διότι ὁ φθονερὸς διάβολος ἐτά-
ραζε ἀπὸ ἡμερῶν τὴν καρδίαν του καὶ τὸν ἐξωθοῦσε εἰς τὸν διακαῆ
πόθον νὰ ἐπιστρέψῃ καὶ ἐπανίδῃ τοὺς γονεῖς του. Ὁ ἡγούμενος
ἐδάκρυσε εἰς τὰ λόγια τοῦ ὁσίου, τὸν ἐλυπήθη καὶ συναΐξας τὴν
ἐπομένην πάντας τοὺς μοναχοὺς συνέστησε νὰ τελεσθῇ παράκλησις
ὑπὲρ τοῦ ὁσίου ἀδελφοῦ των καὶ ἠύχθη εἰς αὐτὸν νὰ πορευθῇ ἐν
εἰρήνῃ ἔχων τὸν Χριστὸν ὡς συνοδοιπόρον. Βαθύτατα συγκεινη-
μένος ὁ Ἰωάννης ἠγέρθη, ἐποίησε μετάνοιαν, ἀσπάσθηκε ὅλους τοὺς
ἀδελφοὺς καὶ παρεκάλεσε αὐτοὺς νὰ δεηθοῦν ὑπὲρ αὐτοῦ εἰς τὸν
Κύριον. Ἐσήκωσαν ὅλοι τότε τὰ χέρια των καὶ τὸν ἠλόγησαν.
Ἐξελθὼν τοῦ μοναστηρίου ὁ ὅσιος ἐβάδιζε ἐπὶ πολὺ χρόνον.
Ἀντήλλαξε καθ' ὁδὸν τὰ καινουργῆ σχετικῶς ἐνδύματά του μὲ τὰ
παλαιά, τὰ ὅποια φοροῦσε ἄποιος ποῦ συνήνητησε τυχαίως εἰς τὸν
δρόμον του καὶ ὅταν ἀπεχωρίσθη τοῦ πτωχοῦ αὐτοῦ ἐσυνέχισε
μόνος τὸν δρόμον πρὸς τὴν οἰκίαν του. Ὅταν ἐπλησίασε καὶ εἶδε

ἀπὸ μακρόθεν τὸ σπίτι τῶν γονέων του ἐγονάτισεν εἰς τὴν γῆν καὶ μετὰ πικρῶν δακρῶν παρακαλοῦσε τὸν Χριστὸν νὰ μὴν τὸν ἐγκαταλείψῃ ἀλλὰ νὰ τὸν βοηθήσῃ καὶ εἰς τὸ σπίτι τῶν γονέων του νὰ κατανικήσῃ τὸν φθονερό σατανᾶ.

* * *

Ἦταν ὀλοσκότεινη νύχτα ὅταν ὁ Ἰωάννης ἔφθασε στὴν πόρτα τοῦ πατρικοῦ του ἀρχοντικοῦ σπιτιοῦ. Ἔπεσε κατὰ μέτωπον εἰς τὴν γῆν καὶ ἤρχισε νὰ κλαίῃ καὶ νὰ προσεύχεται εὐχαριστῶν τὸν Θεόν. Ἔτσι προσευχόμενον τὸν εὗρηκε τὸ τέλος τῆς νύχτας. Καὶ ὅταν περὶ τὰ ξημερώματα ἐβγήκε κάποιος ἀπὸ τοὺς δούλους τοῦ πατέρα του καὶ τὸν εἶδε ταλαιπωρημένον καὶ ξεσχισμένον, χωρὶς νὰ τὸν ἀναγνωρίσῃ, τὸν ἤλεγε αὐστηρῶς διὰ τὴν τόλμην του καὶ τοῦ συνέστησε νὰ ὑπάγῃ ἀλλοῦ, διότι ἂν τὸν ἔβλεπε ὁ οἰκοδεσπότης ποῦ θὰ ἐξήρχετο θὰ τὸν ὕβριζε καὶ θὰ ἐτιμωροῦσε τοὺς δούλους ποῦ τοῦ ἐπέτρεψαν νὰ σταθμεύσῃ ἐκεῖ. Πρὸ τῶν δακρῶν καὶ τῶν παρακλήσεων τοῦ ὀσίου εὐσπλαχνισθεὶς αὐτὸν τοῦ ἐπέτρεψε νὰ σωριασθῇ σὲ μίαν γωνίαν. Ἐξελθὼν βραδύτερον ὁ πατέρας του καὶ βλέπων ἐκεῖ τὸν πτωχὸν ξεσχισμένον καὶ ταλαιπωρημένον τοῦ εἶπε νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν αὐλὴν καὶ νὰ καθήσῃ εἰς ἓνα δωμάτιον. Ὁ ὀσιος ὅμως παρεκάλεσε τὸν ἀρχοντα πατέρα του, τὸν Εὐτρόπιον, νὰ προστάξῃ ἓνα ὑπρέτη του νὰ τοῦ κτίσουν μίαν καλύβην. Ὁ Εὐτρόπιος ἐπρόσταξε καὶ ἐξεπληρώθη ἡ ἐπιθυμία του. Εἰς τὴν καλύβην αὐτὴν διέμενεν ὁ ὀσιος προσευχόμενος καὶ εὐχαριστῶν τὸν Κύριον. Ὁ πατέρας του ποῦ ἦταν ἀδύνατο νὰ τὸν ἀναγνωρίσῃ ἐπρόσταξε νὰ τοῦ δίδουν φαγητὰ καὶ ποτὰ ἀπὸ τὸ τραπέζι του καθημερινῶς. Ὁ ὀσιος ὅμως ἔτρωγε ὀλίγον ἄρτον καὶ ὕδωρ καὶ ἔδιδε τὰ κοιμιζόμενα πρὸς αὐτὸν εἰς τοὺς ὑπρέτες.

* * *

Μετὰ τρία ἔτη νηστείας καὶ ταλαιπωρίας ἐφάνη εἰς αὐτὸν καθ' ὕπνον ὁ Χριστός, ὁ ὁποῖος ἀφ' οὗ τὸν ἐχαιρέτησε διότι ἐνίκησε καὶ κατεπάτησε τὴν κεφαλὴν τοῦ διαβόλου τὸν ἐπληροφόρησεν, ὅτι μετὰ τρεῖς ἡμέρες θὰ συγκαταριθμῆται μεταξὺ τῶν ἀγγέλων καὶ πάντων τῶν ἁγίων. Ὅταν ἐξύπνησε ὁ Ἰωάννης παρεκάλεσε τὸν δούλον νὰ μεταβῇ εἰς τὴν κυρίαν του καὶ νὰ εἰπῇ εἰς αὐτὴν ὅτι ὁ πτωχὸς ξένος ποῦ κοίτεται εἰς τὴν καλύβην τὴν παρακαλεῖ νὰ ἔλθῃ πλησίον του διότι προκειμένου ν' ἀποθάνῃ ἔχει νὰ τῆς εἰπῇ κάτι. Ἡ ἀρχόντισσα κυρία, ἡ μητέρα τοῦ Ἰωάννη, διέταξε νὰ τὸν ὀδηγήσουν παρ' αὐτῆ. Ὁ ὀσιος ὀδηγηθεὶς εἰς τὴν μητέρα του τὴν ἠὺχαρίστησε διὰ τὴν πρὸς αὐτὸν καλωσύνην τῆς καὶ τὴν παρεκάλεσε νὰ τοῦ κάμῃ

καὶ αὐτὸ πού θά τῆς εἶπῃ ἄφ' οὗ προηγουμένως τὸν βεβαιώσῃ δι' ὄρκου ὅτι θά ἐκπληρώσῃ τὴν ἐπιθυμίαν του. Ἡ μητέρα του συμμορφώθη πρὸς τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ Ἰωάννη καὶ ἔδωκεν ὄρκον.

* * *

Τότε ὁ ὄσιος συνέστησε εἰς τὴν μητέρα του νὰ μὴ ἐκβάλῃ ὅταν ἀπέθνησκεν μετὰ δύο ἡμέρες τὰ φορέματα τὰ παλαιὰ πού φοροῦσε καὶ νὰ τὸν θάψῃ εἰς τὴν καλύβην, εἰς τὴν ὁποίαν ἔζησε καὶ ὅπου ἐνίκησε τὸν πονηρὸν διάβολον. Καὶ συμπληρώνοντας τὴν παράκλησίν του αὐτὴν ἐβγάλε ἀπὸ τὸν κόρφο του ἓνα μικρὸν πολυτίμον εὐαγγέλιον, τὸ ὁποῖον προσφέρων εἰς αὐτὴν εἶπεν ὅτι ἂν καὶ πτωχὸς ἔχει νὰ χαρίσῃ τὸ τίμιον καὶ πολυτελὲς αὐτὸ δῶρον εἰς ἀνταμοιβὴν τῆς καλωσύνης πού ἐπέδειξαν πρὸς αὐτὸν ἐκείνη καὶ ὁ σύζυγός της. Κατάπληκτος ἡ μητέρα καὶ ὁ πατέρας του ἀπὸ τὴν θέαν τοῦ πολυτίμου εὐαγγελίου, τὸ ὁποῖον ἀνεγνώρισαν ὅτι ἦτο ἐκεῖνο πού εἶχαν δωρήσει εἰς τὸν υἱὸν των τὸν Ἰωάννην κατὰ τὴν παιδικὴν του ἡλικίαν, ἔσπευσαν πρὸς τὴν καλύβην καὶ ἤρχισαν κλαίοντες νὰ ἐξορκίζουσαν αὐτὸν νὰ ὁμολογήσῃ πού εὗρῃκε τὸ εὐαγγέλιον τὸ ὁποῖον εἶχαν δώσει εἰς τὸν υἱὸν τους τὸν Ἰωάννην πού εἶχε ἐξαφανισθῆ καὶ δὲν τὸν εἶδον ἕκτοτε οὔτε καὶ ἤκουσαν τίποτε περὶ αὐτοῦ. Τότε συγκεινημένος μὲ τὸν σπαραγμὸν τῶν γονέων του δὲν ἠδυνήθη πλέον νὰ ὑπομείνῃ, ὡμολόγησε ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ υἱὸς των ὁ Ἰωάννης καὶ αὐτὸ εἶναι τὸ εὐαγγέλιον πού τοῦ εἶχαν δωρήσει. Ἀναγνωρίσαντες αὐτὸν οἱ γεννήτορές του ἔμειναν ἄφωνοι ἐπὶ ἀρκετὴν ὥραν ὡσὰν νὰ ἔβλεπαν ὄραμα. Καὶ συνελθόντες ἐνηγκαλίσθησαν αὐτὸν κλαίοντες ἀπὸ ἄφατη χαρὰ. Αἰσθανόμενος ὁ ὄσιος ὅτι ἐπλησίαζεν ἡ ὥρα τοῦ θανάτου του παρεκάλεσε τοὺς γονεῖς του νὰ μὴν τοῦ ἐκβάλουσαν τὰ φτωχικὰ ρούχα του καὶ νὰ τὸν θάψουσαν εἰς τὴν γωνίαν ὅπου ἔζησε. Καὶ προσευχηθεὶς ἀκολούθως παρέδωσε τὴν ἀγίαν ψυχὴν του. Ἡ μητέρα του ὅμως παρασυρθεῖσα ἀπὸ τὴν ἀγάπην τοῦ τέκνου της ἐλησμόνησε τὴν παραγγελίαν του καὶ τὸν ὄρκον της καὶ τὸν ἐνέδυσε μὲ ἄλλα λαμπρὰ χρυσοῦφανα ἱμάτια. Εὐθὺς ὅμως ἐγίνε μεγάλος σεισμὸς καὶ ἰσχυρὰ βροντή, ἀκούσθηκε δὲ φωνὴ λέγουσα· «Βάλε τὰ ἐνδύματα πού τοῦ ἐβγάλες διὰ νὰ μὴ παιδευθῆς μεγάλως». Ἡ μητέρα τοῦ ἀγίου ἔμεινε παράλυτη καὶ ἄφωνη ἐπὶ πολλὴν ὥραν καὶ ἐσυγχίσθη ὁ νοῦς της. Ὁ πατέρας βλέπων τὴν σύζυγόν του ἐν παραλύσει ἐνεθυμήθη τὴν παραγγελίαν τοῦ υἱοῦ των καὶ διέταξε ἀμέσως νὰ τὸν ἐνδύσουν μὲ τὰ ξεσχισμένα παληὰ του φορέματα. Καὶ μόλις ἐξετελέσθη ἡ διαταγὴ αὐτὴ ἔθεραπεύθη ἡ μητέρα τοῦ ὀσίου ὡς ἐκ θαύματος. Ἀλλὰ καὶ τὴν ὥρα πού παρέδιδε τὴν ἀγίαν ψυχὴν του ὁ Ἰωάννης ἔγιναν πολλὰ θαύματα. Τυφλοὶ [ἀνέβλεψαν, χωλοὶ ἐπεριπάτησαν καὶ

ἐπραγματοποιήθησαν πολλές άλλες ἰάσεις. Ὁ ὄσιος ἐτάφη μετὰ τιμῆς καὶ εὐλαβείας εἰς τὸν τόπο τῆς καλύβης του. Ἐκτισαν δὲ οἱ γονεῖς του ἱερὸν ναὸν καὶ μεγάλο μέρος τῆς περιουσίας των διέμοίρασαν εἰς τοὺς πτωχοὺς.

.....

Βαθέως συγκινημένοι ἀπὸ τὸ νοερὸ αὐτὸ προσκύνημά μας μπροστὰ στὸν σταθμὸν αὐτὸν τὸν καθηγιασμένο μὲ τὴν τόση ἱερότητα ἐνὸς ἀγίου, ποῦ θὰ διαιωνίζεται κατὰ τὴν περίοδον αὐτὴν ἢ μνήμη του ὡς προτύπου καὶ συμβόλου ὑπομονῆς καὶ ἀντοχῆς κατὰ τῶν διαβολικῶν πειρασμῶν, καταθέτομεν καὶ ἡμεῖς ἄνθη τῆς ψυχικῆς μας εὐλαβείας εἰς τὴν σωρὸν τοῦ ἀγίου.

ΒΑΣ. ΗΛΙΑΔΗΣ

ΤΟ ΜΕΓΑ ΩΡΟΔΟΓΙΟΝ

Ἐκυκλοφόρησε σὲ καινούργια ἔκδοσις ἀπὸ τὴν Ἀποστολικὴ Διακονία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Ἡ ἔκδοσις εἶναι προσεγμένη καὶ καλλιτεχνική. Τὸ δέσιμό του εἶναι γερό, ὥστε νὰ μὴ κινδυνεύῃ νὰ καταστραφῇ ἀπὸ τὴν χρῆσιν.

Ἡ τιμὴ του εἶναι 100 δρχ.

Οἱ ναοὶ μας ἢ οἱ ἱερεῖς μας μποροῦν νὰ τὸ παραγγείλουν στὶς Ἱ. Μητροπόλεις ἢ νὰ γράψουν κατ' εὐθείαν στὴν Ἀποστολικὴν Διακονίαν (Ἰασίου 1 — Ἀθῆναι), στέλλοντας καὶ τὰ ταχυδρομικά, δρχ. 15.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΕ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ, ΚΑΝΟΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΑΠΟΡΙΕΣ

119. Τὸ χαρακτηριστικὸν τῆς ἀπολύσεως τῶν δεσποτικῶν ἑορτῶν λέγεται μόνον κατὰ τὴν ἑορτὴν καὶ τὴν ἀπόδοσιν τῆς ἢ κατὰ τὰς ἐνδιαμέσους ἡμέρας; (Ἐρώτησις Αἰδεσιμ. Ἀ. Παπαδοπούλου).

Κατὰ τὴν παλαιὰ πρᾶξι τὸ χαρακτηριστικὸν κάθε δεσποτικῆς ἑορτῆς, ποῦ προτάσσεται στὴν ἀπόλυσι, λέγεται κανονικῶς μόνον τὴν ἡμέρα τῆς ἑορτῆς καὶ κατὰ τὴν ἀπόδοσίν τῆς. Ἡ νεωτέρα τάσις νὰ ἐξομοιώνονται ὡς πρὸς τὸ σημεῖο αὐτὸ αἱ ἀπολύσεις τῶν ἀκολουθιῶν ὄλων τῶν ἐνδιαμέσων ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἑορτῆς μέχρι καὶ τῆς ἀποδόσεώς τῆς δὲν εἶναι ἡ κατ' ἀκρίβειαν ὀρθή. Δίδει ὅμως μία ἐπιθυμητὴ ποικιλία καὶ ἐναλλαγὴ στὶς ἀκολουθίας τοῦ λειτουργικοῦ ἔτους, ὑπενθυμίζει καὶ στὸ σημεῖο αὐτὸ τὴν ἀγομένη ἀκόμη ἑορτὴ καὶ δὲν μπορεῖ νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς ἀπόβλητος, ἐφ' ὅσον κατὰ τὶς ἡμέρας αὐτὲς ψάλλονται τὰ μεθεόρτα καὶ οὐσιαστικῶς θεωροῦνται ὡς παράτασις καὶ ἐπέκτασις τῆς ἑορτῆς. Ἐξ ἄλλου αὐτὸ κανονικῶς ἰσχύει γιὰ τὴν περίοδο καθ' ὅλες τὶς ἡμέρας τῆς ὁποίας λέγεται τὸ «Ὁ ἀναστάς ἐκ νεκρῶν» στὴν ἀπόλυσι. Μόνο κατὰ τὰς μεθεόρτους ἡμέρας τῆς Ὑψώσεως τοῦ τιμίου Σταυροῦ δὲν θὰ ἦτο ὀρθὸν νὰ ἐπεκταθῇ ἡ πρᾶξις αὐτὴ καὶ νὰ λέγεται τὸ χαρακτηριστικὸν τῆς ἀπολύσεως τῆς ἑορτῆς ἐκείνης («Ὁ ἀναστάς ἐκ νεκρῶν...»), ἐφ' ὅσον στεροῦνται οἱ ἡμέρες αὐτὲς τοῦ ἀπαραιτήτου ἀναστασίμου χαρακτῆρος. Ὅτι δὲ κατὰ τὰς μεθεόρτους ἡμέρας τῶν ἄλλων δεσποτικῶν ἑορτῶν ἔχει γίνεσι πιά κανὼν ἢ ἀπόλυσις νὰ γίνεσι μὲ τὸ χαρακτηριστικὸν τῆς ἑορτῆς, μαρτυρεῖ καὶ ἡ διάταξις τοῦ Τυπικοῦ, κατὰ τὴν ὁποία κατὰ τὰς μεθεόρτους Κυριακὰς ἢ ἀπόλυσις συνδυάζεσι καὶ τὰ δύο χαρακτηριστικὰ, τὸ χαρακτηριστικὸν δηλαδὴ τῆς τυχούσης ἑορτῆς καὶ τὸ χαρακτηριστικὸν τῆς Κυριακῆς, κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦ Τυπικοῦ: «Ὁ ἐν σπηλαίῳ γεννηθεὶς καὶ ἐν φάτνῃ ἀνακλιθεὶς (ἢ Ὁ ἐν Ἰορδάνῃ ὑπὸ Ἰωάννου βαπτισθῆναι κατεδεξάμενος διὰ τὴν ἡμῶν σωτηρίαν) καὶ ἀναστάς ἐκ νεκρῶν...» (Γ. Βιολάκη «Τυπικόν», κεφ. 16, Περὶ ἀπολύσεως ἐν γένει, ἐκδ. Μ. Σαλιβέρου, ἐν Ἀθήναις 1921, σελ. 14).

Εἰδικῶς δὲ αἱ ἀπολύσεις τῶν παρακλήσεων τοῦ δεκαπενταγούστου, ὅσες ἐμπίπτουν στὴν περίοδο τῶν μεθεόρτων τῆς Μεταμορφώσεως, πρέπει κατὰ τὴν νεωτέρα αὐτὴ τάξιν νὰ γίνωνται μὲ τὸ χαρακτηριστικὸν τῆς ἑορτῆς αὐτῆς ἐφ' ὅσον μάλιστα αἱ ἀπολύ-

σεις αὐτὲς δὲν εἶναι ἀπολύσεις τῆς ἀκολουθίας τῆς παρακλήσεως, ἀλλὰ τοῦ μεθεόρτου ἑσπερινοῦ, στὸν ὁποῖον παρεμβάλλεται ἡ παρακλήσις.

120. Ἐπιτρέπεται νὰ γίνεταί εἴσοδος ἑσπερινοῦ καὶ νὰ τελεῖται ἡ προσκομιδὴ ἄνευ φελωνίου; (Ἐρώτησις Αἰδεσιμ. Δ. Παπαδοπούλου).

Ὅταν ὁ ἑσπερινὸς ἔχη εἴσοδο ὁ ἱερεὺς ἐνδύεται ἀπαραιτήτως καὶ τὸ φελώνιό του ὄχι μόνον κατὰ τὴν εἴσοδο, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν θυμίασι, ποὺ γίνεται ἀπὸ αὐτὸν, ἂν δὲν ὑπάρχη διάκονος, κατὰ τὸ «Κύριε ἐκέκραξα». Αὐτὸ τηρεῖται καὶ σήμερα στὶς Μονὲς καὶ ἀπὸ τοὺς γνωρίζοντες τὴν ἐκκλησιαστικὴ τάξι ἱερεῖς, μαρτυρεῖται δὲ καὶ ἀπὸ τὰ χειρόγραφα. Τὸ Τυπικὸ μάλιστα τῆς Μονῆς τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου τῆς Εὐεργέτιδος (Κῶδιξ Ἀθηνῶν 788) σημειώνει τὴν ἐξῆς χαρακτηριστικὴ ὁδηγία, ποὺ δίδεται στοὺς ψάλτας γιὰ νὰ γνωρίζουν πρακτικῶς πότε ἡ ἀκολουθία τοῦ ἑσπερινοῦ θὰ ἔχη εἴσοδο καὶ πότε ὄχι: «ἐπᾶν δὲ ἔχη εἴσοδον... τεκμαιρόμεθα τοῦτο ἐκ τοῦ ἐνδύεσθαι τὸν φελώνιον τὸν ἱερέα (κατὰ τὴν ἑναρξί τοῦ ἑσπερινοῦ), ὁμοίως δὲ καὶ τὸν διάκονον τὸ στιχάριον καὶ θυμιᾶν, ἢ δὲ οὕτως εἶναι αὐτοὺς γυμνοὺς ὡς ἔχουσι καὶ αὐτοστόλους (δὲν πρόκειται νὰ γίνῃ εἴσοδος)». Κατὰ τὸν Συμεὼν Θεσσαλονίκης ὁ ἱερεὺς κατὰ τὴν εἴσοδο τοῦ ἑσπερινοῦ εἶναι ἐνδεδυμένος «τὰ ἱερατικὰ (ἄμφια)» σημαίνων «τὴν σάρκωσιν» τοῦ Χριστοῦ (Διάλογος, κεφ. 333).

Ὅμοίως καὶ ἡ ἀκολουθία τῆς προθέσεως τελεῖται ἀπὸ τὸν ἱερέα ἀφοῦ πρῶτον ἐνδυθῆ ὀλόκληρο τὴν ἱερατικὴ στολή. Ὅλα τὰ χειρόγραφα τῆς θείας λειτουργίας καὶ ὅλες οἱ ἐντυπες ἐκδόσεις, καθὼς καὶ ἡ «Διάταξις τῆς θείας λειτουργίας» τοῦ Πατριάρχου Φιλοθέου, θέτουν τὴν προσκομιδὴ μετὰ τὴν πλήρη ἐνδυσι τοῦ ἱερέως καὶ τὴν χειρονεψία. Γιὰ νὰ διευκολύνωνται στὶς κινήσεις των οἱ παλαιοὶ ἱερεῖς συνήθιζαν νὰ κρατοῦν διπλωμένο στοὺς ὤμους των τὸ φελώνιο καὶ νὰ τὸ «χαλοῦν» κατὰ τὴν προσφορὰ τοῦ θυμιάματος στὸ τέλος τῆς προσκομιδῆς, πρᾶγμα ποὺ μέχρι σήμερα κρατεῖ στὸ Ἅγιον Ὄρος. Ἀποβάλλεται δὲ τὸ φελώνιο μαζί με τὰ ἄλλα ἱερατικὰ ἄφια μόνον ἀφοῦ τελειώσει καὶ ἡ διανομὴ τοῦ ἀντιδώρου. Τὸ παρατηρούμενο μερικὲς φορὲς ἔκτροπο νὰ γίνεταί ἡ διανομὴ τοῦ ἀντιδώρου μετὰ τὴν ἀποβολὴ τοῦ φελωνίου ἢ καὶ ἄλλων ἀμφίων, σὰν νὰ ἐπρόκειτο νὰ ἐκτελεσθῆ ἀπὸ τοὺς ἱερεῖς αὐτοὺς κανένα πάρεργον ἢ καμμιά χειρωνακτικὴ ἐργασία, καὶ ἀσύμφωνον πρὸς τὴν τάξι τῆς Ἐκκλησίας εἶναι καὶ ἀπρεπὲς. Κατὰ τοὺς κώδικας μάλιστα ἡ διανομὴ τοῦ ἀντιδώρου ἐγένετο πρὸ τῆς ἀπολύσεως, ἢ τουλάχιστον πρὸ τοῦ «Δι' εὐχῶν...», ὅπως γίνεται ἀκόμη

καὶ σήμερα στὸ "Ἁγιον" Ὅρος καὶ στὶς ἐνορίες κατὰ τὴν λειτουργία τῶν Προηγιασμένων, πρᾶγμα ποῦ δείχνει ὅτι ἡ διάδοσις τοῦ ἀντιδώρου πρέπει νὰ θεωρῆται ὡς μιὰ λειτουργικὴ πρᾶξι ἀναπόσπαστα συνδεδεμένη μὲ τὴν θεία λειτουργία. Ἡ ἀπόδυσις τῶν ἀμφίων διατάσσεται ἀπὸ τοὺς κώδικας ὕστερα ἀπὸ αὐτὴν.

121. Ἀρχιμανδρίτης Θεολόγος καὶ μὴ θεολόγος δύναται νὰ λαμβάνῃ μέρος εἰς τὰ μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας χωρὶς νὰ φέρῃ φελώνιον, ἀλλὰ μόνον τὸ ἐπιτραχήλιόν του; Ἐρώτησις Αἰδεσιμ. Γ. Παπαθεοδώρου).

122. Μπορεῖ ὁ ἱερεὺς νὰ τελέσῃ τὸ βάπτισμα χωρὶς φελώνιον; (Ἐρώτησις Αἰδεσιμ. Ν. Παπαδρέου).

Κατὰ τὶς ἀκολουθίας τῶν μυστηρίων, ἐκτὸς τῆς ἐξομολογήσεως, οἱ ἱερεῖς φέρουν ἐπιτραχήλιον καὶ φελώνιον ἀπαραιτήτως. Κατὰ τὴν παλαιὰ τάξι ἡ τέλεσις τῶν μυστηρίων ἦτο συνυφασμένη μὲ τὴν θεία λειτουργία καὶ οἱ ἱερεῖς, ποῦ τὰ τελοῦσαν ἔφεραν ὅλα τὰ ἄμφια τῆς θείας λειτουργίας. Ὑστερα γιὰ διάφορους λόγους ἄρχισε νὰ ἐγκαταλείπεται τὸ ὥραϊο αὐτὸ παλαιὸ ἔθος, ἀλλὰ τὰ μυστήρια ἐτελοῦντο καὶ πάλι μὲ πλήρη ἱερατικὴ στολὴ ἀμέσως μετὰ τὸ τέλος τῆς θείας λειτουργίας, ὅπως δηλαδὴ σήμερα ὁ μέγας ἁγιασμός καὶ τὰ μνημόσυνα. Καὶ αὐτὴ ὅμως ἡ μέση λύσις τελικὰ ἐγκατελείφθη καὶ τὰ μυστήρια σήμερα, ἐκτὸς ἀπὸ τὶς χειροτονίας, τελοῦνται ἀνεξαρτήτως ἀπὸ τὴν θεία λειτουργία. Ὅτι ὁμοίως κατ' αὐτὰ οἱ ἱερεῖς φοροῦν ἐκτὸς τοῦ ἐπιτραχήλιου καὶ τὸ φελώνιον μαρτυρεῖται ἀπὸ τὴν σύγχρονον πρᾶξι τῶν Μονῶν, τῶν σλαβικῶν Ἐκκλησιῶν καὶ τὴν ἰδικὴ μας ἐνοριακὴ, ὅπου ὑπάρχουν ἱερεῖς ποῦ δὲν εἶναι ἐπιρρεπεῖς σὲ νεωτερισμούς, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὰ χειρόγραφα. Εἰδικὰ γιὰ τὸ βάπτισμα μαρτυροῦν ὅτι «ὁ Πατριάρχης... ἀλλάσων βάλλει λευκὴν στολὴν καὶ ὑποδήματα λευκὰ» (κώδιξ Ἀθηνῶν 662) ἢ ὅτι ἔρχεται εἰς τὴν κολυμβήθραν «ὁ ἱερεὺς... ἐνδεδυμένος φελώνιον καὶ ἐπιτραχήλιον καὶ ἐπιμάνικα» (Λαύρας Θ. 88), ἢ «ἐνδύεται τὸ φελώνιον αὐτοῦ καὶ μανίκια» (Ἀθηνῶν 665). Ἡ πρόφασις προκειμένου γιὰ τὸ βάπτισμα, ὅτι τὸ φελώνιον ἐμποδίζει τὶς κινήσεις τοῦ ἱερέως ἢ ὅτι λερώνεται δὲν εὐσταθεῖ, γιὰτὶ μπορεῖ κάλλιστα ἢ νὰ κρατῆται ἀπὸ τὸ ὀπισθεν μέρος ἢ νὰ δένεται κατὰ τὴν ὥρα τοῦ βαπτίσματος, ἢ νὰ φορῆται διπλωμένο στοὺς ὤμους ὅπως ἔκαμαν οἱ παλαιοὶ ἱερεῖς στὸ βάπτισμα καὶ στὴν πρόθεσι, ὅταν δὲ εἶναι κατασκευασμένο ἀπὸ ἀπλὸ λινὸ ὕφασμα μπορεῖ νὰ πλένεται συχνὰ καὶ νὰ διατηρῆται πάντοτε κα-

θαρό. Για τὴν ἀκολουθία τοῦ γάμου μαρτυρεῖται πάλι, ὅτι τὴν ἐτέλει ὁ ἱερεὺς «φορῶν τὴν ἱεράν στολήν» (κῶδιξ Ἀθηνῶν 668) ἢ «μετὰ τοῦ φελωνίου αὐτοῦ» (Λαύρας Λ 105).

Αὐτὴ ἡ τάξις ἰσχύει γιὰ ὅλους τοὺς ἱερεῖς ἐγγάμους καὶ ἀγάμους. Στὴν τέλεσι τῆς θείας λατρείας δὲν ὑπάρχει ἰδιαίτερο τυπικὸ γιὰ τοὺς δευτέρους καὶ ἐκτὸς τῶν εἰδικῶν ἀμφίων, ποὺ καθώρισε ἡ σχετικὴ ἐκκλησιαστικὴ παράδοσι πρὸς διάκρισιν τῶν ὀφφικίων των, αὐτοὶ τελοῦν τὰ μυστήρια ὡς πρεσβύτεροι, στὸν βαθμὸ στὸν ὁποῖο καὶ ἀνήκουν. Ἀκριβῶς δὲ ἡ ἰδιότης των ὡς μοναστηριακῶν ἱερέων τοὺς ἐπιβάλλει νὰ δίδουν τὸ παράδειγμα στὴν τήρησι τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀκριβείας. Ἡ λειτουργικὴ μάλιστα παράδοσις γνωρίζει ἀκριβῶς τὸ ἀντίθετο ἀπὸ αὐτὸ ποὺ γίνεται ἀπὸ μερικοὺς. Ὁ προεξάρχων δηλαδὴ στὴν τέλεσι ἑνὸς μυστηρίου ἢ μιᾶς τελετῆς, ἱερεὺς, ἐνδύεται πληρεστέρα στολὴ ἀπὸ τοὺς συλλειτουργοὺς του. Αὐτὸ διατάσσεται ἐπὶ παραδειγματι στὴν ἀκολουθία τῶν μεγάλων ὥρῶν καὶ τοῦ ἑσπερινοῦ τῆς Μεγάλης Παρασκευῆς καὶ στὸν ἑσπερινὸ τῆς «ἀγάπης», τῆς Κυριακῆς τοῦ Πάσχα.

Φ.

Μητροπολίτου Σάμου ΕΙΡΗΝΑΙΟΥ

“ΜΕΛΕΤΗΜΑΤΑ,,

Εἰς τόμους πέντε σελ. 2124

Ἦτοι λόγοι ἑορταστικοί, περιστατικοί κ.λ.π., Ἄρθρα, Μελέται, τοῦ σοφοῦ καὶ ἀειμνήστου Ἱεράρχου.

Διατίθενται διὰ τοὺς αἰδεσιμωτάτους ἱερεῖς, κληρικούς, καὶ θεολόγους, πρὸς ἐμπλουτισμὸν τῆς βιβλιοθήκης των, ἀντὶ δραχμῶν 200 ἐπὶ τρίμηνον, ἐλεύθερα ταχυδρομικῶν τελῶν.

Πληροφορίαι: Γράψατε εἰς «ΕΦΗΜΕΡΙΟΝ»

ΣΤΟ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΓΡΑΦΗΣ

Ἡ ἀμαρτία κι' ἡ ἀρετὴ ἔχουν διάφορο καταλογισμό κι' ἀξία ἀπὸ ἄνθρωπο σὲ ἄνθρωπο κι' ἀπὸ στιγμή σὲ στιγμή, ἀνάλογα μὲ τὶς ἐσωτερικὲς κι' ἐξωτερικὲς συνθήκες, κάτω ἀπὸ τὶς ὁποῖες πραγματοποιοῦνται. Ἐμεῖς οἱ ἄνθρωποι ὄχι μονάχα γιὰ τὸν πλησίον μας, ἀλλὰ καὶ γιὰ τὸν ἴδιο μας τὸν ἑαυτὸ εἶναι ἀδύνατο νὰ ἐκφέρουμε πλήρη κι' ἀλάνθαστη κρίση. Μονάχα ὁ Θεός, μὲ τὴν παγγνωσία του, εἶναι σὲ θέση νὰ κατέχη ὁλόκληρη καὶ καθαρὴ τὴν εἰκόνα.

Κάθε συγκεκριμένη παράβαση τοῦ θεοῦ θελήματος «ἔργω, λόγῳ ἢ διανοίᾳ», κάθε ἀπόδοση στὸν στίβο τῆς συμμορφώσεώς μας πρὸς τὸ θέλημα αὐτό, δὲν εἶναι καθόλου ἀπλᾶ γεγονότα, μὲ τὸ βᾶρος καὶ τὴ σημασία πού παρουσιάζουν στὴν ἐπιφάνειά τους. Τὰ γεγονότα αὐτὰ ἔχουν τὰ κίνητρά τους, τὶς αἰτίες τους, τοὺς μορφοποιοῦς παράγοντές τους ὄχι μονάχα μέσα στὴ συνείδηση, ἀλλὰ ἐπίσης στὶς ἀβύσσους τοῦ ὑποσυνειδήτου καὶ τοῦ ἀσυνειδήτου, ὅπου κινοῦνται οἱ ὑπαγορεύσεις τῶν παθῶν καὶ τοῦ πονηροῦ πνεύματος, ἀλλὰ συχνὰ κι' ἡ ἴδια ἡ θεία χάρις, ἀντιμετωπίζοντάς τις καὶ παραρωθῶντας στὴ φωτεινὴ σκέψη, ἐπιθυμία καὶ πράξη.

Ἐν τὴν αὐτοεξέταση, πού εἶναι ἓνα εἶδος ψυχαναλυτικῆς ἔρευνας, ὁ ἀναγεννημένος ἐν Χριστῷ ἄνθρωπος «προσέχει ἑαυτῷ» κατὰ τὴν ἀγιογραφικὴ σύσταση, βυθοσκοπεῖ τὸ ἐσωτερικό του. Ἔτσι, μὲ τὸ φῶς τοῦ Χριστοῦ, ἀνακαλύπτει τὸ οὐσιώδες μέρος τῶν κινήτρων καὶ παραγόντων κάθε ἐνέργειάς του, πού εἴτε κυφορεῖται εἴτε ἔχει γίνεи πράξη.

* * *

Ὁ ἀμφιτρώων τοῦ δείπνου, στὴ γνωστὴ παραβολή, ὅταν οἱ προσκεκλημένοι ἀποποιήθηκαν τὴν τιμὴ πού τοὺς ἔγινε, ἔστειλε τὸν δοῦλο του νὰ μαζέψῃ ἀπὸ παντοῦ, ἀκόμα κι' ἀπὸ τὰ στενορρῦμια ὅσους εὔρισκε, γιὰ νὰ παρακαθήσουν στὸ τρα-

πέζι του. Καί μεταξύ τῶν ἄλλων, τοῦ σύστησε : « Ἀνάγκασον εἰσελθεῖν ». Ἄκόμα καί βία ἔπρεπε νά μετέλθῃ, γιά νά τοὺς φέρῃ στοῦ δεῖπνο.

Ὁ νοητὸς αὐτὸς ἀμφιτρύων εἶναι ὁ Θεὸς καί τὸ δεῖπνο ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. Στὸ πρόσωπο τοῦ σταλμένου δούλου συμβολίζονται, κατὰ κύριο λόγο, οἱ ἐργάτες τῆς Ἐκκλησίας, οἱ ποιμένες καί διδάσκαλοί της. Σ' αὐτοὺς λοιπὸν ὁ θεῖος οἰκοδεσπότης ἐντέλλεται νά ἀναζητήσουν παντοῦ ψυχὰς παραπεταμένες καί νά τις ὀδηγήσουν, μὲ τὸ κήρυγμά τους, προφορικὸ κι' ἔμπρακτο, στὴ βασιλεία του. Ἀλλὰ τὸ ἔργο τους αὐτὸ δὲν εἶναι μονάχα ἀπαλὰ λόγια καί γλυκεῖα συμπεριφορά. Εἶναι καί σκληρὰ λόγια καί σκληρὴ συμπεριφορά, ἓνα εἶδος καταναγκασμοῦ, μεταχείριση βίας.

Ὁ ἴδιος ὁ Κύριος, σὲ ἄλλο μέρος τοῦ Εὐαγγελίου, λέγει : « Ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ βιάζεται καί βιασταὶ ἀρπάζουσιν αὐτήν ». Γιά νά διαβῆ κανεὶς τὸ κατῶφλι της, χρειάζεται προσπάθεια κι' ὁ ἀγῶνας ἰσόβιος, φλογερὴ πίστις κι' ἀφοσίωσις στὸν Θεό, ἀέναντος πόλεμος κατὰ τῶν παθῶν, σθεναρὴ ἀντίστασις στοὺς πειρασμούς, ἀδαμάντινη ὑπομονὴ καί καρτερία. Ἐδῶ, ὅμως, ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ τονίζει τὴν ἄλλη ὄψη τοῦ μυστηρίου τῆς σωτηρίας. Ὁ ἄνθρωπος σώζεται ὄχι μονάχα ἐπειδὴ τὸ θέλει καί τὸ ἐπιδιώκει ὁ ἴδιος, ἀλλὰ κυρίως γιὰ τὸν συμπαραστέκεται καί τὸν ἐνισχύει ἡ θεία χάρις, γιὰ τὴν αὐτὴ τὸν σπρώχνει πρὸς τὸν παράδεισο μὲ λογῆς-λογῆς τρόπους καί μέσα. Ἡ Ἐκκλησία μεταχειρίζεται μὲ τὸν λόγο της, μὲ τὴν αὐστηρότητα τῶν ἀπαιτήσεων καί τῶν προτροπῶν τῆς διδασκαλίας καί τῆς συμπεριφορᾶς της ἀπέναντι στοῦ κάθε τέκνο της, αὐτὸ τὸ εἶδος βίας καί καταναγκασμοῦ, ποὺ θυμίζει καί πραγματοποιεῖ τὴ θεία σύστασις « ἀνάγκασον εἰσελθεῖν ».

Ἀλλὰ, κοντὰ στὴν Ἐκκλησίαν καί τὸ ἀφυπνιστικὸ ἔργο της, διαδραματίζονται τὸ μέρος τους κι' οἱ περιστάσεις τῆς ζωῆς, ποὺ ἡ θεία Πρόνοια ἐπιτρέπει νά διαμορφωθοῦν, ὥστε νά κεντρίζουν κι' αὐτὲς τὴν ψυχὴ πρὸς τὰ ἄνω. Οἱ θλίψεις τοῦ κόσμου τούτου ὀδηγοῦν πρὸς τὸν Θεό, μαλακώνοντας τὴν καρδίαν, ἀνάβοντας τὸν πόθο τῶν ἄνω, δείχνοντας τὴ ματαιότητα τῶν

κάτω. Κι' οἱ θλίψεις λοιπὸν μποροῦν κάλλιστα νὰ συμβολισθοῦν μὲ τὸν σταλμένο δοῦλο τῆς παραβολῆς, ὑπηρετῶντας κι' αὐτὲς τῇ θεΐα ἐπιθυμίᾳ, ποὺ εἶναι «πάντας ἀνθρώπους σωθῆναι καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἔλθειν».

* * *

Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος βεβαιώνει, ὅτι ἂν κρίναμε οἱ ἴδιοι τοὺς ἑαυτοὺς μας, ὁ Θεὸς δὲν θὰ μᾶς ἔκρινε. Ὅποιος δὲν κυττάζει καὶ δὲν κρίνει τὶς ἀμαρτίες τῶν ἄλλων, ἀλλὰ μονάχα τὶς δικές του, θὰ βρῆ ἔλεος ἀπὸ τὸν θεῖο Κριτὴ κατὰ τῇ Δευτέρα Παρουσία. Ὅποιος ἐξετάζει τῇ ζωῇ τῶν ἄλλων, ἀκόμα καὶ δίκαια ἂν τὴν κρίνη, θὰ δικασθῆ αὐστηρὰ κατὰ τῇ φοβερῇ ἐκείνῃ ἡμέρᾳ. Παράδειγμα ὁ Φαρισαῖος — λέγει ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος—. Κατακρίθηκε παρ' ὄλο ὅτι ὅσα εἶπε γιὰ τὸν τελῶνη ἀνταποκρίνονταν στὴν πραγματικότητα.

ΒΑΣ. ΜΟΥΣΤΑΚΗΣ

Ὁ «Ἐφημέριος» εἶναι πρόθυμος νὰ δίδῃ ἀπαντήσεις εἰς ἐρωτήσεις ἐπὶ ἀποριῶν, ἀναφερομένων εἰς ζητήματα, τὰ ὁποῖα, ἔχουν σχέσιν πρὸς τὸ ἔργον τοῦ Ἐφημερίου (ποιμαντικόν, λειτουργικόν κλπ.). Ἐπομένως οἱ εὐλαβέστατοι ἐφημέριοι δύνανται ν' ἀπευθύνουν ἐρωτήματα ἐπὶ τοιούτων ἀποριῶν. Αἱ ἀπαντήσεις θὰ δίδωνται εἰς τὴν σελίδα τῆς ἀλληλογραφίας.

Παρακαλοῦνται τὰ Ἐκκλ. Συμβούλια τῶν Ἱ. Ναῶν, οἵτινες λαμβάνουν τὸ περιοδικὸν «Ἐκκλησία», ὅπως καταβάλουν εἰς τὸ Τοπικὸν ΤΑΚΕ τῆς περιφέρειας των τὴν τυχὸν ὀφειλομένην συνδρομὴν των, ἥτις ἀπὸ τοῦ ἔτους 1957 καθωρίσθη εἰς δρχ. 30 ἑτησίως, ἐκτὸς τῶν Ἱ. Ναῶν τῶν περιφερειῶν Ἀθηνῶν—Πειραιῶς, τῶν ὁποίων ἡ συνδρομὴ καθωρίσθη εἰς δρχ. 50, 75 ἢ 100, ἀναλόγως τῆς κατηγορίας ἐκάστου.

ΚΥΡΙΑΚΟΔΡΟΜΙΟΝ

ΕΠΙ ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΕΝΙΑΥΤΟΥ

25. ΒΑΡΥΣ ΟΠΛΙΣΜΟΣ

«Οἱ Ἅγιοι πάντες διὰ πίστεως κατηγωνίσαντο βασιλείας, ἐργάσαντο δικαιοσύνην, ἐπέτυχον ἐπαγγελιών...» (Ἐβρ. ια', 33).

Πρόκειται καὶ πάλιν περὶ τῆς πίστεως μὲ τὴν εὐκαιρία τῆς ἑορτῆς ὅλων τῶν Ἁγίων, ποὺ ἠγωνίσθησαν νικηφόρως κατὰ τοῦ κακοῦ ὅποια μορφή κι' ἂν εἶχε. Κανείς δὲν ἀγάπησε καὶ δὲν διέτθη εὐμενῶς ἀπέναντι τῶν ἀσθενειῶν : τῆς λέπρας, τοῦ καρκίνου, τῆς φθίσεως οὔτε καὶ τοῦ μικροπυρετοῦ ἀκόμη ποὺ σηκώνει τὴν ὄρεξι μας, γιὰτὶ κρύβουν τὸ θάνατο, ποὺ τόσο μακάβριο μὲ κινούμενο σκελετὸ καὶ μὲ δρεπάνι στὰ χέρια ἔχουν στὰ γραφεῖα τοὺς οἱ γιατροί. Κανείς δὲν ἠυλόγησε τὸν ἐχθρὸ τῆς πατρίδος τοῦ ποὺ ἀπειλεῖ τὴ θρησκεία, τὰ ἥθη, τὰ ἔθιμα, τὴν ἐλευθερία, στὸ ἔδαφος τῆς ὁποίας ἀναπτύσσεται καὶ δημιουργεῖ τὸ πνεῦμα καὶ προάγεται ὁ πολιτισμὸς. Καὶ γιὰ τὴν ἀντιμετώπισιν ὅλων αὐτῶν συνιστᾶται καθαριότης, ἀποφυγὴ στενοχωριῶν, θρεπτικὴ τροφή, καθαρὸς ἀέρας, φάρμακα· συνιστᾶται ἐπαγρύπνησις, γυμνασία, κοπιαστικὴ ἄσκησις, ἀνάλογος ὅπλισμὸς καὶ πρὸ παντός, ἡρωϊσμὸς πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν ἐχθρῶν καὶ τὴν περιφρούρησι τῆς εἰρήνης καὶ τῆς προόδου. Ἀπὸ τότε ποὺ ἀγρίεψεν ὁ ἄνθρωπος καὶ ἐδέσποσε μέσα του τὸ πολυκέφαλο καὶ πολυκέρατο κακὸ, ἀκατάπαυστος ἄρχισε ὁ ἀγὼν τῆς ἀλληλοεξοντώσεως καὶ τῆς ἐπικρατήσεως εἰς βᾶρος τοῦ ἄλλου. Καὶ ἐπικρατεῖ ὁ βιαιότερος, ὁ τραχύτερος, ὁ πολεμικώτερος καὶ ὁ βαρύτερα ὀπλισμένους. Κι' ὅλα αὐτὰ γιὰ νὰ συντηρηθῆ καὶ νὰ ζήσῃ ὁ ἄνθρωπος ἐλεύθερος, κι' ἂν μπορεῖ, κάπως εὐτυχῆς σ' αὐτὴ τὴ ζωῆ. Ἔθνη καὶ λαοὶ ἀπροπαράσκειοι καὶ μαλθακοὶ ἐγονάτισαν καὶ δουλώθησαν κάτω ἀπὸ τὴν τυραννία τοῦ ἐχθροῦ, γιὰτὶ εἶχαν ἐκθληνθῆ καὶ ἀχρηστευθῆ ὡς δυνάμεις μὲ ἀνδρείοιο φρόνιμα καὶ σωματικὴν ἰσχὺ. Γι' αὐτὸ καὶ ἔζησαν στὴν κόλασι τῆς σκλαβιάς.

* * *

Ἄλλὰ καὶ στὴν περίπτωσί μας ποὺ μᾶς ἐκάλεσεν ὁ Θεὸς νὰ ἰδρῦσουμε κι' ἐδῶ τὴν ξεχωριστὴ του βασιλεία μὲ τὴ στρατολογία, τὴν ἄσκησι καὶ τὸν ὀπλισμὸ τῶν μελῶν τῆς Ἐκκλησίας, μήπως δὲν ἐπιβάλλεται ἐπαγρύπνησις, ἄσκησις καὶ ἀγὼν ; Τὸ κακὸ,

ὅπως κι' ἂν τὸ ἐξετάσῃ κανείς, εἴτε σὺν φυλακισμένο μέσα μας, εἴτε σὺν ἓνα ἐχθρὸ πού ἐπιτίθεται, δὲν μπορεῖ νὰ μᾶς εἶναι ἓνας καλὸς φίλος οὔτε στὸ σῶμα οὔτε καὶ στὴν ψυχὴ. Ἄν τὸ εἰπῆς ἀρρώστεια, ξεπερνᾷ σὲ καταστρεπτικότητα καὶ τὴν πιὸ φοβερή. Γιατὶ ἐπὶ τέλους, ἓνας καρκίνος, ἄς ποῦμε, καταστρέφει πρόωρα τὴ ζωὴ μας ἐδῶ, καὶ σβύνουμε μέσα στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ φρικτότερου, ἔστω, πόνου. Ἄλλὰ σβύνουμε. Δὲν ἔχει αἰωνιότητα. Διαρκεῖ ἡ βασανιστικὴ του δρᾶσις ὥσπου νὰ χάσῃ τὴν τροφὴ του : τὸ σῶμα. Εὐθύς ὡς τὸ σῶμα νεκρωθῆ ὁ πόνος παύει καὶ ἡ ψυχὴ ἐλεύθερη ἀπὸ τέτοια δεσμά, λυτρωμένη, ἀπὸ τὸ σωματικὸ πόνου, πετᾷ στὸν Πλάστη της, στὴν αἰωνία ὑγεία, ὅπου οὔτε πόνος οὔτε στεναγμός : «...ἰδοὺ ἡ σκηνὴ τοῦ Θεοῦ μετὰ τῶν ἀνθρώπων, καὶ σκηνώσει μετ' αὐτῶν, καὶ αὐτοὶ λαὸς αὐτοῦ ἔσονται, καὶ αὐτὸς ὁ Θεὸς μετ' αὐτῶν ἔσται. Καὶ ἐξαλείψει ἀπ' αὐτῶν ὁ Θεὸς πᾶν δάκρυον ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν, καὶ ὁ θάνατος οὐκ ἔσται ἔτι, οὔτε πένθος οὔτε κραυγὴ οὔτε πόνος οὐκ ἔσται ἔτι· ὅτι τὰ πρῶτα ἀπῆλθον» (Ἀποκ. κα', 3-4). Ἀκριβῶς αὐτὴ ἡ ἐλπίδα μᾶς δίνει τὴν ὑπομονὴ καὶ ἡ ψυχὴ ἀντιδρᾷ μὲ ἀποφασιστικότητα καὶ ἀποτελεσματικότητα κατὰ τοῦ πόνου. Ἐλπίδα ὅμως χωρὶς τὴν πίστη στὸ Θεὸ καὶ τὴ μετακόσμιον ζωὴ, δὲν μπορεῖ νὰ νοηθῆ. Μονάχα ἡ πίστις στὶς δύσκολες στιγμὲς τοῦ πόνου ἀναισθητοποιεῖ διὰ τῆς ἐλπίδος, πού τὴν χρησιμοποιεῖ σὺν πρόθυμη καὶ καθαρὴ νοσοκόμῳ, ἐπεμβαίνει καὶ συγκρατεῖ ἀπὸ τὴν ἠθικὴ κατάρρευσι τὴν ψυχὴ, γιατί δὲν τὴν ἀφίνει νὰ γονατίσῃ καὶ νὰ παρασυρθῆ ἀπὸ τὸ ποτάμι τοῦ τελειωτικοῦ χαμοῦ. Στὴν περίπτωσι τοῦ πόνου, τῆς πολλαπλῆς δυστυχίας, στὶς ἀναποδιὰς τῆς ζωῆς, πού τίς προκαλοῦν τὰ περιστατικά, ἐκτὸς τοῦ πόνου, ὅπως εἶναι οἱ ἀδικίες τοῦ κόσμου καὶ τῶν δικῶν μας ἀκόμη, ὁ φθόνος καὶ ἡ πλεονεξία, καὶ ἄλλιν ἡ πίστις μας στὸ Θεὸ καὶ στὴν εἰρηνικὴ καὶ χαρούμενη βασιλεία του κρατεῖ ἀκύναντη τὴν ψυχὴ μας γιὰ νὰ μὴ γίνουμε κι' ἐμεῖς κουβάρι τοῦ ἐξαποδίτη. Εἶναι μιὰ ἀξιοπρόσεκτη περίπτωσις αὐτὴ πού ἡ πίστις ὑπηρετεῖ τὸ καλῶς νοούμενον συμφέρον μας μὲ τὸ μυστικὸ της τρόπο καὶ μὲ τὰ μέσα της. Στὴν ἀρρώστεια εἶναι γιατρός μὲ σωστικὰ φάρμακα, καὶ στὶς δυσκολίες ἐπεμβαίνει δυναμικὰ καὶ τίς κυλᾷ σὺν ἀγκάθινα δεμάτια καὶ βαρειῆς μπάλλες ἀπὸ τὸ δρόμο τῆς ζωῆς μας γιὰ ν' ἀνοίξῃ καὶ νὰ περάσουμε ἐλεύθερα. Αὐτὸ τὸ φυσικὸ κακὸ πού παιδεύει τὸν ἄνθρωπο ἀπὸ τὴ γέννησί του μέχρι πού νὰ κλείσῃ τὰ μάτια, εἴτε πρόκειται περὶ σωματικοῦ πόνου εἴτε περὶ πειρασμῶν ἀπ' τὴν κακὴ διαγωγὴ τῶν ἄλλων πού ζητοῦν νὰ μᾶς ἀδικήσουν καὶ νὰ μᾶς ταραξοῦν τὴ γαλήνη, μονάχα μὲ τὴ βαθεῖα πίστη στὸ Θεὸ γίνονται ἀκίνδυνα γιὰ τὴν ψυχὴ μας.

* *

Ἄλλὰ τὸ πιὸ μεγάλο καὶ μόνιμο καλὸ ποῦ δὲν πληρώνεται μὲ κανέναν τρόπο καὶ κανένα μέσον εἶναι ἡ δύναμις τῆς πίστεως, ποῦ δίνει τὸ παρὸν στὸ σκληρὸ μας ἀγῶνα κατὰ τοῦ ἠθικοῦ κακοῦ ποῦ μᾶς πολιορκεῖ νὰ μᾶς αἰχμαλωτίσῃ τὸν νοῦ καὶ τὴν καρδιά καὶ νὰ τὰ κάμῃ ὄργανά του καὶ χτῆμα του. Στὴν περίπτωσιν αὐτὴν ἡ πίστις ὀπλίξει τὴν ψυχὴ μὲ τὴν ἀκατάβλητη δύναμι τῆς ἀντιστάσεως καὶ ἀμύνεται ἀποτελεσματικά. Τὸ κακὸ ἐφορμᾷ νὰ μπῆ ἀπὸ τὰ μάτια, τ' αὐτιά, τὴν ὄσφρησι, τὴν ἀφή, τὴ γεῦσι. Ἡ πίστις σὰν γνώστης τῆς στρατηγικῆς τοῦ κακοῦ ποῦ ζητεῖ γιὰ θῦμα του τὴν ψυχὴ, κλείνει τὶς πόρτες, ἐπανδρῶνει τ' ἀδύνατο μέτωπο τῆς προσβολῆς, τροφοδοτεῖ τὴν πολιορκουμένη μὲ τὴν βεβαία ἐλπίδα τῆς νίκης καὶ τοῦ θριάμβου, τῆς προσφέρει τὸ οὐράνιον μάννα νὰ κρατῇ τὴν εὐρωστία της κι' ἔτσι ἐκφυλίζει τὴ δύναμι τοῦ ἐχθροῦ. Εἶναι μιὰ οὐσιαστικὴ καὶ ὄχι συμβολικὴ ἡ συμμαχία τῆς πίστεως μὲ τὴν ψυχὴ μας. Ἡ ψυχὴ ὅταν ἔχῃ τὴν πίστι πρὸς τὸ Θεὸ καὶ τὸ λόγο του, ἔχει καὶ τὸ δυνατώτερο σύμμαχο καὶ τὸν τελειότερο ὀπλισμό. Κι' ἂν ὁ σατανᾶς χρησιμοποίῃ μέσα γιὰ τὴν ἐκπόρθησι τῆς ψυχῆς, ἀνάλογα μὲ τοὺς καιροὺς καὶ τὶς περιστάσεις, ἡ ψυχὴ μὲ σύμμαχο τὴν πίστη της πρὸς τὸν Θεὸ, ἔχει αὐτὸν τὸν Θεὸ κοντὰ της ποῦ τὴν ὀπλίξει στὸν ἀγῶνα της κατὰ τοῦ κακοῦ. Θώρακα τὴν ὀνομάζει ὁ Παῦλος καὶ τὴν βλέπει σφιχταγκαλιασμένη μὲ τὴν ἀγάπη καὶ τὴν καθόλου ἀρετὴ, καὶ θυρεὸν, μὲ τὸν ὅποιον θὰ μπορέσουμε ὅλα τὰ πυρακτωμένα βέλη τοῦ ἐχθροῦ νὰ σβύσουμε, ὥστε κι' ἂν μᾶς προσβάλλουν ν' ἀπωθοῦνται καὶ νὰ μένουν ἀβλαβῆ. Ἐχει, λοιπόν, μεγάλην ἀμυντικὴν δύναμιν ἡ πίστις καὶ μπορεῖ νὰ ἐξαντλήσῃ τὸν ἐχθρὸ ποῦ μανιακὰ ἐπιτίθεται, ἂν καὶ ὁ σατανᾶς δὲν κουράζεται ποτὲ ἐπιτιθέμενος. Ὅμως δὲν μπορεῖ νὰ μὴν ἔχουμε ὑπ' ὄψιν μας τὸν Ἀπόστολον Ἰάκωβο ποῦ σημειώνει χαρακτηριστικά: «Ἀντίστητε τῷ διαβόλῳ καὶ φεύζεται ἀφ' ὑμῶν» (δ', 4). Ἄλλ' ὁ βαθμὸς τῆς ἀντιστάσεως τῆς ψυχῆς κατὰ τῶν ἐξωτερικῶν πειρασμῶν ποῦ προκαλοῦν, ποῦ μᾶς διερεθίζουν καὶ ξεσηκώνουν σ' ἐπανάστασι κατὰ τῆς γαλήνης καὶ τῆς ἡσυχίας μας τὰ πεινασμένα καὶ διψασμένα ἔνοστικτά μας, ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν πίστη ποῦ ἀτσαλώνει τὴν ἠθικὴ μας βούλησι. Ἡ ἠθικὴ βούλησις δὲν ἀρκεῖ νάχῃ τὴν εὐαισθησία ν' ἀποστρέφεται τὶς ἡδονικὰς προσφορές, ἀλλὰ καὶ τὴ δύναμι ν' ἀπωθῆ αὐτοῦ τοῦ εἶδους τὶς φιλικὰς ἐπιθέσεις. Καὶ θὰ τὴν ἔχῃ ὅταν ἡ καρδιά μας, δεμένη κοντὰ στὸν ἀληθινὸ Θεὸ καὶ τὸν Κύριό μας Ἰησοῦ Χριστὸν καὶ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, ἐπικαλεῖται ἄμεση βοήθεια τῆς θείας χάριτος πρὸς περίσωσιν τῆς κινδυνευούσης ἐλευθερίας μας. Μπορεῖ μὲ ὠραίες σκέψεις, προσευχὴ, με-

λέτη, με μυστική ζωή, με κάθε επιβαλλομένη άσκησι να άποκοιμίζη ο καθένας μας τα έσωτερικά θηρία, που ζητούν παράνομα δικαιώματα και κυριαρχία επάνω στη λογική ψυχή. Δύσκολα όμως το κατορθώνει εκείνος που άφίνει τον έχθρο που λέγεται κόσμος με τις προσφορές του να προπαγανδίζη ή δυναμικά να επιβάλλη το δικό του καθεστώς μέσα μας. Γι' αυτό μονάχα ή πίστις που κάνει τον άνθρωπο να φρική προ του κινδύνου, όπλίξει την ψυχή με δύναμιν αντίστασεως, μπορεί να μάς βοηθήση στην προκειμένη περίπτωση της έξωθεν επιβολής. Το ξεκαθάρισμα του έσωτερικού μας κόσμου γίνεται ευκολότερο όταν απαλασσώμεθα από τους έξωτερικούς αντιπερισπασμούς, γιατί όταν έχουμε διμέτωπον άγωνα μάς πιάνει φοβερή ζαλάδα και πελαγοδρομούμε στο σαστισμό μας αυτόν και πέφτουμε σαν τα κουρασμένα θηράματα στα δόντια των κυνηγετικών σκύλων. Γι' αυτό και ή ζωντανή πίστις στο Θεό είναι άπαραίτητη για τον άμυντικό μας πόλεμο κατά της έξωθεν προσβολής.

* * *

Δέν είναι τόσο άκίνδυνος ο έχθρος που μάς προσβάλλει τα αισθητήριά μας μέσω του κόσμου, όσο φαντάζονται οι πολλοί. Είναι πάρα πολύ γαργαλιστικές οι προσφορές και οι λιχουδιές που τραβούν προς τα έξω τον σαρκικό άνθρωπο που έχει την προδιάθεσι ν' άμαρτάνη, και στην άμαρτία να ευχαριστήται αισθησιακά, και μετά την ευχαρίστησι να φιλιούται με το κακό, και να παρουσιάζη στο μάτι του Θεού μια παράνομο σύζευξι που γεννά τέρατα. Γι' αυτό χρειάζεται ή αντίστασις κατά της ύπούλου επιθέσεως που είναι πιο επικίνδυνη για την ψυχή μας. Και όπως οι παλαιότεροι παρουσίασαν ύπεροχή και έθριάμβευσαν κατά των έξωτερικών πειρασμών δια της πίστεως, έτσι κι' έμεις καλούμεθα να άμυνθούμε πάλιν δια της πίστεως. Εκείνοι τα έβαλαν με ώργανωμένες έχθρικός βασιλείας που ήθελαν να τους διαλύσουν και ενίκησαν μέσα στον κόσμο της άδικίας και της διαφθοράς, που ήταν φοβερός πειρασμός για την καθολικότητα του κακού, αυτοί έκρατήθησαν στο χαρακτήρα άκέραιοι αυτοί με την πολυχρόνιο ύπομονή τους, την πίστη και την έλπίδα τους στο Θεό, είδαν να εκπληροούνται αι ύποσχέσεις του Θεού στις ήμέρες τους αυτοί κατώρθωσαν με τη δύναμι που τους έδωσεν ή πίστις να ήμερέψουν και λεοντάρια, όπως ο Δανιήλ. Αυτοί μετέβαλαν με την πίστι τους σε δροσιά τη φλόγα της καμίνου, όπως οι τρεις παιδες αυτοί έγλύτωσαν από σφαγή, έδυνάμωσαν στην έξασθένησί τους, απέκτησαν άνδρεία κατά τους πολέμους εναντίον πολυπληθών έχθρων, ξέφυγαν από παγιδεύσεις θανάτου, είδαν αναστάσεις νεκρών, έδέθησαν σε βασανιστικό όργανο και έδάρησαν σκληρά μέ-

χρι θανάτου χωρίς νά λυγίση τὸ φρόνημά τους καὶ ν' ἀπαλλαγοῦν ἀπὸ τὸ μαρτύριό τους. Καὶ ἀντέστησαν σ' αὐτούς τοὺς πειρασμοὺς μὲ τὴν πίστι καὶ τὴν ἐλπίδα μιᾶς αἰωνίας, κοντὰ στοῦ Θεοῦ, ζωῆς. "Ολοὶ αὐτοὶ οἱ ἐξωτερικοὶ πειρασμοὶ ἀπωθήθησαν μὲ τὴ δύναμι τῆς πίστεως, ἡ ὁποία ὥπλιζε ἰσχυρὰ τὴν ψυχὴ ν' ἀμύνεται τόσον ἀποτελεσματικᾶ.

* * *

Ἄλλ' ὁ βαρὺς ἠθικὸς ὀπλισμὸς, πού χορηγεῖ στὴν ἀγωνιζομένη κατὰ τοῦ κακοῦ ψυχὴ μας ἡ πίστις, δὲν εἶναι μόνον κατάλληλη γιὰ τὴν ἄμυνα, ἀλλὰ καὶ γιὰ τὴν ἐπίθεσι. Μέσα μας ὑπάρχουν ἐχθρικές ἐναντίον μας ἐστίες. Ἡ ἀπόθησις τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐχθροῦ πού προσβάλλει τὰ αἰσθητήρια ὄργανα εἶναι εὐκολωτέρα, ὅσω αὐτὴ δὲν βρίσκει σύμμαχο στὰ πάθη μας. Γιατί, τί νὰ πρωτοπροσέξῃ ἡ ψυχὴ κι' ἀπὸ πού νὰ πρωτοφυλαχθῇ; Ὁ Ἀπόστολος Ἰάκωβος δὲν θεωρεῖ τόσο ἰσχυρὸ τὸν ἐξωτερικὸν ἐχθρό, ὅσω τὸν ἐσωτερικό. Καὶ ναὶ μὲν τονίζει πὼς «ἡ φιλία τῶ κόσμῳ ἐχθρα τῶ Θεῷ ἐστίν» καὶ «ὅς ἂν οὖν βουλευθῇ φίλος εἶναι τῶ κόσμῳ, ἐχθρὸς τῶ Θεῷ καθίσταται» (δ', 4), ἀλλ' ὑπὸ τὴν προϋπόθεσι νὰ μὴν ἐπαναπαυθῇ στὴν ἀπόθησι μόνον τῶν προσφορῶν τοῦ κόσμου καὶ στὴ φυλακὴ τῶν αἰσθήσεων, γιατί ἐκεῖνο πού ἐπιδιώκει ὁ σατανᾶς θὰ τὸ κατορθώσῃ, ἔστω καὶ σὲ ἀργότερο χρόνον, μὲ τὰ κτηνώδη ἔνστικτα, τὰ ὁποῖα ναρκώνουν καὶ ἀποκοιμίζουσι τὴν ψυχὴ γιὰ νὰ τροφοδοτοῦνται ἄμετρα καὶ νὰ τὴν κάνουν ἕνα ζωντανὸ κουβάρι στὰ πόδια τοῦ διαβόλου γιὰ νὰ τὴ συχαίνεται κι' ὁ Θεός. Κι' ἐπειδὴ πολλοὶ ἀγνοοῦν αὐτὴν τὴν ἀλήθεια καὶ μάλιστα τὸ ρίχνουσι στὴν τύχη ἢ φορτώνουσι στὸ Θεὸ κάθε τους σφάλμα καὶ κάθε τους φθορά, γι' αὐτὸ γράφει: «Ἐκαστος δὲ πειράζεται ὑπὸ τῆς ἰδίας ἐπιθυμίας ἐξελκόμενος καὶ δελεαζόμενος· ἡ ἐπιθυμία συλλαβοῦσα τίκειται ἁμαρτίαν, ἡ δὲ ἁμαρτία ἀποτελεσθεῖσα ἀποκίει θάνατον» (α', 14—15). Τοῦτο σημαίνει πὼς μέσα μας ὑπάρχει αὐτὴ ἡ φοβερὰ νόσος τῆς ἀντιπνευματικῆς ἐπιθυμίας, ἡ ὁποία ἀνάβει τὸν πυρετὸ καὶ τὴ σαρκικὴ δίψα. Αὐτὸς ὁ πυρετὸς κι' αὐτὴ ἡ παράδοξος δίψα δὲν σβύνουσι, ἀλλ' ἐξελίσσονται σὲ πυρκαγιὰ, ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ πίστις πού θὰ ξεσηκώσῃ τὴν ψυχὴ νὰ ζητήσῃ βοήθεια ἀπὸ τὸ Θεό. Σ' αὐτὸ τὸ φούντωμα τῶν κατωτέρων ἐπιθυμιῶν ὁ ἐξωτερικὸς ἐχθρὸς ἐλπίζει, γιατί ρίχνει στὴ φλόγα πετρέλαιον καὶ βενζίνη καὶ κάθε εἶδους εὐφλεκτὴ ὕλη γιὰ νὰ κατερειπώσῃ τὸ μέγαρον τῆς ψυχῆς. Γι' αὐτὸ ἡ πίστις εἶναι, κι' ἂν δὲν εἶναι πρέπει νὰ γίνῃ, ἡ ἰσχυρότερα μας σύμμαχος μὲ ἡγετικὴ μάλιστα θέσι στὸν ἀγῶνα καὶ κατὰ τοῦ ἐσωτερικοῦ μας ἐχθροῦ: τῶν κατωτέρων γῆινων ἐπιθυμιῶν, τῶν ἀπρεπῶν συνηθειῶν καὶ τῶν ριζωμένων παθῶν μας. Ἡ πίστις

δὲν πυκνώνει μονάχα τὴ χάρι τοῦ Θεοῦ πρὸς θεραπείαν ἀσθενῶν, φυγάδουσιν δαιμονίων, ἢ φρούρησιν τῆς ζωῆς μας· ἢ πίστις πού ἀποκαλύπτει μέσα μας τὴν παρουσία τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ, (Ἰωάν. ιδ', 23), κρατεῖ τὴν ψυχὴ μας σὲ διαρκεῖ ἐπαγρύπνησι καὶ μάλιστα τὴν ὀπλίξει σὰν στρατιώτῃ ἐν πολέμῳ πού περιπολεῖ ἀκοίμητος φρουρὸς τῶν συνόρων, καὶ σὰν εὐρκο ὄργανο τῆς τάξεως στοὺς δρόμους καὶ τὰ σοκκάκια τῶν πόλεων. Ὅσῳ πολυτιμότερος εἶναι ἓνας θησαυρὸς, τόσῳ καὶ τὰ μέτρα τῆς προστασίας καὶ τῆς ἀσφαλείας του εἶναι ἰσχυρότερα. Ἐφ' ὅσον ὁ κίνδυνος τῆς καταληστεύσεως τοῦ θησαυροῦ τῆς ψυχῆς βρίσκεται σ' αὐτὴ τῇ σύνθεσι τοῦ ἀνθρώπου, μόνο μὲ τὴν πίστι θὰ μπορέσῃ ὁ καθένας μας νὰ τὸν ἀπομακρύνῃ, χτυπῶντας τὸ κακὸ στὴ ρίζα του. Ἐάν ἡ πίστις ἰσχυροποιῇ τὴν ἠθικὴ βούλησί μας, καὶ μὲ τὴ δύναμί της ἀπωθοῦμε τοὺς ἐξωτερικοὺς πειρασμοὺς ἢ σηκώνουμε τῶν προσωπικῶν θλίψεων τὸν βαρὺ σταυρὸ διὰ τῆς ὑπομονῆς πού εἶναι θυγατέρα τῆς πίστεως, ἢ ἴδια ἡ πίστις φροντίζει καὶ γιὰ τὸ ξεκαθάρισμα τῶν λογαριασμῶν μας μετὰ τῆς ἀμαρτίας.

* * *

Καὶ ἐξηγούμεθα : Πῶς μπορεῖ μιὰ ἀφωσιωμένη καὶ ἀπολύτως ἐξηρητημένη ἀπὸ τὸ Θεὸ ψυχὴ, πού νοιώθει τόσο ζεστὴ τὴν παρουσία του κοντὰ του, χωρὶς ντροπὴ, χωρὶς συστολὴ νὰ τροφοδοτῇ πάθῃ τὰ ὁποῖα ἐσταύρωσαν τὸ Χριστό ; Ὁ σταυρικὸς θάνατος τοῦ Κυρίου ὑφείλεται ἀκριβῶς στὰ πάθῃ μας, πού μᾶς εἶχαν ἀποξενώσει τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ, τὸν ὁποῖον εἶχε λησμονήσει ἢ ἀνθρωπότης γιὰ νὰ λησμονηθῇ. Ὅταν πιστεύω, σημαίνει πῶς ἀναγνωρίζω ἐξουσιαστικὴ τὴν παρουσία τοῦ Κυρίου μου στὴν ψυχὴ μου, συνεπῶς καὶ παραδέχομαι τὰ μέσα, μὲ τὰ ὁποῖα ὁ Χριστὸς παραλύει τὴ δύναμι τῶν παθῶν μου. Ἡ νέκρωσις των δὲν εἶναι ὑπόθεσις ὑλικοῦ ἀγῶνος, ἀλλὰ ψυχικοῦ ἡρωϊσμοῦ καὶ χάριτος Θεοῦ. Αἱ ἠθικαὶ δυνάμεις τῆς ψυχῆς στρατολογοῦνται, συντάσσονται, ὀπλίζονται, μεταβαίνουν σὲ παράταξι μάχης καὶ νικοῦν μόνον ὅταν ὁ Χριστὸς τεθῇ ὡς σύμμαχος τοῦ ἱεροῦ μας ἀγῶνος μὲ πρωτόβουλον δρᾶσιν, ἀλλὰ καὶ τυφλὴν μας πειθαρχία στὰ προστάγματά του. Στὸ θρησκευτικὸ καὶ ἠθικὸ τομέα δὲν εἶναι ἀφηρημένη ἔννοια ἡ πίστις. Ὑπάρχουν πολλῶν εἰδῶν πίστεις πού τις ἀναφέρει καὶ τις ἐπικαλεῖται ὁ κόσμος ἀπλῶς γιὰ νὰ λαμβάνῃ πολλακίς ἀστήρικτες ἀποφάσεις μὲ ἀποτέλεσμα τὴν ἀποτυχία, τὴ διάψευσι, τὴν ἀπογοήτευσιν. Αὐτοῦ τοῦ εἶδους ἡ πίστις εἶναι ἀνόητος γιὰτὶ στηρίζεται στὴ δύναμι τοῦ ἀνθρώπου, στὸν πλοῦτο, στὴν ἀνύπαρκτη τύχη. Ἡ θρησκευτικὴ πίστις ὅμως πού ἀνασταίνει τὴ νεκρὴ ψυχὴ καὶ ἐνεργοποιεῖ τὸ δυναμισμό της, ἀφορᾷ ὄχι

μονάχα τὴν ὑπαρξί τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐνεργὸ μυστικὴ συμμετοχὴ τοῦ στὸν ἀγῶνα μας γιὰ τὴν ἔξωσι τοῦ κακοῦ καὶ τὸ σωσμὸ τῆς ψυχῆς μας. Ἀπλῆ, ἀφηρημένη πίστις, χωρὶς δυνατὸ συναισθηματικὸ, βοηθητικὸ καὶ νοητικὸ δεσμὸ μετὰ τοῦ προσωπικοῦ Θεοῦ, δὲν μπορεῖ ποτὲ νὰ μᾶς χορηγήσῃ τὸν ἰσχυρὸν ὄπλισμὸ ποὺ ἐπιβάλλει ἡ φύσις τοῦ ἀγῶνος μας κατὰ τῆς ἀμαρτίας ποὺ φωλιάζει μέσα μας. Πάντες οἱ ἅγιοι περὶ τῶν ὁποίων ὠμίλησεν ἡ σημερινὴ περικοπὴ ἀντέστησαν κατὰ τῶν ἐξωτερικῶν καὶ ἐξουδετέρωσαν τοὺς ἐσωτερικοὺς πειρασμοὺς μὲ τὴν ἀπόλυτο πίστι στὸν προσωπικὸ Θεό, τὸν ὁποῖον ἐπεκαλέσθησαν ὄχι ξέκαρδα καὶ χλιαρά, ἀλλὰ μὲ ἰσχυροτάτη κραυγὴ ὡς σωτῆρα κατὰ τὴν πάλη τους ἐναντίον τῶν ἀντιθέτων δυνάμεων τοῦ αἰῶνος. Καὶ μᾶς καταπλήσσει πράγματι τὸ ἀγωνιστικὸ τους πνεῦμα, ὁ ἡρωϊσμὸς τους, ὁ ἔλλογος φανατισμὸς τῆς ἐμμονῆς των σ' ἐκεῖνα ποὺ μονάχα τὸ στόμα τοῦ Θεοῦ διὰ τῶν Προφητῶν, τοῦ Ἰησοῦ καὶ τῶν Ἀποστόλων ἐδίδαξε. Ἔγιναν ὅλοι τους, ἀπὸ τοῦ ἀπλοῦ ἀναχωρητοῦ, τοῦ ἀσκητοῦ, τοῦ ὁμολογητοῦ μέχρις ἐκείνου ποὺ φρικτᾶ ἐμαρτύρησε γιὰ τὴν ἀλήθεια τοῦ Χριστοῦ, γιὰ τὸ δικό μας οὐρανὸ, τὰ λαμπρότερα σὲ ἀκτινοβολία ἄστρα, ποὺ τόσα καὶ τόσα μᾶς μιλοῦν στὴν πορεία τῆς πνευματικῆς μας ζωῆς. Γι' αὐτὸ καὶ ὁ Ἀπόστολος φρονεῖ πὼς δὲν θὰ βροῦμε λόγῳ ἀπολογίας ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, ἐὰν ὑποτεθῆ πὼς δὲν τοὺς μιμηθοῦμε καὶ στὴν πίστι, στὴν ἀρετὴ τους : «Τοιγαροῦν, καταλήγει, καὶ ἡμεῖς τοσοῦτον ἔχοντες περικείμενον ἡμῖν νέφος μαρτύρων, ὄγκον ἀποθέμενοι πάντα καὶ τὴν εὐπερίστατον ἀμαρτίαν, δι' ὑπομονῆς τρέχομεν τὸν προκείμενον ἡμῖν ἀγῶνα...» (Ἐβρ. ιβ', 1).

Ἀρχιμ. ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ ΚΑΛΥΒΑΣ
Ἱεροκέρυξ Ἱ. Μητροπόλεως Χαλκίδος

ΠΡΟΣΕΧΩΣ

ΤΑ ΑΠΑΝΤΑ

Τοῦ Κωνσταντίνου Οἰκονόμου

τοῦ ἐξ Οἰκονόμων

Ἐπιστάσις ΘΕΟΔΟΣΗ ΣΠΕΡΑΝΤΣΑ

Η ΕΡΓΑΣΙΑ

Θεοδοσίου Σπεράντσα

Εἰς καλαίσθητον καὶ ἐπιμελημένην ἔκδοσιν ἐκυκλοφόρησε τελευταίως τὸ νέον πόνημα τοῦ κ. Θεοδ. Σπεράντσα ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἡ Ἑργασία».

Εἰς τὸ βιβλίον αὐτὸ ὁ Συγγραφεὺς ἐκθέτει τὰς ἀντιλήψεις του καὶ τὰς ἰδέας του ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς ἐργασίας. Ὑποστηρίζει ὁ κ. Σπεράντσα με τρόπον σαφῆ καὶ πειστικόν, ὅτι ἡ ἐργασία δὲν πρέπει νὰ ἐξετάζεται καὶ νὰ θεωρεῖται ὡς ἀπλοῦν οἰκονομικὸν φαινόμενον, με κριτήρια μόνον ὕλικά, ἀλλὰ ὡς πνευματικὴ ἐκδήλωσις τοῦ ἀνθρώπου ἐντὸς πλαισίου ἠθικῆς καὶ ἀνθρωπισμοῦ. Διότι καὶ ὁ ἀνθρωπος δὲν εἶναι μία «Οἰκονομικὴ μονάς» ὅπως δέχονται τὰ δύο ἀντιτιθέμενα συστήματα τοῦ Καπιταλισμοῦ καὶ τοῦ Σοσιαλισμοῦ - Κουμμουνισμοῦ, ἀλλὰ μία ἠθικὴ προσωπικότης, προικισμένη ἀπὸ τὸν Θεὸν με ὑψηλὰς ἰκανότητας δημιουργίας, αἱ ὁποῖαι ἐκτὸς τῆς ἱκανοποιήσεως τῶν καθαρῶς ὕλικῶν ἀναγκῶν του, σκοπὸν καὶ προορισμὸν ἔχουν τὴν πνευματικὴν του ἄνοδον.

Ἡ δημιουργία ἐπιτυγχάνεται με τὴν ἐργασίαν, ἡ ὁποία δέον νὰ συντελεῖται με ἔνθεον ζῆλον καὶ με συνείδησιν τῆς ἀξίας της ὡς μέσου ἐξυπηρετήσεως τοῦ συνόλου τῆς ἀνθρωπότητος, πρὸς τὴν ὁποίαν ἀνάγκη νὰ συνδεώμεθα στενωῶς διὰ τῆς ἀγάπης, τῆς Χριστιανικῆς ἀγάπης.

Τὰς ἰδέας του ὁ κ. Σπεράντσα ἐκθέτει καθαρῶς, με θεμελιωμένην ἐπιχειρηματολογίαν καὶ με σαφήνειαν ἀπόλυτον διότι, καθαραὶ καὶ διαυγεῖς καὶ σαφεῖς εἶναι καὶ αἱ ἰδέαι αὐταὶ εἰς τὸν νοῦν του.

Ἡ ἐργασία τοῦ κ. Σπεράντσα, ἀσχέτως τῆς λογοτεχνικῆς χάριτος, ἡ ὁποία τὴν διακρίνει, με τὴν μουσικωτάτην καὶ γλυκεῖαν φραῶσιν, ἡ ὁποία κυλᾷ ἀβίαστα ἀπὸ τὴν χρυσοῦν γραφίδα του, παρουσιάζει τὸ προσόν, ὅτι ἐμφανίζει τὸ θέμα τῆς ἐργασίας κατὰ τρόπον οὐχὶ συνήθη, ἀπὸ τῆς πραγματικῆς του πλευρᾶς, ὡς φαινομένου κοινωνικοῦ, ἠθικοῦ καὶ πνευματικοῦ.

Ὁλόκληρος ὁ ἠθικὸς κόσμος τοῦ Συγγραφέως προβάλλει ἀνάγλυφος εἰς τὰς σελίδας τῆς «Ἐργασίας» καὶ λάμπει ἡ ὀρθὴ τοποθέτησίς του εἰς τὴν ζωὴν ἀπὸ τὰς βασικὰς τρεῖς σκοπιᾶς τῆς θεωρήσεώς της, τοῦτέστιν τῆς ὠραιότητος, ὡς τελικοῦ σταθμοῦ τῆς ἐν τῇ τέχνῃ δημιουργικῆς προσπαθείας, πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ τελείου, τῆς ἠθικῆς καὶ τῆς γνώσεως ἐν τῷ συνόλῳ της, ὡς τελευταίου σταθμοῦ τῆς πνευματικῆς προσπαθείας τοῦ ἀνθρώπου, ἵνα συλλάβῃ τὸ νόημα τῆς ζωῆς.

Τὸ ἔργον τοῦ κ. Σπεράντσα εἶναι ἀξιόλογον, ἐξόχου σπουδαιότητος καὶ θὰ ἦτο εὐχῆς ἔργον ἂν ἀνεγινώσκετο καὶ ἐμελετᾶτο ἀπὸ ὅσον τὸ δυνατόν, εὐρύτερα κοινωνικὰ στρώματα. Ἀποτελεῖ τὸ ἔργον τοῦτο ὑψίστην συμβολὴν εἰς τὴν προσπάθειαν τῆς πνευματικῆς ἀνόδου τοῦ Ἑλληνοῦ καὶ γενικῶς τοῦ ἀνθρώπου καὶ περιποιεῖ τιμὴν εἰς τὸν Συγγραφέα, μοχθοῦντα πάντοτε διὰ τὴν παρουσίαν ἐργασιῶν ἐξαιρέτου πνευματικῆς καὶ ἠθικῆς ὠφελιμότητος.

ΚΩΝ/ΝΟΣ ΚΟΝΤΟΔΗΜΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ

Εἰδοποιοῦνται οἱ εὐλαβέστατοι Ἐφημέριοι,
ὅτι τὰ Ταχυδρομικὰ Ταμιευτήρια χορηγοῦν εἰς
τοὺς κληρικοὺς στεγαστικὰ δάνεια, ἐπὶ τῇ αἰ-
τήσει τῶν ἐνδιαφερομένων.

ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ
ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΕΝΔΟΞΟΥ ΙΕΡΟΜΑΡΤΥΡΟΣ
ΒΛΑΣΙΟΥ ΤΟΥ ΘΑΥΜΑΤΟΥΡΓΟΥ*

Φεβρουαρίου ια'

Μνήμη τοῦ Ἀγίου ἐνδόξου Ἱερομάρτυρος Βλασίου,
Ἐπισκόπου Σεβαστείας τοῦ Θαυματουργοῦ.

ΕΙΔΗΣΙΣ

*Εἰς τὴν παροῦσαν ἑορτὴν λαμβάνομεν ὡς ὁδηγὸν τὴν τοπικὴν
διάταξιν τῆς μνήμης τοῦ Ἀγίου Χαλαλάμπους.*

ΕΝ Τῷ ΜΙΚΡῷ ΕΣΠΕΡΙΝῳ

Ἰστῶμεν στίχους δ' καὶ ψάλλομεν τὰ ἐξῆς Προσόμοια
τοῦ Ἀγίου.

Ἦχος β'. Ὅτε ἐκ τοῦ ξύλου.

Οὔτε ἀνετέθης τῷ Θεῷ, Πάτερ ὀλικῇ διαθέσει, καὶ
διανοίᾳ θερμῇ, τότε τὴν πολύφωτον χάριν τοῦ Πνεύ-
ματος, τοῦ Ἀγίου ἐπλούτησας, ἀρετῶν τῷ πλούτῳ, καὶ
τρόποις χρηστότητος, καλλωπιζόμενος· ὅθεν τῶν θαυ-
μάτων τὴν αἴγλην, πᾶσι διαλάμπεις πλουσίως, Βλάσιε
μεγάλως θαυμαζόμενος.

Οὔτε Ἱεράρχης ἱερός, ψήφῳ θεϊκῇ ἀνεδείχθης, καὶ ποι-
μενάρχης σοφός, τότε καθωδηγήσας λόγῳ τῆς χά-
ριτος, Σεβαστείας τὸ ποίμνιον, πρὸς θείους λειμῶνας,
πίστεως καὶ γνώσεως, ἡθῶν σεμνότητος· ὅθεν καὶ νομί-
μως ἀθλήσας, ἔργῳ σου τὸν βίον σφραγίζεις, Βλάσιε
Ἀγγέλων ἰσοστάσιε.

* Ποιηθεῖσα ἐν Ἀγίῳ Ὅρει ὑπὸ Γερασίμου Μοναχοῦ Μι-
κραγιαννανίτου, Ὑμνογράφου τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλη-
σίας, ἐκδίδεται ἐγκρίσει τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Ο“τε ἐπεσκέψω ἐν εἰρικτῇ, τὸν ὑπὲρ Χριστοῦ ἐναθλοῦν-
τα, σοφὸν Εὐστράτιον, τότε Πάτερ δέδεξαι, τὴν
διαθήκην αὐτοῦ, καὶ σοφῶς διηκόνησας, αὐτῷ Ἱεράρχα,
καὶ τῶν ἄθλων σύναθλος, καὶ δόξης σύμμορφος, ὥφθης
τῆς αὐτοῦ ὡς ἀθλήσας, καὶ Χριστὸν λαμπρῶς μεγαλύ-
νας, Βλάσιε ἁγίοις σου παλαίσμασι.

Ο“τε τὸν ἀγῶνα τὸν καλόν, εἶδόν σε ἀνύοντα Πάτερ,
Γυναῖκες ἔνθεοι, τότε ἐπτερώθησαν, Χριστοῦ τῷ
ἔρωτι, καὶ τῶν ἄθλων σοι Βλάσιε, ἀγῶσιν ἀνδρείοις, πί-
σται ἐκοινώνησαν, ἀνδραγαθήσασαι, ἅμα σὺν παισὶ τοῖς
ἁγίοις, μεθ’ ὧν ἐκδυσώπει ἀπαύστως, ὑπὲρ τῶν τιμών-
των σου τὴν ἄθλησιν.

Δόξα. ᾠχος α’.

Τοῦ Εὐαγγελίου τοὺς καρπούς, πολιτεία ἀμέμπτω
ἐκφέρων, τὴν Ἐκκλησίαν εὐφραίνεις Πάτερ, τῶν
ἀρετῶν σου τῇ χάριτι· ὡς γὰρ ποιμὴν ἀληθινός, τὴν ἱε-
ραρχεῖαν λαμπρύνεις, τῷ φωτὶ τῶν ἔργων σου, καὶ ὡς
Ἱεράρχης ἱερός, τὴν ψυχὴν σου τέθεικας, ὑπὲρ τοῦ
ποιμνίου. Ἄλλ’ ὦ Ἱερομάρτυς Βλάσιε, ἀδιαλείπτως
πρέσβευε, ὑπὲρ τῶν τιμώντων σε.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον.

Αμαρτωλῶν τὰς δεήσεις προσδεχομένη, καὶ θλι-
βομένων στεναγμὸν μὴ παρορῶσα, πρέσβευε τῷ
ἐξ ἁγνῶν λαγόνων σου, σωθῆναι ἡμᾶς, Παναγία Παρθέ-
νε.

Ἀπόστιχα.

ᾠχος β’. Οἶκος τοῦ Ἐφραθᾶ.

Ο“λος θεοειδής, ὡς θεῖος Ἱεράρχης, Βλάσιε ἀνεδεί-
χθης, καὶ μαρτυρίου ἄθλοισι, Χριστὸν Πάτερ ἐδό-
ξασας.

Στίχ. Ὁ ἱερεῖς σου Κύριε ἐνδύσονται δικαιοσύνην...

Θαύμασι δοξασθεῖς, παρὰ Χριστοῦ ἀξίως, Βλάσιε
Ἱεράρχα, παρέχεις τοῖς ἐν κόσμῳ, ἰάσεων δωρήμα-
τα.

Στίχ. Θαυμαστός ὁ Θεὸς ἐν τοῖς Ἀγίοις αὐτοῦ.

Χρῖσμα τὸ νοητόν, ἀθλήσει σου φαιδρύνεις, ὡς θεῖος
Ἐωσφόρος, τῇ Ἐκκλησίᾳ Πάτερ, ἐκλάμπεις ἀμφο-
τέρωθεν.

Δόξα. Τριαδικόν.

Μίαν σε ἐν τρισίν, οὐσίαν χαρακτῆρσιν, Ὑπέρθεε
Θεότης, ὁ Βλάσιος ὁ θεῖος, θεοπρεπῶς ἐκήρυξε.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον.

Αῖκτιστος ὢν τὸ πρῖν, καὶ ἄναρχος ὁ Λόγος, ἐκ σοῦ
Ἀγνή ἐκτίσθη, καὶ ὑπὸ χρόνον ὤφθη, Παρθένε
σώζων ἅπαντας.

Νῦν ἀπολύεις, τὸ τρισάγιον, τὸ Ἀπολυτίκιον ἐκ τοῦ
Μεγάλου Ἑσπερινοῦ, καὶ ἀπόλυσις.

ΕΝ ΤΩ ΜΕΓΑΛΩ ΕΣΠΕΡΙΝΩ

Μετὰ τὸ Προοιμιακόν, τὸ Μακάριος ἀνήρ. Εἰς δὲ τὸ
Κύριε ἐκέκραξα ἰστώμεν στίχους στ' καὶ ψάλλομεν
τὰ ἐξῆς Προσόμοια τοῦ Ἁγίου.

Ἦχος α'. Τῶν οὐρανίων ταγματῶν.

Εν τῇ ἀσκήσει βλαστήσας Ὅσιε Βλάσιε, ἱερωσύνης
δόξῃ, ὡσπερ φοῖνιξ δικαίως, ἐξήνθησας παμμάκαρ
καρποὺς θεϊκοὺς, μαρτυρίου προσάγων Θεῶ, τὴν τῶν
εἰδώλων κατάλυσιν ἐμφανῶς, καὶ ἀνθρώπων τὴν οἰκείω-
σιν.

Ποιμαντικῶς διαπρέψας Ἱερομάρτυς Χριστοῦ, ἀθλη-
τικοὺς ἀγῶνας, ὑπομείνας γενναίως, ἐν δι' ἀμφο-
τέρων στέφος λαβῶν, ἐν ἑκατέροις κοσμούμενος, δικαιο-
σύνη καὶ πόνοις ἀθλητικοῖς· διὸ πρέσβευε σωθῆναι ἡ-
μᾶς.

Θεῖω ῥωσθεῖσαι γυναῖκες ζήλω τῆς πίστεως, τοῖς
ὑπερτίμοις ἄθλοις, τῆς καλῆς μαρτυρίας, ἐστέφθη-
σαν σὺν τέκνοις· θαῦμα φρικτόν ! τὴν κεφαλὴν γὰρ πο-
θοῦσαι Χριστόν, καὶ ἐν αὐτῷ νυμφευθεῖσαι ὑπὲρ αὐτοῦ,
τὰς κεφαλὰς ἐναπετμήθησαν.

Ὡς προμηθεά σε πάντων ὑμνοῦμεν Βλάσιε, τῶν λο-
γικῶν θρεμμάτων, καὶ ἀλόγων πασχόντων· πάντας
γὰρ ἰσχύεις θεράπον Χριστοῦ, εὐεργετεῖν καὶ ἰᾶσθαι
πιστῶς· τὴν γὰρ τοῦ Πνεύματος χάριν πεπλουτηκῶς, δα-
ψιλεύεις τὰ θαυμάσια.

Χριστὸς τὸ ζῆν σοι παμμάκαρ καὶ τὸ θανεῖν ἀληθῶς,
κέρδος ἐδείχθη πίστει, κατὰ Παῦλον τὸν μέγαν,
Βλάσιε θεόφρον· ἐπεὶ δι' αὐτόν, προθυμότερα τέθηκας,
καὶ σὺν αὐτῷ βασιλεύεις διὰ παντός, εἰς ζωὴν τὴν ἀτε-
λεύτητον.

Ος τῇ σεπτῇ διατάξει ἐπιτροπεύσας σοφέ, τοῦ θείου
Εὐστρατίου, Βλάσιε Ἱεράρχα, οὕτω καὶ νῦν μὴ παύσῃ
αἰεὶ ἐφορῶν, τοὺς τελοῦντας τὴν μνήμην σου, καὶ τὴν
παροῦσάν σου Μάνδραν τὴν εὐαγγῆ, σκέπε πάντοτε καὶ
φύλαττε.

Δόξα. ᾠχος πλ. β'. Τοῦ Στουδίτου.

Βλαστήσας ἐν τῇ ἀσκήσει τῶν θείων ἀρετῶν, φερω-
νύμως Βλάσιε, ἐξήνησας Δαβιτικῶς ὡσπερ φοίνιξ,
ἐν ταῖς ἀύλαϊς τοῦ Κυρίου, καὶ ὡσεὶ κέδρος ἐπληθύνθης
τοῖς κατορθώμασιν· ὡς ἄμπελος δὲ εὐθηνοῦσα ἐν οἴκῳ
Θεοῦ, τῷ καιρῷ τοῦ μαρτυρίου, τεμνόμενος βασάνων
ποιναῖς, ἐκ καρποῦ τῶν ἀγώνων σου, ἐβλυσας ἡμῖν οἶνον
νοητόν, ἐξ οὗ πiónτες, εὐφροσύνης ἐνθέου τὰς καρδίας
πληροῦμεθα· καὶ συμφώνως συνελθόντες, ἐν τῇ σεβα-
σμίᾳ μνήμῃ τῆς σῆς τελειώσεως, μακαρίζοντες εὐφη-
μοῦμέν σε, αἰτούμενοι λαβεῖν διὰ σοῦ, τὴν εἰρήνην καὶ
τὸ μέγα ἔλεος.

Καὶ νῦν. Ὁ αὐτός.

Τίς μὴ μακαρίσει σε, Παναγία Παρθένε, τίς μὴ ἀνυ-
μνήσει σου, τὸν ἀλόχευτον τόκον ; ὁ γὰρ ἀχρόνως
ἐκ Πατρὸς, ἐκλάμπας Υἱὸς μονογενής, ὁ αὐτός ἐκ σοῦ
τῆς Ἀγνῆς προῆλθεν, ἀφράστως σαρκωθείς· φύσει Θεὸς
ὑπάρχων, καὶ φύσει γενόμενος ἄνθρωπος δι' ἡμᾶς, οὐκ
εἰς δυάδα προσώπων τεμνόμενος, ἀλλ' ἐν δυάδι φύ-
σεων, ἀσυγχύτως γνωριζόμενος. Αὐτὸν ἱκέτευε, σεμνὴ
παμμακάριστε, ἐλεηθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Εἴσοδος, Φῶς ἰλαρόν, τὸ Προκείμενον τῆς ἡμέρας, καὶ
τὰ Ἀναγνώσματα.

Παροιμιῶν τὸ Ἀνάγνωσμα.

(Κεφ. γ', 13)

Μνήμη δικαίου μετ' ἐγκωμίων, καὶ εὐλογία Κυρίου ἐπὶ κεφαλὴν αὐτοῦ. Μακάριος ἄνθρωπος, ὅς εὔρε σοφίαν καὶ θνητός, ὅς οἶδε φρόνησιν. Κρεῖσσον γὰρ αὐτὴν ἐμπορεύεσθαι, ἢ χρυσίου καὶ ἀργυρίου θησαυρούς. Τιμιώτερα δὲ ἐστὶ λίθων πολυτελῶν· οὐκ ἀντιτάσσεται αὐτῇ οὐδὲν πονηρόν· εὐγνωστός ἐστὶν πᾶσι τοῖς ἐγγίζουσιν αὐτήν· πᾶν δὲ τίμιον οὐκ ἄξιον αὐτῆς ἐστίν. Ἐκ γὰρ τοῦ στόματος αὐτῆς ἐκπορεύεται δικαιοσύνη, νόμον δὲ καὶ ἔλεον ἐπὶ γλώσσης φορεῖ. Τοιγαροῦν, ἀκούσατέ μου ὦ τέκνα, σεμνά γὰρ ἐρῶ· καὶ μακάριος ἄνθρωπος, ὅς τὰς ἐμὰς ὁδοὺς φυλάξει. Αἱ γὰρ ἐξοδοί μου, ἐξοδοὶ ζωῆς, καὶ ἐτοιμάζεται θέλησις παρὰ Κυρίου. Διὰ τοῦτο παρακαλῶ ὑμᾶς, καὶ προτεμαὶ ἐμὴν φωνὴν υἱοῖς ἀνθρώπων. Ὅτι ἐγὼ ἡ Σοφία κατεσκευάσα βουλήν καὶ γινῶσιν καὶ ἔννοιαν, ἐγὼ ἐπεκαλεσάμην. Ἐμὴ βουλή καὶ ἀσφάλεια, ἐμὴ φρόνησις, ἐμὴ δὲ ἰσχὺς. Ἐγὼ τοὺς ἐμὲ φιλοῦντας ἀγαπῶ, οἱ δὲ ἐμὲ ζητοῦντες εὐρήσουσι χάριν. Νοήσατε τοίνυν ἄκακοι πανουργίαν, οἱ δὲ ἀπαίδευτοι ἔνθεσθε καρδίαν. Εἰσακούσατέ μου καὶ πάλιν, σεμνά γὰρ ἐρῶ, καὶ ἀνοίγω ἀπὸ χειλέων ὀρθά. Ὅτι ἀλήθειαν μελετήσῃ ὁ λάρυγξ μου, ἐβδελυγμένα δὲ ἐναντίον ἐμοῦ χεῖλη ψευδῆ. Μετὰ δικαιοσύνης πάντα τὰ ῥήματα τοῦ στόματός μου· οὐδὲ ἐν αὐτοῖς σκολιόν, οὐδὲ στραγγαλιῶδες. Πάντα εὐθέα ἐστὶ τοῖς νοοῦσι, καὶ ὀρθά τοῖς εὐρίσκουσι γινῶσιν. Διδάσκω γὰρ ὑμῖν ἀληθῆ, ἵνα γένηται ἐν Κυρίῳ ἡ ἐλπίς ὑμῶν, καὶ πλησθῆσεσθε Πνεύματος.

Παροιμιῶν τὸ Ἀνάγνωσμα.

(Κεφ. ι', 12)

Στόμα δικαίου ἀποστάζει σοφίαν, γλῶσσα δὲ ἀδίκου ἐξολεῖται. Χεῖλη ἀνδρῶν δικαίων ἐπίστανται χάριτας, στόμα δὲ ἀσεβῶν καταστρέφεται. Ζυγοὶ δόλιοι,

βδέλυγμα ἐνώπιον Κυρίου, στάθμιον δὲ δίκαιον δεκτὸν αὐτῷ. Οὐδ' ἐὰν εἰσέλθῃ ὕβρις, ἐκεῖ καὶ ἀτιμία· στόμα δὲ ταπεινῶν μελετᾷ σοφίαν. Τελειότης εὐθέων ὁδηγήσει αὐτούς, καὶ ὑποσκελισμὸς ἀθετούντων προνομεύσει αὐτούς. Οὐκ ὠφελήσει ὑπάρχοντα ἐν ἡμέρᾳ θυμοῦ, δικαιοσύνη δὲ ῥύσεται ἀπὸ θανάτου. Ἀποθανῶν δίκαιος ἔλιπε μετὰ μελόν· πρόχειρος δὲ γίνεται, καὶ ἐπίχαρτος ἀσεβῶν ἀπώλεια. Δικαιοσύνη ἀμώμου ὀρθοτομεῖ ὁδοῦς· ἀσέβεια δὲ περιπίπτει ἀδικία. Δικαιοσύνη ἀνδρῶν ὀρθῶν ῥύσεται αὐτούς, τῇ δὲ ἀβουλία ἀλίσκονται παράνομοι. Τελευτήσαντος ἀνδρὸς δικαίου οὐκ ὄλλυται ἐλπίς· τὸ δὲ καύχημα τῶν ἀσεβῶν ὄλλυται. Δίκαιος ἐκ θήρας ἐκδύνει· ἀντ' αὐτοῦ δὲ παραδίδοται ὁ ἀσεβής. Ἐν στόματι ἀσεβῶν παγίς πολίταις, αἴσθησις δὲ δικαίων εὐοδος. Ἐν ἀγαθοῖς δικαίων κατώρθωται πόλις, καὶ ἐν ἀπωλείᾳ ἀσεβῶν ἀγαλλίαμα. Ἐν εὐλογίᾳ εὐθέων ὑψωθήσεται πόλις· στόματι δὲ ἀσεβῶν κατασκαφήσεται. Μυκτηρίζει πολίτας ἐνδεῆς φρενῶν· ἀνὴρ δὲ φρόνιμος ἡσυχίαν ἄγει.

Σοφίας Σολομῶντος τὸ Ἀνάγνωσμα.

(Κεφ. γ', 1)

Δικαίων ψυχαὶ ἐν χειρὶ Θεοῦ, καὶ οὐ μὴ ἄψηται αὐτῶν βάσανος. Ἔδοξαν ἐν ὀφθαλμοῖς ἀφρόνων τεθνάναι, καὶ ἐλογίσθη κάκωσις ἢ ἔξοδος αὐτῶν, καὶ ἡ ἀφ' ἡμῶν, πορεία σύντριμμα· οἱ δὲ εἰσὶν ἐν εἰρήνῃ. Καὶ γὰρ ἐν ὄψει ἀνθρώπων ἐὰν κολασθῶσιν, ἢ ἐλπίς αὐτῶν ἀθανασίας πλήρης. Καὶ ὀλίγα παιδευθέντες, μεγάλα εὐεργετηθήσονται· ὅτι ὁ Θεὸς ἐπέειρασεν αὐτούς, καὶ εὔρεν αὐτοὺς ἀξιόους ἑαυτοῦ. Ὡς χρυσὸν ἐν χωνευτηρίῳ ἐδοκίμασεν αὐτούς, καὶ ὡς ὀλοκάρπωμα θυσίας προσεδέξατο αὐτούς. Καὶ ἐν καιρῷ ἐπισκοπῆς ἀναλάμψουσι, καὶ ὡς σπινθῆρες ἐν καλάμῃ διαδραμοῦνται. Κρινοῦσιν ἔθνη, καὶ κρατήσουσι λαῶν, καὶ βασιλεύσει αὐτῶν Κύριος εἰς τοὺς αἰῶ-

νας. Οί πεπειθότες ἐπ' αὐτῶν, συνήσουσιν ἀλήθειαν, καὶ οἱ πιστοὶ ἐν ἀγάπῃ προσμενοῦσιν αὐτῶ. "Ὅτι χάρις καὶ ἔλεος ἐν τοῖς Ὀσίοις αὐτοῦ, καὶ ἐπισκοπὴ ἐν τοῖς ἐκλεκτοῖς αὐτοῦ.

Εἰς τὴν Λιτὴν, Ἰδιόμελα.

ᾠχος α'.

Τῆ φερωνύμῳ σου κλήσει, κατάλληλον ἐπεδείξω ἐπίδοσιν, ἐν τῷ Εὐαγγελίῳ τῆς χάριτος, Ἱερομάρτυς Βλάσιε· τὰ γὰρ ἔργα τοῦ φωτός, ὡς βλαστοὺς ἀειθαλεῖς καρποφορῶν, βλαστήματα λογικὰ καὶ κατάκαρπα, τῷ Χριστῷ προσήγαγες, διὰ τῶν μαρτυρικῶν σου ἀγώνων, οὓς τῷ λόγῳ προήγαγες, εἰς εὐσεβείας τελείωσιν. Διὸ ἡ Ἐκκλησία πᾶσα, καθορῶσα τὴν δόξαν σου, τὴν σὴν παγγέραστον γεραίρει μνήμην, καὶ τῷ σὲ δοξάσαντι εὐφροσύνως κράζει· Κύριε δόξα σοι.

ᾠχος β'.

Τὸν Ἱεράρχην τοῦ Σωτῆρος Βλάσιον, τὸν μαρτυρικοῖς ἄθλοις διαπρέψαντα, ἄσματος ἐπαίνους στέψωμεν· ἀμέμπτῳ γὰρ πολιτείᾳ, τὴν τῶν θαυμάτων χάριν ἐπλούτησε, καὶ αἵμασιν οἰκείοις, τὴν ἱερὰν διπλοῦδα ἐφοίνιξε· καὶ δι' ἀμφοτέρων Χριστὸν δοξάσας, ὡς οἰκονόμος πιστὸς τῆς χάριτος, ἀφθόνως παρέχει τὰς θείας δωρεάς, τοῖς ἀεὶ βοῶσι· Κύριε δόξα σοι.

ᾠχος γ'.

Τῶν παθῶν τοῦ Κυρίου τὴν ἔλλαμψιν, τῇ καθαρᾷ σου ζωῇ ἀναζωγραφῶν, ἔργῳ αὐτῶν ἐκοινωνήσας, ἀθλητικοῖς σου σκάμμασι· τοῦ Παρακλήτου γὰρ γενόμενος σκηνώμα, ὡς Ἱεράρχης θεοειδής, τοῦ καλοῦ ποιμένος μιμητῆς ἐχρημάτισας, σαυτὸν προθύμως δεδωκώς, ὑπὲρ

αὐτοῦ εἰς θάνατον· καὶ τῷ σῶ ὑποδείγματι, τὰς σεμνὰς
γυναῖκας Βλάσιε, πρὸς μαρτυρικοὺς ἀγῶνας ὠδήγησας·
μεθ' ὧν στερῶς καὶ νομίμως ἀγωνισάμενος, τῷ σὲ
στεφανώσαντι βοᾷς σὺν αὐταῖς· Κύριε δόξα σοι.

ᾠχος δ'.

Τῆ τοῦ βίου σου χρηστότητι, χάρις πλουσία θαυμάτων
σοι δέδοται, καὶ ἰαμάτων ἢ ἐνέργεια, παρὰ Χριστοῦ
Πάτερ Βλάσιε· ἀφθόνως γὰρ παρέχων τὰς δωρεάς, ἀν-
θρώποις καὶ κτήνεσι, τὸ δοθέν σοι τάλαντον, σοφῶς
ἐπηύξησας, ὡς ποιμὴν ἀληθινός, τῆς ἐν Σεβαστείᾳ
Ἐκκλησίας· ὑπὲρ αὐτῆς γὰρ τὴν ψυχὴν σου τέθεικας,
καὶ τὸ αἷμά σου ἐξέχεας, ἐν τῇ τῆς εὐσεβείας ὁμολογίᾳ.
Ἐν αὐτῇ καὶ ἡμᾶς τήρει ἀσαλεύτους, ὁμοφρόνως κρά-
ζοντας· Κύριε δόξα σοι.

Δόξα. ᾠχος πλ. α'.

Τῆς εὐσεβείας τὸν λόγον, ἔτι μᾶλλον ἐτρένωσας,
μαρτυρικοῖς ἀγωνίσμασιν, Ἱερομάρτυς Βλάσιε· οὐ
γὰρ ἐφείσω Πάτερ, σαρκὸς αἰκίζομένης, ἀλλ' ὑπὲρ ἥλιον
ἐλαμψας, ἐν τῷ σταδίῳ τῆς ἀθλήσεως, τῆς θείας ἀγά-
πης τὴν ἐνέργειαν, καὶ τῆς πίστεως τὸ κράτος ἐκλάμπων.
Ὅθεν λαμπρῶς ἐμεγαλύνθης, ποικίλοις θαύμασι καὶ
δυνάμεσι, καὶ παρέχεις ἐνὶ ἐκάστῳ, τὰ αἰτήματα ἐκά-
στοτε.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον.

Μακαρίζομέν σε Θεοτόκε Παρθένε...

Εἰς τὸν Στίχον Στιχηρὰ Προσόμοια.

ᾠχος πλ. α'. Χαίροις ἀσκητικῶν.

Χαίροις ὁ Σεβαστείας ποιμὴν, ὁ ἐπὶ χλόην εὐσεβείας
καὶ χάριτος, ποιμάνας Χριστοῦ τοὺς ἄρνas, λόγῳ
καὶ βίῳ σεμνῷ, καὶ θαυμάτων θείων ἐπιδείξεσιν· ὁ πλή-

ρης χρηστότητος, καὶ αὐλοῦ ἐλλάμψεως· ὁ τοῖς αἰτοῦσι, καὶ τοῖς πάσχουσιν Ὅσιε, τὰ αἰτήματα, συμπαθῶς νέμων πάντοτε· Βλάσιε ἱερώτατε, ὁ πᾶσαν τὴν ἔνστασιν, καταβαλὼν τῶν τυράννων, τῇ στερῆροτάτῃ ἀθλήσει σου, Χριστὸν ἐκδυσώπει, ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν δοθῆναι, τὸ μέγα ἔλεος.

Στίχ. Οἱ ἱερεῖς σου Κύριε ἐνδύσονται δικαιοσύνην...

Χαίροις ὁ Ἱεράρχης Χριστοῦ, καὶ Ἀθλητῆς ὁ εὐκλεῆς καὶ ἀήττητος· καλῶς γὰρ ἱερατεύσας, τῷ ἐπὶ πάντων Θεῷ, ὡς ἱερομύστης ἐνθεώτατος, αὐτῷ προσεήνοχας, ὡς θυσίαν εὐπρόσδεκτον, τῶν σῶν ἀγώνων, τὰ λαμπρὰ κατορθώματα, καὶ τὴν πρόσχυσιν, τῶν ἀγίων αἱμάτων σου· ὅθεν τῆς ὑπὲρ ἔννοιαν, χαρᾶς καὶ λαμπρότητος, κατηξιώθης παμμάκαρ, καὶ τῆς ἀφράστου θεώσεως, Χριστὸν ἱκετεύων, ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν δοθῆναι, τὸ μέγα ἔλεος.

Στίχ. Θαυμαστός ὁ Θεὸς ἐν τοῖς Ἀγίοις αὐτοῦ.

Χαίροις Ἀρχιερέων λαμπτήρ, τῆς Ἐκκλησίας ἀρραγῆς περιτείχισμα, ἡ στήλη τῆς εὐσεβείας, τῶν Ἀθλητῶν κοινωνός, Ἱερομαρτύρων ἐγκαλλώπισμα· ὁ βίῳ αἰδέσιμος, καὶ ἐν θαύμασι μέγιστος, καὶ ἐν ἀθλήσει, ἀθλοφόρος περίδοξος, καὶ στερῆρότατος, ἐν ποιναῖς καὶ στρεβλώσεσι· φύλαξ ἡμῶν θερμότατος, καὶ ῥύστης ἐν θλίψεσι, καὶ ἀρωγὸς καὶ προστάτης, ταύτης τῆς Μάνδρας σου Βλάσιε, ἣν σκέπε ἀπαύστως, ἀπὸ πάσης ἐπηρείας, ταῖς ἱκεσίαις σου.

Δόξα. Ἦχος δ'.

Ως καλὸς παιδοτρίβης, καὶ διδάσκαλος τῆς εὐσεβείας, τῇ ἐνεργείᾳ καὶ δυνάμει τῶν θείων λόγων σου, γυναῖκας φιλοθέους ὑπήλειψας, πρὸς ἀγῶνας μαρτυρι-

κούς, τὸ ἀσθενές τῆς φύσεως αὐτῶν, ῥωννύων ἐν Χριστῷ· μεθ' ὧν τὸν δρόμον τῆς ἀσκήσεως καλῶς τελέσας, εἰς νυμφῶνα οὐράνιον, φαιδρῶς συναγάλλη, διπλῶ στεφάνῳ τῆς θείας δόξης σεμνυνόμενος, καὶ ἕξαιτούμενος σὺν αὐταῖς, τὴν εἰρήνην ἡμῖν δοθῆναι, καὶ τὸ μέγα ἔλεος.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον.

Ἐκ παντοίων κινδύνων...

Νῦν ἀπολύεις, τὸ τρισάγιον, καὶ τὸ Ἀπολυτίκιον.

Ἦχος πλ. α'. Τὸν συνάναρχον Λόγον.

Φερωνύμως βλαστήσας ὡς δένδρον εὐκαρπον, Ἱεράρχα Κυρίου Βλάσιε ἔνδοξε, μαρτυρίου τοὺς καρποὺς κόσμῳ προήγαγες, καὶ θαυμάτων δωρεάς, ἀναβλύζεις δαψιλῶς, ὡς θεῖος Ἱερομάρτυς, τοῖς καταφεύγουσι Πάτερ, τῇ ἀντιλήψει τῆς πρεσβείας σου.

Θεοτοκίον.

Χαῖρε πύλη Κυρίου ἢ ἀδιόδευτος...

Ἀπόλυσις.

ΕΙΣ ΤΟΝ ΟΡΘΡΟΝ

Μετὰ τὴν α' Στιχολογίαν, Κάθισμα.

Ἦχος α'. Τὸν τάφον σου Σωτήρ.

Βλαστὸς ἀειθαλής, εὐσεβείας ὑπάρχων, προσήγαγες Χριστῷ, ὡς καρποὺς ἀειζώους, τοῖς λόγοις τῶν χειλέων σου, ψυχὰς πλείστας μακάριε, καὶ ἀθλήσει σου, ἐβεβαιώσω τὴν χάριν, Πάτερ Βλάσιε, καὶ δωρεᾷ τῶν θαυμάτων, τοῦ πλοῦτου τῆς πίστεως.

Θεοτοκίον.

Μορφὴν τὴν καθ' ἡμᾶς, ὑπὲρ λόγον Παρθένε, λαβὼν δίχα τροπῆς, ἐξ ἀγνῶν σου αἱμάτων, Θεὸς ὁ Ὑπερούσιος, διπλοῦς ὥφθη δι' ἔλεος, καὶ διέσωσε, τὸν πεπτωκότα ἀπάτη, ὃν ἰκέτευε, οἷά περ Μήτηρ σωθῆναι, τοὺς σὲ μεγαλύνοντας.

Μετὰ τὴν β' Στιχολογίαν, Κάθισμα.

ᾠχος γ'. Θείας πίστεως.

Βίῳ κρείττονι, καταλαμπρύνας, τὴν σὴν ἔνθεον, ἱεραρχίαν, διαπρέπεις θαυμάτων δυνάμεσι, καὶ μαρτυρίου ἀνύσας τὰ σκάμματα, Ἱερομάρτυς ἀξίως δεδόξασαι. Πάτερ Βλάσιε, Χριστὸν τὸν Θεὸν ἰκέτευε, δωρήσασθαι ἡμῖν τὸ μέγα ἔλεος.

Θεοτοκίον.

Θεῖω Πνεύματι, πάλαι ὠράθης, πύλη πάμφωτος, ἐσφραγισμένη, Θεοτόκε Παρθένε Πανάμωμε· ἐκ σοῦ Θεὸς γὰρ ἀνθρώποις ὠμίλησε, καὶ μετὰ τόκον ἀγνήν σε ἐφύλαξεν· Ὅθεν ἅπαντες, ὑμνοῦμεν τὰ μεγαλεῖά σου, σωζόμενοι τῇ θείᾳ προστασίᾳ σου.

Μετὰ τὸν Πολυέλεον, Κάθισμα.

ᾠχος πλ. δ'. Τὴν Σοφίαν καὶ Λόγον.

Γερεύσας ὀσίως καὶ καθαρῶς, Ἱεράρχης ὡς θεῖος καὶ ἱερός, Χριστῷ τῷ Παντάνακτι, ὡς θυσίαν ἀμώμητον, καὶ προσφορὰν τελείαν, αὐτῷ προσενήνοχας, σαυτὸν Ἱερομάρτυς, ἀγῶσιν ἀθλήσεως· ὅθεν παραδόξως, ἐνεργῶν τοῖς αἰτουῦσι, προφθάνεις τοὺς κρᾶζοντας, καὶ λυτροῦσαι τοὺς πάσχοντας, ἱερώτατε Βλάσιε. Πρέσβευε Χριστῷ τῷ Θεῷ, τῶν πταισμάτων ἄφεσιν δωρήσασθαι, τοῖς ἐορτάζουσι πόθῳ, τὴν ἀγίαν μνήμην σου.

Θεοτοκίον.

Μορφωθείς ἐκ σοῦ Κόρη τὸ καθ' ἡμᾶς, διὰ σπλάγγνα ἑλέους καὶ οἰκτιρμῶν, Λόγος ὁ Ὑπέρθεος, τοῦ Πατρὸς καὶ ἀνείδεος, σαρκὶ συνανεστράφη, ἡμῖν ὁ φιλόανθρωπος, καὶ τὸν Ἀδὰμ τῆς πάλαι, κατάρας ἐρρύσατο· ὅθεν ὡς πηγὴν σε, θεικῆς εὐλογίας, καὶ πέλαγος χρηστότητος, ἀνυμνοῦμεν καὶ κράζομεν, Θεοτόκε Πανύμνητε· ὄμβρησον ρανίδας ἡμῖν, οὐρανόυ θείας ἀγαθότητος, καὶ παράσχου Παρθένε, τοῖς πᾶσι τὰ αἷσια.

Τὸ α' ἀντίφωνον τοῦ δ' ἤχου καὶ τὸ Προκείμενον.

Οἱ ἱερεῖς σου Κύριε ἐνδύσονται δικαιοσύνην...

Στίχ. Θαυμαστός ὁ Θεὸς ἐν τοῖς Ἀγίοις αὐτοῦ.

Εὐαγγέλιον τῆς στ' Νοεμβρίου.

Ὁ Ν'. Δόξα. Ταῖς τοῦ Ἱεράρχου...

Καὶ νῦν. Ταῖς τῆς Θεοτόκου...

Ἰδιόμελον. Ἦχος πλ. β'.

Στίχ. Ἐλέησόν με ὁ Θεὸς κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου...

Α'ποστολικὴν ἐξουσίαν δεξάμενος, περιουσίᾳ ἀρετῶν, Ἱερομάρτυς Βλάσιε, παρὰ Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ, παραδόξως ἐνεργεῖς ἐν τοῖς θαύμασι, καὶ τοὺς πάσχοντας προφθάνεις, καὶ τῶν δεινῶν ἐξαίρεις. Διὸ αἰτοῦμέν σε, ὡς παρῤῥησίαν ἔχων μεγίστην, μὴ παύσῃ προϊστασθαι ἡμῶν, τῶν ἐν χαρᾷ ἑορταζόντων τὴν μνήμην σου.

Σῶσον ὁ Θεὸς τὸν λαόν σου...

Εἶτα οἱ Κανόνες, τῆς Θεοτόκου καὶ τοῦ Ἀγίου. Ὁ Κανὼν τοῦ Ἀγίου, οὗ ἡ Ἀκροστιχίς·

Ἕμνοις κροτῶ σε, Μάρτυς, εὐσεβοφρόνως.

Ὁ Ἰωσήφ.

Ῥδὴ α'. Ἕχος πλ. δ'. Ὁ Εἰρμός.

» **Α**ῖμα ἀναπέμψωμεν λαοί, τῷ θαυμαστῷ Θεῷ ἡμῶν,
» τῷ ἀπαλλάξαντι τὸν Ἰσραὴλ δουλείας, ὡδὴν ἐπι-
» νίκιον, ἄδοντες καὶ βοῶντες· Ἄσωμέν σοι τῷ μόνῳ
» Δεσπότη.

Υμνοὶς τὴν φωσφόρον καὶ σεπτὴν, καὶ ἱεράν σου ἄθλη-
σιν, ἀνευφημοῦντος πιστῶς, Χριστοῦ Ἱερομάρτυς,
τὸν νοῦν μου καταύγαστον, αἴγλη φαεινοτάτη, παρῤῥη-
σίαν ἔχων πρὸς τὸν Κτίστην.

Μίαν χαρακτῆρσιν ἐν τρισίν, ὁμολογῶν Θεότητα,
πολυθείας ἀγλύν, ἀπήλασας καὶ ὄρθρος, αὐγάζων
εὐσέβειαν, ὠφθης Ἱερομάρτυς, τοῖς ἐν ζόφῳ πλάνης
κρατουμένοις.

Νύκτα ἀθείας ἀστραπαῖς, τοῦ ἱεροῦ κηρύγματος,
ἀπομειώσας φωστήρ, κοσμούμενος ἐδείχθης, θαυ-
μάτων λαμπρότησι, φέγγει τε μαρτυρίου, καὶ τὴν κτί-
σιν πᾶσαν καταυγάζεις.

Θεοτοκίον.

Οἴλην καθάραν σε εὐρηκῶς, ὁ καθαρὸς ἐσκήνωσεν,
ἐν τῇ νηδύϊ σου, ἀγνή Παρθενομήτορ, καὶ σὰρξ
ἐχρημάτισε, δίχα τῆς ἁμαρτίας, ἵνα πλάνης ἡμᾶς ἀπαλ-
λάξῃ.

Καταβασία.

Ἀνοίξω τὸ στόμα μου...

Ῥδὴ γ'. Ὁ Εἰρμός.

» **Ε**ἰστερεώθη ἡ καρδία μου ἐν Κυρίῳ· ὑψώθη κέρας
» ἔμου ἐν Θεῷ μου· ἐπλατύνθη ἐπ' ἐχθρούς μου τὸ
» στόμα μου· εὐφράνθη ἐν σωτηρίῳ σου.

Οἱ ταῖς ἀκάνθαις συμπνιγόμενοι τῶν τοῦ βίου, ἀπαύστως Βλάσιε συμπτωμάτων, σῆς πρεσβείας τῇ δρεπάνῃ καθαίρονται, προστάτην σε προσκαλούμενοι.

Τῇ πρὸς τὸ θεῖον ἀνανεύσει ὀλιγωτάτῃ, βασάνων ἠνεγκας τρικυμίαν, ξεομένης τῆς σαρκός σου, ὡσπερ πάσχοντος ἐτέρου, σὺ διακείμενος.

Ὡς ἱεράρχης, ὡς ἀήττητος ἀθλοφόρος, ὡς θεία δόξη, ἠγλαῖσμένος, ἀκροτάτῳ ἐφετῶ νῦν παρίστασαι, πρεσβεύων ὑπὲρ τῆς Ποίμνης σου.

Θεοτοκίον.

Σὲ τὴν φανεῖσαν, ὑπερέχουσαν τῶν κτισμάτων, ὡς πάντων οὔσαν ἀγιωτέραν, ἐν αἰνέσει γενεαὶ μακαρίζουσιν, ἀνθρώπων Θεομακάριστε.

Καταβασία.

Τοὺς σοὺς ὑμνολόγους...

Κάθισμα.

ᾠχος πλ. δ'. Τὴν Σοφίαν καὶ Λόγον.

Εκβλαστήσας ὡς δένδρον πανευθαλές, ἐν τῷ οἴκῳ Κυρίου Ἱερουργέ, πολλοὺς κατεφύτευσας, πρὸς τὴν γῆν τὴν σωτήριον· καὶ ὡς κριὸς ποιμνίου, καλῶς ἠγησάμενος, δεσμευθεὶς ἐσφάγης, θυσία γενόμενος, τῷ δι' εὐσπλαγχνίαν, ὡς ἀρνίον σφαγέντι, καὶ χαίρων ἀνέδραμες, πρὸς αὐτὸν Πάτερ Βλάσιε. Διὰ τοῦτο βοῶμέν σοι· Πρέσβευε Χριστῷ τῷ Θεῷ, τῶν πταισμάτων ἄφεσιν δωρήσασθαι, τοῖς ἐορτάζουσι πόθῳ, τὴν ἀγίαν μνήμην σου.

Θεοτοκίον.

Διὰ κόσμον Παρθένε τὸν κοσμικόν, καὶ ταγμάτων τῶν ἄνω καλλωπισμόν, ἐν κόσμῳ ἐκύησας, τὸν τοῦ κόσμου Κοσμήτορα· πρὸ γὰρ τούτου Κόρη, ὑπῆρχον ἀκόσμητα, τῶν βροτῶν μὴ βλέπειν, δυναμένων τὸν Κύριον· ὅθεν ἀμφοτέρων, κοσμιότης κοσμία, ὠράθης Μητρόθεε, κοσμιότητι Τόκου σου· τὸν γὰρ κόσμον ἐκόσμησας, κόσμῳ τῷ ἀρχαίῳ δι' αὐτοῦ· καὶ Ἀγγέλων πάντα τὸν διάκοσμον, κατακοσμεῖς ὑπερκάλως, ἐν σοὶ κοσμοσώτειρα.

Ἡ Σταυροθεοτοκίον.

Τὸν Ἀμνὸν καὶ Ποιμένα καὶ Λυτρωτὴν, ἡ ἀμνάς θεωροῦσα ἐν τῷ Σταυρῷ, ἠγάλαζε δακρύουσα, καὶ πικρῶς ἀνεκραύγαζεν· Ὁ μὲν κόσμος ἀγάλλεται, δεχόμενος τὴν λύτρωσιν, τὰ δὲ σπλάγχνα μου φλέγονται, ὀρώσης σου τὴν σταύρωσιν, ἣν περ ὑπομένεις, διὰ σπλάγχνα ἐλέους, Θεὲ ὑπεράγαγε, ἀνεξίκακε Κύριε. Ἡ πιστῶς ἐκβοήσωμεν· Σπλαγχνίσθητι Παρθένε ἐφ' ἡμᾶς, καὶ πταισμάτων δώρησαι τὴν ἄφεσιν, τοῖς προσκυνοῦσιν ἐν πίστει, αὐτοῦ τὰ παθήματα.

ᾠδὴ δ'. Ὁ Εἰρμός.

» **Ε**'ξ ὄρους κατασκίου, Λόγε ὁ Προφήτης, τῆς μόνης
» Θεοτόκου, μέλλοντος σαρκουῖσθαι, θεοπτικῶς κατε-
» νόησε καὶ ἐν φόβῳ, ἔδοξολόγει σου τὴν δύναμιν.

Ε"χων τὴν ψυχὴν, αὐτῷ φωταυγεία, Μάρτυς καὶ ποιμήν, φαιδρῶς αὐγαζομένην, δικαστικῶν πρὸ βημάτων ἔστης ἀνδρείως, ὁμολογῶν Θεοῦ τὴν σάρκωσιν.

Μύστης Ἱερεὺς, καὶ Μάρτυς στεφηφόρος, στῦλος ἀκλινῆς, καὶ βάσις εὐσεβείας, καὶ ἀληθείας ἐδραῖωμα ἐγνωρίσθης, τῇ Ἐκκλησίᾳ, Μάρτυς Βλάσιε.

Αῖνας λογικούς, ἐποίμανας ὁσίως· θῦμα δὲ δεκτόν,
προσήχθης τῷ Δεσπότη, ὀλοκαυτούμενον ἄνθραξι
μαρτυρίου, Ἱερομύστα πανσεβάσμιε.

Ρῆσει σου σοφῶν, χειλέων ἀπεφράγη, χεῖλη πονηρά,
λαλοῦντα βλασφημίαν, εἰς τὸν τῶν ὅλων Δεσπότην
καὶ Βασιλέα, ἱεροκήρυξ ἀξιάγαστε.

Θεοτοκίον.

Τόμον σε καινόν, προεῖδεν ὁ Προφήτης, ἔχοντα Θεοῦ,
τὸν Λόγον γεγραμμένον, τὸν διαῤῥήξαντα Κόρη τῆς
ἁμαρτίας, τῶν προπατόρων τὸ χειρόγραφον.

Καταβασία.

Τὴν ἀνεξιχνίαστον...

Ῥδὴ ε'. Ὁ Εἰρμός.

» **Τ**ὸν ζόφον τῆς ψυχῆς μου διασκέδασον, φωτοδότα
» Χριστέ ὁ Θεός, ὁ τὸ ἀρχέγονον σκότος διώξας τῆς
» ἀβύσσου, καὶ δώρησαί μοι τὸ φῶς τῶν προσταγμά-
» των σου Λόγε, ἵνα ὀρθρίζων δοξάζω σε.

Υπέμεινας ἀνδρείως, τῆς σαρκὸς τὰς αἰκίσεις αἰοίδιμε,
ἐν τῷ δεινῶς τραυματίζεσθαι, τὴν πλάνην τραυμα-
τίζων, καὶ καταράσσων ἐχθρούς, τῇ πρὸς Θεὸν ἀνυψώ-
σει, Ποιμὴν ἀξιάγαστε.

Σταυρῷ τὸν προσπαγέντα, ἐν τῷ πάθει σου εἰκονίζων
μακάριε, τὰς τῆς σαρκὸς ἀλγηδόνας, ὑπέφερες γεν-
ναίως, καὶ νικητὴς γεγονώς, συνηριθμηθῆς ἀξίως,
μαρτύρων στρατεύμασιν.

Εἰνθέω πεποιθήσει, προσευχῶν σου μάστιξι, θῆρα
Πάτερ συνώθησας, ἀποβαλέσθαι τὴν θήραν, ἣν
ἀδίκως συνέσχε, πιστοῦ γυναιίου πληρῶν, συμπαθεστάτη
καρδιά, τὴν αἵτησιν Βλάσιε.

Θεοτοκίον.

Υμνοῦμέν σε Μαρία, τὴν θεώσασαν τῶν ἀνθρώπων τὸ φύραμα, τῇ ὑπὲρ νοῦν σου λοχεία καὶ ἀναπλάσασαν καταφαθαρέντας ἡμᾶς, καὶ συντριβέντας ἀπάτη τοῦ ὄφεως Πάναργε.

Καταβασία.

Ἐξέστη τὰ σύμπαντα...

Ὠδὴ 5'. Ὁ Εἰρμός.

» **Γ**λάσθητί μοι Σωτήρ· πολλαὶ γὰρ αἱ ἀνομίαι μου·
» **Κ**αὶ ἐκ βυθοῦ τῶν κακῶν, ἀνάγαγε δέομαι· πρὸς σέ
» γὰρ ἐβόησα, καὶ ἐπάκουσόν μου, ὁ Θεὸς τῆς σωτηρίας
» μου.

Συνήθλησέ σοι, χορός, σεπτῶν γυναιῶν αἰοίδιμε·
ῥώσθεισαι γὰρ τοῦ Σταυροῦ, δυνάμει συνέτριψαν,
ἐχθροῦ πολυμήχανον, κεφαλὴν καὶ νίκης, ἀνεπλέξαντο
διάδημα.

Εῤῥώσθη τὸ ἀσθενές, Θεοῦ δυνάμει καὶ χάριτι· ἰδοὺ
γὰρ νεανικῶς, γυναῖκες ἠρίστευσαν, τὸν ὄφιν πατή-
σασαι, τὸν ποτὲ τὴν Εὐάν, Παραδείσου ἐξοικίσαντα.

Βυθίσασαι πονηρῶν, δαιμόνων ἄψυχα ξόανα, ἐπου-
ρανίου ναοῦ, κειμήλια ἔμψυχα, ἑαυτὰς προσήξατε,
καὶ τῶν πρωτοτόκων, Ἐκκλησίαν ἐφαιδρύνετε.

Θεοτοκίον.

Ο θρόνος ὁ τοῦ Θεοῦ, τῶν Χερουβὶμ ὁ ὑπέρτερος,
νεφέλη ἡ τοῦ φωτός, ψυχῆς μου τὰ ὄμματα, Πανα-
γία φώτισον, καὶ παθῶν ἀγλύος, τὴν καρδίαν μου καθά-
ρισον.

Καταβασία.

Τὴν θείαν ταύτην καὶ πάντιμον...

Κοντάκιον.

Ἦχος β'. Τὰ ἄνω ζητῶν.

Ο θείος βλαστός, τὸ ἄνθος τὸ ἀμάραντον, ἀμπέλου Χριστοῦ, τὸ κλῆμα τὸ πολύφορον, θεοφόρε Βλάσιε, τοὺς ἐν πίστει τελουῦντας τὴν μνήμην σου, εὐφροσύνης πλήρωσον τῆς σῆς, πρεσβεύων ἀπαύστως ὑπὲρ πάντων ἡμῶν.

Ὁ Οἶκος.

Ρώμη Θεοῦ ἐνισχυθεὶς, ὦ Θεόφρον, ὡς ἱερός ἱεράρχης καὶ λειτουργὸς αὐτοῦ, ἐν πράξεσι θείαις ἀναδέδειξαι· τῶν Ἀθλοφόρων ἐν ταῖς χορείαις ἀθλοφόρος ὠράθης καὶ στεφανίτης· τῆς Ἀαρὼν ὑπερήρθης θυσίας, ὡς μύστης Χριστοῦ· σὺν Ἀβελ αἷμα τὸ θεῖον ἀνακράζει Θεῷ τὴν σφαγὴν σου· καὶ θρόνω θείῳ τοῦ κτίσαντος παρεστώς, σὺν Ἀγγέλων τοῖς τάγμασι πρεσβεῖεις ἀπαύστως ὑπὲρ πάντων ἡμῶν.

Σ υ ν α ξ ά ρ ι ο ν .

Τῆ ἰα' τοῦ αὐτοῦ μηνός, Μνήμη τοῦ Ἁγίου Ἱερομάρτυρος Βλασίου, Ἐπισκόπου Σεβαστείας.

Στίχοι.

Λαιμὸν Βλάσιος ἐκκοπεῖς διὰ ξίφους,
Ἄλγοῦσι λαιμοῖς ῥευμάτων εἴργει βλάβας.

Ἐνδεκάτῃ Βλασίου τάμεν αὐχένα χαλκὸς ἀτειρής.

Οὗτος ἦν κατὰ τοὺς χρόνους Λικινίου τοῦ Βασιλέως, Ἐπίσκοπος Σεβαστείας, οἰκῶν ἐν τινι τῶν κατ' ὄρος σπηλαίων· ἐν ᾧ τὰ ἄγρια τῶν ζώων ἐξημερούμενα διὰ τῆς εὐλογίας τοῦ Ἁγίου, χειροῆθη ἐφαίνοντο. Ὡν δὲ καὶ τῆς ἱατρικῆς ἐπιστήμης ἔμπειρος,

πολλὰς ἰάσεις ἐπετέλει, τὴν τῶν θαυμάτων ἐνέργειαν παρὰ Κυρίου λαβών. Οὗτος κατασχεθεὶς, ἤχθη πρὸς τὸν Ἡγεμόνα Ἀγρικόλαον, καὶ ὁμολογήσας τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ, τύπτεται ῥάβδοις, καὶ ἀναρτηθεὶς ζέεται. Εἶτα, ἀπαγομένῳ ἐν τῇ φυλακῇ, ἠκολούθησαν αὐτῷ γυναῖκες ἑπτὰ, αἳ καὶ τὰς κεφαλὰς ἀπετημήθησαν, Θεὸν τὸν Χριστὸν εἶναι ὁμολογήσασαι. Ὁ δὲ Ἅγιος Βλάσιος, τῷ βυθῷ τῆς λίμνης βληθεὶς, ξίφει τὴν κεφαλὴν ἀπετημήθη μετὰ τῶν δύο βρεφῶν, τῶν ὄντων ἐν τῇ φυλακῇ.

Λέγεται δέ, ὅτι οὗτος ἦν ὁ τῇ τοῦ Μεγαλομάρτυρος Εὐστρατίου διατάξει ἐπιτροπεύσας, κατὰ τὸν καιρὸν τῆς αὐτοῦ μαρτυρίας, καθάπου καὶ ἐν παλαιῷ ὑφάσματι εὕρηται εἰκονισμένος ὁ Ἅγιος Βλάσιος, ἰστάμενος μέσον τῶν Ἁγίων πέντε Μαρτύρων, ἔγγιστα τοῦ Ἁγίου Εὐστρατίου, καὶ δεχόμενος ἐκ χειρὸς τούτου τὸν τόμον τῆς διατάξεως. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ Σύναξις ἐν τῷ ἀγιωτάτῳ αὐτοῦ Μαρτυρίῳ, τῷ ὄντι πλησίον τοῦ Ἁγίου Ἀποστόλου Φιλίππου, ἐν τοῖς Μιλτιάδου.

Ταῖς αὐτοῦ ἀγίαις πρεσβείαις, ὁ Θεός, ἐλέησον ἡμᾶς. Ἀμήν.

ᾠδὴ LXX . Ὁ Εἰρμός.

» **Τ**ῶν Χαλδαίων ἡ κάμιнос, πυρὶ φλογιζομένη, ἔδρο-
» σίζετο πνεύματι, Θεοῦ ἐπιστασία, οἱ Παῖδες δὲ
» ἔψαλλον· Εὐλογητὸς ὁ Θεός, ὁ τῶν Πατέρων ἡμῶν.

Φωτισμοῦ θείου ἔμπλεων, κτησάμενος καρδίαν, ἀπρο-
σκόπως παρέδραμες, προσκόμματα τῆς πλάνης,
ἐχθρῶν διαβήματα, ὑποσκελίσας σοφέ, τῇ παρουσίᾳ σου.

Ρ᾿αντισμῷ τῶν αἱμάτων σου, πλάνης φλόξ ἀπεσβέσθη·
τῇ ἐλλάμψει τῶν λόγων σου, ἡ κτίσις ἐφωτίσθη,
κραυγάζουσα Βλάσιε· Εὐλογητὸς ὁ Θεός, ὁ τῶν Πατέρων ἡμῶν.

Οὐ σκιαῖς οὐκ αἰνίγμασιν, ὃν ἐπόθησας βλέπεις, πρὸς
δὲ πρόσωπον πρόσωπον, λυθέντων τῶν ἐσόπτρων·
καὶ μέλπεις γηθόμενος· Εὐλογητὸς ὁ Θεός, ὁ τῶν Πατέρων ἡμῶν.

Θεοτοκίον.

Νυσταγμῶ κρατηθέντα με, Παρθένε ἀμελείας, ἀμαρτίας κατέλαβεν, ὕπνος θανατηφόρος· διὸ μετανοία με, πρὸς ζωηφόρον αὐγὴν, Ἀγνή ἐξέγειρον καὶ σῶσόν με.

Καταβασία.

Οὐκ ἐλάτρευσαν...

ᾠδὴ η΄. Ὁ Εἰρμός.

» **Ο**΄στεγάζων ἐν ὕδασι, τὰ ὑπερῶα αὐτοῦ, ὁ τιθεὶς
» θαλάσση ὄριον ψάμμον, καὶ συνέχων τὸ πᾶν·
» σὲ ὕμνεϊ Ἥλιος, σὲ δοξάζει Σελήνη, σοὶ προσφέρει
» ὕμνον πᾶσα κτίσις τῷ Δημιουργῷ, καὶ Κτίστη εἰς τοὺς
» αἰῶνας.

Ως κριὸς ἐθελόθυτος, ὡς ἱερεῖον δεκτόν, ὡς ἀμνὸς ἄκακος, χαίρων προσήχθης, τῷ τυθέντι Ἀμνῶ, εἰς ἡμῶν λύτρωσιν, καὶ Μαρτύρων συνήφθης ὀμηγύρει, μέλπων σὺν Ἀγγέλοις, τὴν ἱερωτάτην, παμμάκαρ ὕμνηδῖαν.

Σταλαγμοῖς τῶν αἱμάτων σου, ἀποξηράνας βυθόν, ἀθείας Μάρτυς, ἔβλυσας κόσμῳ ἰαμάτων κρουνοὺς, παύοντας καύσωνα, παθημάτων παντοίων, καὶ ἐν πίστει σοὶ καταφευγόντων, καὶ ὑπερυψούντων, Χριστὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.

Οὐκ ἀρνούμεθα Κύριον, τὸν ἐπὶ πάντων Θεόν, ἱερῶν γυναιῶν χορὸς, ἐβόα ὁ μακάριος· ὅθεν ξεόμεναι, καὶ πυρὶ ὀμιλοῦσαι, καὶ σιδήρῳ κάρας ἐκμηθεῖσαι, ἔχαιρον ὕμνοῦσαι, Χριστὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.

Θεοτοκίον.

Ἰέραν σε προήγγειλαν, Παρθενομῆτορ φωναί, ἔσο-
μένην Κόρη τοῦ Ποιητοῦ σου, ὑπὲρ φύσιν τροφόν,
γέννησιν ἄρρητον, ὡς καὶ σύλληψιν ξένην κεκτημένην·
ὄθεν σε ὑμνοῦμεν, εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

Καταβασία.

Παῖδας εὐαγεῖς...

ᾠδὴ θ'. Ὁ Εἰρμός.

» Τὸν προδηλωθέντα, ἐν ὄρει τῷ νομοθέτῃ, ἐν πυρὶ
» καὶ βάτῳ, τόκον τὸν τῆς Ἀειπαρθένου, εἰς ἡμῶν
» τῶν πιστῶν σωτηρίαν, ὕμνοις ἀσιγήτοις μεγαλύνομεν.

Ὡς ὑπερφυεῖ κλίμακι, τῷ αἵματι Μάρτυς, ἐπιβάς
τὰς ἄνω μονάς, κατέλαβες ὠραῖος, ἀγλαΐαις ἀπο-
δειχθεὶς τῶν ἀγώνων, καὶ τῷ στεφοδότῃ σου παρίστα-
σαι.

Σὲ τὸν φωταυγῆ Ἥλιον, ποθοῦσαι γυναῖκες, καὶ τῶν
ἡδυπνῶν Χριστέ, ὁσφρανθεῖσαί σου μύρων, διὰ
πάθους τὸ σὸν εἰκόνισαν πάθος, καὶ τῆς ἀφθαρσίας
ἠξιώθησαν.

Ἡμεροφαῆς ὡς ἀστήρ, ταῖς ἄνω χορεΐαις, ἀυλιζό-
μενος Βλάσιε, τὴν φωσφόρον σου μνήμη, τοὺς γε-
ραίροντας ζοφερῶν ἐγκλημάτων, ρῦσαι ταῖς πρεσβείαις
σου δεόμεθα.

Θεοτοκίον.

Φέρεις ἐν ἀγκάλαις, Χριστὸν τὸν διακρατοῦντα, οἰκου-
μένην πᾶσαν, χειρὶ ἀγνῆ Παρθενομῆτορ, ὃν ἰκέ-
τευε ὡς Υἱόν σου καὶ Κτίστην, σῶσαι τὰς ψυχὰς τῶν
ἀνυμνούντων σε.

Καταβασία.

“Απας γηγενής...

Ἐξαποστειλάριον. Ἐν Πνεύματι τῷ Ἱερῷ.

Μαρτύρων σε ὠράϊσμα, Ἱερέων τὸ κλέος, γινώσκομεν πανόλβιε, Βλάσιε Ἱεράρχα ὡς θῦμα γὰρ προσήνεγκας, σεαυτὸν καὶ τέθυσαι, τῷ διὰ σέ εἰς θυσίαν, ἔκουσίως ἔλθόντι, ἀγαθότητι ἀφράστῳ, καὶ βουλήσει ἀρρήτῳ.

Ἔτερον. Τοῖς Μαθηταῖς συνέλθωμεν.

Δεῦτε καὶ δῶμεν σήμερον, τῷ Χριστῷ δόξαν πάντες· αὐτὸς γὰρ ὁ Θεὸς ἡμῶν, τέρασι παραδόξοις, καὶ θαύμασι πολυτρόποις, τὸν σοφὸν Ἱεράρχην, καὶ Μάρτυρα ἐδόξασε, Βλάσιον ὄν τιμῶντες καὶ τὴν αὐτοῦ, ἱεράν πανήγυριν ἐκτελοῦντες, ἁμαρτιῶν λυτρούμεθα, ταῖς αὐτοῦ ἰκεσίαις.

Θεοτοκίον.

Ζητῶν με τὸ πλανώμενον, πρόβατον παραβάσει, Θεὸς ὁ πλαστοουργήσας με, σοῦ τὴν ἀφθορον μήτραν, ὑπέδυσεν Ἀχραντε Κόρη, καὶ λαβὼν με ἐπ' ὤμων, εἰς οὐρανοὺς ἀνύψωσε, συνεδρία τιμήσας τῇ Πατρικῇ· οὐ τὴν ἀνυπέμβλητον εὐσπλαγχνίαν, καὶ σέ τὴν Θεομήτορα, προσκυνῶ καὶ δοξάζω.

Εἰς τοὺς Αἵνους.

Ἰστῶμεν στίχους δ' καὶ ψάλλομεν τὰ ἐξῆς Προσόμοια.
Ἦχος πλ. δ'. Ὡ τοῦ παραδόξου θαύματος!

Πάτερ Ἱεράρχα Βλάσιε, ἀνατεθεὶς τῷ Θεῷ, ἀρετῶν τελειότητα, καὶ βίου λαμπρότητα, ἀληθῶς ἐπιδέδειξε, καὶ ἱεράρχης ὠφθης θεόληπτος, τῇ εὐδοκίᾳ τῇ

θεία Ὅσιε· ὦ τίς ἐξείπει σου, τοὺς ἀγῶνας Ἄγιε, καὶ τὰς πολλὰς, δωρεὰς καὶ χάριτας! δι' ὧν δεδόξασαι.

Πάτερ Ἱεράρχα Βλάσιε, τῆς Σεβαστείας ποιμήν, ἱερὸς ἐρηματίσας, καὶ τῆς θείας χάριτος, θησαυρὸς ἀνεξάντλητός· οὐ γὰρ ἀνθρώποις μόνον διένειμας, τὰς θείας δόσεις καὶ τὰ αἰτήματα, ἀλλὰ καὶ θρέμμασι, τοῖς ἀλόγοις Ὅσιε, τὰς δωρεὰς, οἷα συμπαθέστατος, δίδως ἐκάστοτε.

Πάτερ θεομάκαρ Βλάσιε, ὑπὲρ Χριστοῦ ἐναθλῶν, τοὺς ἀνόμους ἐξέπληξας, ἐν τοῖς θαυμασίοις σου, καὶ ψυχῆς τῇ στερόρῳτητι· δεινὰς γὰρ ξέσεις γενναίως ἔφερες, καὶ ἐφ' ὑδάτων ξένως ἐβάδισας· ὦ τῶν μεγίστων σου, παλαισμάτων ἐνδοξε! δι' ὧν πρὸς γῆν, τοῦ ἐχθροῦ κατέβαλες, τὰ μηχανήματα.

Πάτερ θεοφόρε Βλάσιε, τὴν διαθήκην λαβὼν, Εὐστρατίου τοῦ Μάρτυρος, ταύτη ἐπετρόπευσας, Ἱεράρχης ὡς ἔνθεος, καὶ ἐν ἀθλήσει ἔσχες συμμάρτυρας, σεμνὰς γυναῖκας καὶ παῖδας ἔμφρονας, μεθ' ὧν ἰκέτευε, πάσης βλάβης ῥύεσθαι, τοὺς εὐσεβεῖς, καὶ ταύτην τὴν ποιμήνην σου, ἀνευφημοῦσάν σε.

Δόξα. Ἦχος πλ. δ'.

Γερωσύνης τῇ δωρεᾷ, τὴν ἱεράν σου ζωὴν λαμπρύνας, Ἱεροπρεπῶς διήγαγες, τὴν δοθεῖσάν σοι Ἱεράρχα ἐξουσίαν· καὶ τῆς εὐσεβείας γεωργήσας τὸν λόγον, μαρτυρικοὺς ἐβλάστησας καρπούς, ἀθλητικῶς ἀγωνισάμενος, ὡς τοῦ Χριστοῦ μαθητής. Καὶ νῦν τῶν σῶν θαυμάτων, καρπούμενοι τὴν χάριν, τοὺς ἄθλους σου γεραίρομεν, Ἱερομάρτυς Βλάσιε, αἰτούμενοι διὰ σοῦ, παρὰ Χριστοῦ τὸ μέγα ἔλεος.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον.

Δέσποινα πρόσδεξαι...

Δοξολογία μεγάλη καὶ ἀπόλυσις.

ΕΙΣ ΤΗΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΝ

Τὰ Τυπικά, οἱ Μακαρισμοί, καὶ ἐκ τοῦ Κανόνος τοῦ Ἁγίου ἡ γ' καὶ στ' ᾠδή. Ἀπόστολον καὶ Εὐαγγέλιον ὄρα μηνολόγιον.

Κοινωνικόν. Εἰς μνημόσυνον αἰώνιον...

Μεγαλυνάριον.

Χαίροις Σεβαστείας θεῖος ποιμήν, Ἱερομαρτύρων, ἐγκαλλώπισμα ἱερόν· χαίροις ὁ πηγάζων, θαυμάτων θεῖα ρεῖθρα, Βλάσιε Ἱεράρχα, τοῖς προσιούσί σοι.

Δίστιχον.

*Γεράσιμος ἕμνησε τοὺς σοὺς ἀγῶνας
Ἱεράρχα Βλάσιε καὶ θεῖε Μάρτυς.*

ΠΡΟΣΕΧΩΣ

ΤΑ ΑΠΑΝΤΑ

Τοῦ Κωνσταντίνου Οἰκονόμου

τοῦ ἐξ Οἰκονόμων

Ἐπιστάσια ΘΕΟΔΟΣΗ ΣΠΕΡΑΝΤΣΑ

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

Ἐπίκαιρα. Ἡ κυρία μας μέριμνα, Ὁ λαϊκὸς εἰς τὸ Ἱερὸν Βῆμα. Οἱ πρὸ τῶν Ναῶν ἐπαῖται. Μία ἀπαραίτητος ἔκδοσις. Εἶναι δίκαιον. — **Εὐαγγέλου Δ. Θεοδώρου,** Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Θεσ/νίκης, Ἡ ποικιλία τῶν λειτουργικῶν τύπων (τέλος). — **Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου,** Ἐπιτάφιος στὸ **Μεγάλο Βασίλειο.** Ἀπόδοσις **Θεοδόση Σπεράντσα.** — **Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου,** Κατὰ τοῦ φθόνου. Ἀπόδοσις **Ἀνθίμου Θεολογίτη.** — **Ἀρχιμανδρίτου Προκοπίου Παπαθεοδώρου,** Πλειότερον καὶ καθαρότερον φῶς εἰς τὴν νεολαίαν μας. — **Βασιλείου Ἡλιάδη,** Ὁραματισμὸς νέων φωτεινῶν προοπτικῶν. Ἐνας δρόμος μὲ συνοδείαν τὸ θαῦμα τῆς Βηθλεέμ. Νοσρὸ προσκύνημα εἰς μεγάλους ἱεροὺς σταθμούς. Ἐνας ἅγιος σύμβολον ὑπομονῆς. — **Φ.** Ἀπαντήσεις σὲ λειτουργικὰς, κανονικὰς καὶ ἄλλας ἀπορίες. — **Βασιλείου Μουστάκη,** Στὸ περιθώριον τῆς Ἀγίας Γραφῆς. — **Ἀρχιμανδρίτου Χριστοφόρου Καλύβα,** Ἱεροκλήρυκος Ἰ. Μητροπόλεως Χαλκίδος. Κυριακοδρόμιον ἐπὶ τῶν ἀποστολικῶν ἀναγνωσμάτων τοῦ ἐνιαυτοῦ. 25. Βαρὺς ὄπλις. — **Νέαι ἔκδοσις:** Θεοδοσίου Σπεράντσα, Ἡ Ἔργασία. Ὑπὸ Κων/νου Κοντοδημοπούλου. — Ἀκολουθία τοῦ Ἁγίου ἐνδόξου **Ἱερομάρτυρος Βλασίου** τοῦ θαυματουργοῦ. Παιηθεῖσα ὑπὸ **Γερασίμου μοναχοῦ Μικραγιαννανίτου.**

Τύποις : ΤΣΙΡΩΝΗ (Μονοτυπικὰ Συγκροτήματα)
Ὀδὸς Λένορμαν 185, Ἀθῆναι — Τηλέφ. 530.318.

Ἐπεθνήκων Τυπογραφείου: Δημήτριος Β. Δεσποτάκης
Λεωφόρος Ἡρώων 26, Περιστέρι